

Informator o egzaminie maturalnym

od 2008 roku

język francuski

**dla absolwentów klas
dwujęzycznych**

Warszawa 2007

Opracowano w Centralnej Komisji Egzaminacyjnej
we współpracy z Okręgową Komisją Egzaminacyjną w Poznaniu

SPIS TREŚCI

Wstęp	5
-------------	---

CZĘŚĆ PIERWSZA – Informacje ogólne

I. Podstawy prawne	9
II. Matura 2008 w pytaniach uczniów	11

CZĘŚĆ DRUGA – Język francuski

I. Struktura i forma egzaminu	19
II. Wymagania egzaminacyjne.....	31
III. Przykładowe zestawy na egzamin ustny.....	39
IV. Przykładowe arkusze i schematy oceniania	47
a) Część I.....	49
b) Część II	61

CZĘŚĆ TRZECIA – Przedmioty zdawane w systemie dwujęzycznym

I. Struktura i forma egzaminu.....	73
II. Biologia	75
1. Opis arkusza egzaminacyjnego	75
2. Przykładowy arkusz i schemat oceniania	77
III. Chemia.....	89
1. Opis arkusza egzaminacyjnego	89
2. Przykładowy arkusz i schemat oceniania	91
IV. Fizyka	103
1. Opis arkusza egzaminacyjnego	103
2. Przykładowy arkusz i schemat oceniania	105
V. Geografia.....	121
1. Opis arkusza egzaminacyjnego	121
2. Przykładowy arkusz i schemat oceniania	123
VI. Historia	135
1. Opis arkusza egzaminacyjnego	135
2. Przykładowy arkusz i schemat oceniania	137
VII. Matematyka	149
1. Opis arkusza egzaminacyjnego	149
2. Przykładowy arkusz i schemat oceniania	151

WSTĘP

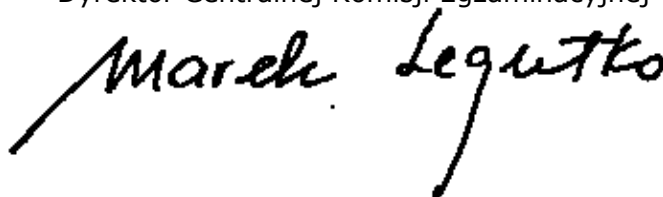
Standardy wymagań będące podstawą przeprowadzania egzaminu maturalnego ustalono w roku 2003. W tym samym roku opublikowano też informatory o egzaminie maturalnym zawierające opis zakresu egzaminu z danego przedmiotu (odnoszący się do standardów wymagań egzaminacyjnych), opis formy przeprowadzania i oceniania egzaminu (odnoszący się do zapisów rozporządzenia o ocenianiu i egzaminowaniu), a także przykłady zadań egzaminacyjnych. W związku ze zmianami rozporządzenia o ocenianiu i egzaminowaniu konieczna stała się aktualizacja odpowiednich zapisów w informatorach. Potrzeba aktualizacji wynikała też z doświadczeń zebranych podczas pierwszych edycji egzaminu maturalnego. We wrześniu 2006 roku ukazały się aneksy do informatorów zawierające niezbędne aktualizacje.

CKE podjęła inicjatywę wydania tekstu jednolitego informatorów z roku 2003, włączając wszystkie późniejsze aktualizacje. Dzięki temu każdy maturzysta może znaleźć wszystkie niezbędne i aktualne informacje o egzaminie maturalnym z danego przedmiotu, sięgając po jedną broszurę: **Informator o egzaminie maturalnym od roku 2008**. Podkreślić należy fakt, że informatory te opisują wymagania egzaminacyjne ustalone jeszcze w roku 2003, oraz że zawarto w nich opis formy egzaminu zgodny z prawem obowiązującym od 1 września 2007 roku. Forma przeprowadzenia egzaminu maturalnego od roku 2008 nie ulega zmianie w stosunku do matury w roku 2007.

Kierujemy do Państwa prośbę o uważne zapoznanie się z Informatorem, o staranne przeanalizowanie wymagań, jakie musi spełnić maturzysta wybierający dany przedmiot i wybierający dany poziom egzaminu. Od dojrzałego wyboru przedmiotu i poziomu egzaminu zależy sukces na maturze. Tylko dobrze zdany egzamin maturalny otwiera drogę na wymarzone studia. Pracownicy Centralnej Komisji Egzaminacyjnej i okręgowych komisji egzaminacyjnych służą pomocą w wyjaśnieniu szczegółowych kwestii związanych z egzaminem opisanym w tym Informatorze. Na pewno można liczyć też na pomoc nauczycieli i dyrektorów szkół.

Życzymy wszystkim maturzystom i ich nauczycielom satysfakcji z dobrych wyborów i wysokich wyników na egzaminie maturalnym.

Dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej

CZĘŚĆ PIERWSZA

Informacje ogólne

I. PODSTAWY PRAWNE EGZAMINU

Podstawowym aktem prawnym wprowadzającym zewnętrzny system oceniania jest ustawa o systemie oświaty z 1991 roku wraz z późniejszymi zmianami (DzU z 2004 r. nr 256, poz. 2572 z późniejszymi zmianami).

Aktami prawnymi regulującymi przeprowadzanie egzaminów maturalnych są:

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych. (DzU z 2007 r. Nr 83, poz. 562 z późniejszymi zmianami).
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 10 kwietnia 2003 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie standardów wymagań będących podstawą przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów (DzU z 2003 r. Nr 90, poz. 846).
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 5 marca 2004 r. w sprawie ramowego programu szkolenia kandydatów na egzaminatorów, sposobu prowadzenia ewidencji egzaminatorów oraz trybu wpisywania i skreślenia egzaminatorów z ewidencji (DzU z 2004 r. nr 47, poz. 452 i DzU z 2006 r. nr 52, poz. 382).

II. MATURA W PYTANIACH UCZNIÓW

<p>1. Co mi daje egzamin maturalny?</p>	<p>Nowy egzamin maturalny zapewnia:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) jednolitość zadań i kryteriów oceniania w całym kraju, b) porównywalność wyników, c) obiektywizm oceniania (kodowane prace maturalne, oceniane przez zewnętrznych egzaminatorów), d) rzetelność oceniania (wszystkie oceny są weryfikowane) e) możliwość przyjęcia na uczelnię bez konieczności zdawania egzaminu wstępnego.
<p>2. Jakie są podstawowe zasady egzaminu maturalnego od roku 2007?</p>	<ul style="list-style-type: none"> 1. Egzamin maturalny sprawdza wiadomości i umiejętności określone w <i>Standardach wymagań egzaminacyjnych</i>. 2. Egzamin jest przeprowadzany dla absolwentów: <ul style="list-style-type: none"> a) liceów ogólnokształcących, b) liceów profilowanych, c) techników, d) uzupełniających liceów ogólnokształcących, e) techników uzupełniających. 3. Egzamin składa się z części ustnej, ocenianej przez nauczycieli w szkole i części pisemnej, ocenianej przez egzaminatorów zewnętrznych. 4. Harmonogram przebiegu egzaminów ustala dyrektor CKE i ogłasza go na stronie internetowej CKE.
<p>3. Jakie egzaminy trzeba obowiązkowo zdawać na maturze?</p>	<ul style="list-style-type: none"> 1. Obowiązkowe są egzaminy z: <ul style="list-style-type: none"> a) języka polskiego – w części ustnej i pisemnej, b) języka obcego nowożytnego – w części ustnej i pisemnej, c) przedmiotu wybranego przez zdającego (zdawanego tylko w części pisemnej) spośród następujących przedmiotów: biologia, chemia, fizyka i astronomia, geografia, historia, historia muzyki, historia sztuki, matematyka, wiedza o społeczeństwie, wiedza o tańcu, a od roku 2009 również filozofia, informatyka, język łaciński i kultura antyczna. d) od roku 2010 matematyka będzie przedmiotem obowiązkowym dla wszystkich zdających. 2. Absolwenci szkół i oddziałów z nauczaniem języka danej mniejszości narodowej, oprócz obowiązkowych egzaminów wymienionych w punkcie 1., zdają dodatkowo egzamin z języka ojczystego w części ustnej i pisemnej.
<p>4. Z jakich przedmiotów dodatkowych można zdawać maturę?</p>	<p>Absolwent może zdawać w danej sesji egzamin maturalny z jednego, dwóch lub trzech przedmiotów dodatkowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) języka obcego nowożytnego, innego niż obowiązkowy – w części ustnej i pisemnej, b) języka kaszubskiego – tylko w części ustnej lub tylko w części pisemnej lub w obu częściach, c) w części pisemnej z przedmiotów wymienionych w odpowiedzi 1c na pytanie 3., jeżeli nie wybrał ich jako przedmiotów obowiązkowych, a także z informatyki, języka łacińskiego i kultury antycznej.

<p>5. Na jakim poziomie będzie można zdawać poszczególne egzaminy?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Egzaminy z przedmiotów obowiązkowych mogą być zdawane na poziomie podstawowym albo rozszerzonym z wyjątkiem części ustnej języka polskiego i języka mniejszości narodowej, które są zdawane na jednym poziomie, określonym w standardach wymagań egzaminacyjnych. 2. Egzamin z przedmiotów dodatkowych jest zdawany na poziomie rozszerzonym. 3. Wyboru poziomu egzaminu z danego przedmiotu obowiązkowego zdający dokonuje w pisemnej deklaracji składanej przewodniczącemu szkolnego zespołu egzaminacyjnego na początku nauki w klasie maturalnej i potwierdzonej do 7 lutego roku, w którym przystępuje do egzaminu.
<p>6. Gdzie można zdawać maturę?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Maturę zdaje się we własnej szkole. 2. W szczególnych wypadkach może zaistnieć konieczność zdawania części ustnej egzaminu z języków obcych poza własną szkołą (np. z powodu braku nauczycieli danego języka). 3. Zdający, którzy ukończyli szkołę w latach poprzednich, a ich szkoła została zlikwidowana lub przekształcona, są kierowani do szkoły lub ośrodka egzaminacyjnego wyznaczonego przez komisję okręgową.
<p>7. Kiedy można zdawać maturę?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Maturę można zdawać raz w roku, w maju, według harmonogramu ustalonego przez dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej. 2. Osoby, które z poważnych przyczyn zdrowotnych lub losowych nie mogą przystąpić do egzaminu maturalnego z jednego lub więcej przedmiotów w wyznaczonym terminie, mogą w dniu egzaminu złożyć do dyrektora OKE wnioski za pośrednictwem dyrektora szkoły o wyrażenie zgody na przystąpienie przez nich do egzaminu z danego przedmiotu lub przedmiotów w terminie dodatkowym w czerwcu.
<p>8. Jakie warunki muszą być zapewnione w sali egzaminacyjnej?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sala, w której jest przeprowadzany egzamin, musi spełniać warunki określone w przepisach bhp i przepisach ppoż. 2. Do sali egzaminacyjnej, w której jest przeprowadzana część pisemna egzaminu maturalnego, nie można wносить żadnych urządzeń telekomunikacyjnych ani korzystać z nich w tej sali, pod groźbą unieważnienia egzaminu. 3. Przy stoliku może siedzieć wyłącznie jeden zdający. 4. Na stolikach w trakcie pisania mogą znajdować się jedynie arkusze egzaminacyjne, przybory pomocnicze i pomoce dopuszczone przez dyrektora CKE. 5. Zdający chory lub niepełnosprawny w trakcie egzaminu może mieć na stoliku leki i inne pomoce medyczne przepisane przez lekarza lub konieczne ze względu na chorobę lub niepełnosprawność. 6. Posiłki dla zdających i egzaminatorów mogą być dostępne jedynie na zewnątrz sali egzaminacyjnej poza czasem przeznaczonym na egzamin, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w pkt 5.

<p>9. Jak powinien być zorganizowany egzamin?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. W skład zespołu przedmiotowego przeprowadzającego egzamin ustny wchodzi dwóch nauczycieli, z których co najmniej jeden musi być zatrudniony w innej szkole. W skład zespołu nie może wchodzić nauczyciel uczący danego zdającego w klasie maturalnej. 2. W skład zespołu nadzorującego przebieg egzaminu pisemnego w danej sali wchodzi co najmniej trzech nauczycieli, z których co najmniej jeden musi być zatrudniony w innej szkole. W skład zespołu nie mogą wchodzić nauczyciele danego przedmiotu oraz wychowawca zdających. 3. Egzamin pisemny przebiega zgodnie z harmonogramem określonym przez dyrektora CKE. Szczegóły dotyczące pracy z arkuszem egzaminacyjnym z poszczególnych przedmiotów określa każdorazowo informacja zawarta w arkuszu egzaminacyjnym. 4. W czasie egzaminu pisemnego w sali egzaminacyjnej przebywają co najmniej trzej członkowie zespołu nadzorującego. 5. W czasie egzaminu zdający nie powinni opuszczać sali egzaminacyjnej. Przewodniczący zespołu może zezwolić na opuszczenie sali tylko w szczególnie uzasadnionej sytuacji, po zapewnieniu warunków wykluczających możliwość kontaktowania się zdającego z innymi osobami, z wyjątkiem osób udzielających pomocy medycznej. 6. Członkowie zespołu nadzorującego przebieg egzaminu nie mogą udzielać wyjaśnień dotyczących zadań egzaminacyjnych ani ich komentować. 7. W przypadku stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań egzaminacyjnych lub zakłócania przebiegu egzaminu przewodniczący zespołu egzaminacyjnego przerywa egzamin danej osoby, prosi o opuszczenie sali egzaminacyjnej i unieważnia egzamin zdającego z danego przedmiotu. 8. Arkusze egzaminacyjne są zbierane po zakończeniu każdej części egzaminu.
<p>10. Jak sprawdzane są prace i ogłaszane wyniki matury?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poszczególne arkusze egzaminacyjne z każdego przedmiotu są sprawdzane i oceniane przez egzaminatorów zewnętrznych, przeszkolonych przez okręgowe komisje egzaminacyjne i wpisanych do ewidencji egzaminatorów. Każdy oceniony arkusz jest weryfikowany przez egzaminatora zwanego weryfikatorem. 2. Wynik egzaminu jest wyrażony w procentach. 3. Wynik egzaminu z dodatkowego przedmiotu nie ma wpływu na zdanie egzaminu, ale odnotowuje się go na świadectwie dojrzałości. 4. Komisja okręgowa sporządza listę osób zawierającą uzyskane przez te osoby wyniki i przesyła ją do szkoły wraz ze świadectwami dojrzałości.

<p>11. Kiedy egzamin maturalny uznawany jest za zdany?</p>	<p>Egzamin jest zdany, jeżeli zdający z każdego z trzech obowiązkowych przedmiotów (w przypadku języków zarówno w części ustnej, jak i pisemnej), uzyskał minimum 30% punktów możliwych do uzyskania za dany egzamin na zadeklarowanym poziomie. Zdający otrzymuje świadectwo dojrzałości i jego odpis wydane przez komisję okręgową.</p>
<p>12. Kiedy egzamin maturalny uznawany jest za niezdany?</p>	<p>Egzamin uważa się za niezdany jeżeli:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) zdający z któregośkolwiek egzaminu obowiązkowego, w części ustnej lub pisemnej, otrzymał mniej niż 30% punktów możliwych do uzyskania na zadeklarowanym poziomie, b) w trakcie egzaminu stwierdzono, że zdający pracuje niesamodzielnie i jego egzamin został przerwany i unieważniony, c) w trakcie sprawdzania prac egzaminator stwierdził niesamodzielność rozwiązywania zadań egzaminacyjnych i unieważniono egzamin.
<p>13. Czy niezdanie ustnej części jednego ze zdawanych języków przerywa zdawanie dalszej części egzaminu?</p>	<p>Nie przerywa. Zdający przystępuje do kolejnych egzaminów we wcześniej ogłoszonych terminach.</p>
<p>14. Czy prace maturalne po sprawdzeniu będą do wglądu dla zdającego?</p>	<p>Na wniosek zdającego komisja okręgowa udostępnia zdającemu do wglądu sprawdzone arkusze, w miejscu i czasie określonym przez dyrektora OKE.</p>
<p>15. Czy można powtarzać niezdany egzamin?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Absolwent, który przystąpił do wszystkich egzaminów z przedmiotów obowiązkowych w części ustnej i pisemnej i nie zdał jednego egzaminu (ustnego lub pisemnego), może przystąpić ponownie do egzaminu z tego przedmiotu, na tym samym poziomie w sesji poprawkowej w sierpniu. 2. Absolwent, który nie zdał egzaminu z określonego przedmiotu obowiązkowego, może przystąpić ponownie do egzaminu z tego przedmiotu w kolejnych sesjach egzaminacyjnych przez 5 lat. 3. Po upływie 5 lat od daty pierwszego egzaminu absolwent, o którym mowa w pkt 2., zdaje powtórny egzamin w pełnym zakresie. 4. Przy powtórnym egzaminie z języka obcego lub obowiązkowego przedmiotu wybranego absolwent może wybrać odpowiednio inny język obcy lub inny przedmiot, o ile nie wybrał danego przedmiotu jako dodatkowego.
<p>16. Czy można poprawiać wynik uzyskany na egzaminie?</p>	<p>Absolwent, który chce podwyższyć wynik egzaminu z jednego lub kilku przedmiotów, ma prawo przystąpić ponownie do egzaminu w kolejnych latach.</p>
<p>17. Czy można zdawać inne przedmioty dodatkowe?</p>	<p>Absolwent ma prawo zdawać egzaminy z kolejnych przedmiotów dodatkowych. Wyniki tych egzaminów odnotowywane są w aneksie do świadectwa dojrzałości.</p>

<p>18. Kto może być zwolniony z egzaminu z danego przedmiotu?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Laureaci i finaliści olimpiad przedmiotowych są zwolnieni z egzaminu z danego przedmiotu. 2. Laureatom i finalistom olimpiad uprawnienie wymienione w pkt 1. przysługuje także wtedy, gdy przedmiot nie był objęty szkolnym planem nauczania danej szkoły. 3. Osoba zwolniona z egzaminu będzie miała na świadectwie dojrzałości w rubryce danego przedmiotu wpisaną informację o równoważności zwolnienia z uzyskaniem 100% punktów na poziomie rozszerzonym oraz o uzyskanym na olimpiadzie tytule.
<p>19. Jaki wpływ na świadectwo maturalne będą miały oceny uzyskane w szkole ponadgimnazjalnej?</p>	<p>Oceny uzyskane w szkole ponadgimnazjalnej znajdują się na świadectwie ukończenia szkoły, natomiast na świadectwie dojrzałości są zamieszczone tylko wyniki egzaminów maturalnych i wyniki olimpiady, o ile będą podstawą zwolnienia z danego egzaminu.</p>
<p>20. Czy zdawanie matury jest konieczne, aby ukończyć szkołę?</p>	<p>Można ukończyć szkołę i nie przystąpić do matury, ponieważ nie jest ona egzaminem obowiązkowym. Jedynie te osoby, które będą chciały kontynuować naukę w wyższej uczelni, muszą zdać egzamin maturalny. Podobnie do niektórych szkół policealnych nie wystarczy świadectwo ukończenia szkoły, ale jest wymagane świadectwo dojrzałości.</p>
<p>21. Na jakich zasadach zdają egzamin absolwenci niepełnosprawni?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Absolwenci niepełnosprawni lub niesprawni czasowo przystępują do egzaminu w powszechnie obowiązujących terminach i według obowiązujących wymagań egzaminacyjnych, w warunkach i w formie dostosowanych do rodzaju niesprawności. 2. Za zapewnienie warunków i formy przeprowadzania egzaminu odpowiednich do możliwości zdających o specjalnych potrzebach edukacyjnych odpowiada dyrektor szkoły.
<p>22. Czy osoby z dysleksją rozwojową będą rozwiązywać inne zadania niż pozostali zdający?</p>	<p>Na poziomie maturalnym dla osób dyslektycznych nie przewiduje się różnicowania arkuszy ani wydłużenia czasu ich rozwiązywania. Możliwe jest jedynie zastosowanie odrębnych kryteriów oceniania prac pisemnych.</p>
<p>23. W jakich sytuacjach można złożyć odwołanie od egzaminu?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jeżeli w trakcie egzaminu w części ustnej lub pisemnej nie były przestrzegane przepisy dotyczące jego przeprowadzenia, absolwent może w terminie 2 dni od daty egzaminu zgłosić zastrzeżenia do dyrektora komisji okręgowej. 2. Dyrektor komisji okręgowej rozpatruje zgłoszone zastrzeżenia w terminie 7 dni od daty ich otrzymania. 3. Rozstrzygnięcia dyrektora komisji okręgowej są ostateczne. 4. Nie przysługuje odwołanie od wyniku egzaminu.

<p>24. Jaka będzie matura absolwentów szkół z ojczystym językiem mniejszości narodowych?</p>	<p>1. Absolwenci szkół lub oddziałów z językiem nauczania mniejszości narodowych mogą zdawać na egzaminie przedmiot lub przedmioty w języku polskim lub odpowiednio w języku danej mniejszości narodowej. Wyboru języka, w którym będzie zdawany przedmiot, absolwent dokonuje wraz z deklaracją wyboru przedmiotu, o której mowa w pytaniu 5.</p> <p>2. Absolwenci szkół z językiem wykładowym mniejszości narodowych, którzy zdecydują się pisać maturę w języku ojczystym, otrzymają te same arkusze egzaminacyjne co pozostali uczniowie.</p>
<p>25. Czy matura zapewni dostanie się na wybrany kierunek studiów?</p>	<p>Matura nie daje gwarancji automatycznego dostania się na studia. Warunki rekrutacji na daną uczelnię ustala senat tej uczelni. Ustawa o szkolnictwie wyższym zastrzega, że uczelnie nie będą organizować egzaminów wstępnych dublujących maturę. To znaczy, jeżeli kandydat na studia zdał na maturze egzamin z wymaganego na dany wydział przedmiotu, to jego wynik z egzaminu maturalnego będzie brany pod uwagę w postępowaniu kwalifikacyjnym.</p>
<p>26. Jakie przedmioty obowiązują na egzaminie maturalnym w klasie dwujęzycznej?</p>	<p>Obowiązkowe są egzaminy z trzech przedmiotów:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) języka polskiego- w części ustnej i pisemnej b) języka obcego nowożytnego- w części ustnej i pisemnej. Jeżeli został wybrany język francuski, to wówczas trzeba go zdawać na poziomie dwujęzycznym. c) przedmiotu wybranego przez zdającego (zdawanego tylko w części pisemnej) spośród następujących: <ul style="list-style-type: none"> -biologia -chemia -fizyka i astronomia -geografia -historia -historia muzyki -historia sztuki -matematyka -wiedza o społeczeństwie -wiedza o tańcu <p>Uwaga: Jeżeli, któryś z następujących przedmiotów:</p> <ul style="list-style-type: none"> o biologia o chemia o fizyka i astronomia o geografia o historia o matematyka <p>był nauczany w języku francuskim i został wybrany jako obowiązkowy, to trzeba rozwiązać jeszcze arkusz w języku francuskim z tego przedmiotu.</p>
<p>27. Jakie przedmioty można zdawać dodatkowo w klasie dwujęzycznej?</p>	<p>Egzamin można zdawać z jednego, dwóch lub trzech przedmiotów dodatkowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) języka obcego nowożytnego, innego niż obowiązkowy (w części ustnej i pisemnej) b) w części pisemnej z przedmiotów: <ul style="list-style-type: none"> -biologia -chemia

	<ul style="list-style-type: none"> -fizyka i astronomia -geografia -historia -historia muzyki -historia sztuki -matematyka -wiedza o społeczeństwie -wiedza o tańcu <p>jeżeli nie zostały one wybrane jako obowiązkowe. Ponadto jako przedmioty dodatkowe można zdawać:</p> <ul style="list-style-type: none"> -informatykę -język łaciński i kulturę antyczną <p>Wszystkie przedmioty zdawane jako dodatkowe są zdawane na poziomie rozszerzonym.</p> <p>Uwaga: Jeżeli, któryś z następujących przedmiotów:</p> <ul style="list-style-type: none"> o biologia o chemia o fizyka i astronomia o geografia o historia o matematyka <p>był nauczany w języku francuskim to można rozwiązać także arkusz w języku francuskim z tego przedmiotu.</p>
<p>28. Czy będąc w klasie dwujęzycznej muszę wybrać jako obowiązkowy przedmiot, który miałem nauczany w języku francuskim?</p>	<p>Nie jest to wymagane.</p>

I. STRUKTURA I FORMA EGZAMINU

1. Egzamin z języka francuskiego dla absolwentów klas dwujęzycznych składa się z dwóch części:
  - a. **ustnej**, organizowanej w szkole i ocenianej przez przedmiotowy zespół egzaminacyjny,
  - b. **pisemnej**, ocenianej przez egzaminatorów okręgowej komisji egzaminacyjnej.
2. Egzamin zdawany jest na jednym poziomie.
3. **Egzamin ustny** sprawdza:
  - a. rozumienie tekstu czytanego,
  - b. umiejętność analizy struktury i treści tekstu,
  - c. umiejętność dyskusowania na poruszony w tekście temat.
4. Egzamin ustny trwa około 15 minut. Zdający losuje zestaw z zadaniem egzaminacyjnym. Na zapoznanie się z nim przeznaczona jest dodatkowo około 15 minut, nie wliczanych do czasu trwania egzaminu.
5. **Egzamin pisemny** sprawdza:
  - a. rozumienie ze słuchu - umiejętność analizy i przetworzenia usłyszanych informacji,
  - b. rozumienie tekstu czytanego - umiejętność analizowania i interpretowania przeczytanego tekstu oraz przetworzenia przeczytanych informacji w kontekście cywilizacyjno-kulturowym,
  - c. formułowanie wypowiedzi pisemnej - umiejętność zredagowania własnego tekstu w określonej formie nawiązującego tematycznie do tekstu wysłuchanego/przeczytanego.
6. Egzamin pisemny trwa 240 minut. Składa się z dwóch części:
  - a. część pierwsza trwa 90 minut (w tym 30 minut nagranie) i sprawdza umiejętności rozumienia ze słuchu i formułowania wypowiedzi pisemnej nawiązującej tematycznie do jednego z wysłuchanych tekstów,
  - b. część druga trwa 150 minut i sprawdza umiejętności rozumienia tekstu czytanego i formułowania wypowiedzi pisemnej nawiązującej do tematyki jednego z przeczytanych tekstów.
7. Części egzaminu pisemnego oddzielone są przerwą.
8. Wyniki egzaminu wyrażane są w skali procentowej.
9. Zdający zdał **egzamin ustny**, jeżeli otrzymał co najmniej 30% punktów możliwych do uzyskania z tego egzaminu.
10. Zdający zdał **egzamin pisemny**, jeżeli otrzymał co najmniej 30% punktów możliwych do uzyskania z tego egzaminu.
11. Niezdanie egzaminu w części ustnej lub pisemnej nie stanowi przeszkody w zdawaniu egzaminu maturalnego w pozostałej części.

1. EGZAMIN USTNY

1.1. STRUKTURA EGZAMINU USTNEGO

ZADANIE	% całkowitej liczby punktów (liczba punktów)	RAZEM (liczba punktów)
PRZYGOTOWANIE: 15 minut EGZAMIN: ok. 15 minut		
A. Prezentacja tekstu.	40% (8 pkt)	100 % (20 pkt)
B. Rozmowa na podstawie tekstu.	30% (6 pkt)	
Umiejętności językowe zaprezentowane podczas egzaminu	30% (6 pkt)	

1.2. OPIS EGZAMINU USTNEGO

BUDOWA ZESTAWU EGZAMINACYJNEGO

- Tekst o długości ok. $\frac{3}{4}$ strony formatu A4 + jedno pytanie dotyczące analizy tekstu.
- Tekst może zawierać materiał ikonograficzny (np. tabele, wykresy, zdjęcia), stanowiący jego integralną część.

Rodzaje tekstów:

- poezja i proza literacka,
  - teksty publicystyczne,
  - teksty popularnonaukowe.
- Teksty stanowiące podstawę do egzaminu są zgodne z zakresem treści realizowanych w całym procesie nauczania przez klasy dwujęzyczne.
  - Nie podaje się katalogu tematów.

PRZEBIEG EGZAMINU

- Po wylosowaniu zestawu zdający ma około 15 minut na zapoznanie się z tekstem. Czas ten nie jest wliczany do czasu trwania egzaminu.
- Podczas przygotowania do egzaminu i w czasie jego trwania zdający nie może korzystać z żadnych słowników.
- Podczas przygotowania do egzaminu zdający może sporządzać notatki, z których wolno mu korzystać w czasie odpowiedzi.
- Zadaniem zdającego jest zaprezentowanie przeczytanego tekstu oraz udzielenie odpowiedzi na pytania egzaminującego dotyczące tekstu.

- Prezentacja tekstu powinna zawierać:
  - usytuowanie tekstu, odniesienie do kontekstu literackiego, epoki, grupy tematów lub całości dzieła,
  - prezentację treści, określenie dziedziny, tematyki tekstu, głównego problemu/głównej myśli tekstu; wskazanie głównych części tekstu, związków logicznych między częściami tekstu, głównych myśli poszczególnych części tekstu w formie odpowiedzi na pytanie znajdujące się w zestawie zdającego,
  - podsumowanie prezentacji: wyrażenie własnej opinii na temat tekstu, jego treści i/lub struktury.
- Po wysłuchaniu prezentacji tekstu egzaminujący zadaje 4 -5 pytań związanych z jego problematyką. Celem rozmowy jest zbadanie umiejętności wyrażenia własnej opinii i jej obrony, argumentowania, formułowania wniosków w odniesieniu do wskazanych przez egzaminatora fragmentów tekstu, na poziomie treści i/lub języka raz w zależności od tekstu, umiejętności odniesienia do realiów kulturowych.
- Pytania do tekstu, będące podstawą rozmowy znajdują się jedynie w zestawie egzaminującego. Egzaminujący powinien zadawać także pytania spoza zestawu, dostosowując je do przebiegu rozmowy na temat tekstu. Rozmowa powinna być prowadzona w sposób naturalny tak, aby stworzyć zdającemu możliwość jak najpełniejszego zaprezentowania swojej wiedzy i umiejętności językowych.

1.3. KRYTERIA OCENIANIA EGZAMINU USTNEGO

	Liczba punktów
A. Prezentacja tekstu:	
a. usytuowanie tekstu	1
b. przedstawienie treści i struktury tekstu	6
c. podsumowanie prezentacji	1
B. Rozmowa na podstawie tekstu	6
Umiejętności językowe zaprezentowane podczas egzaminu	6

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA EGZAMINU USTNEGO		Liczba punktów
A. Prezentacja tekstu		
Usytuowanie tekstu	• poprawne usytuowanie tekstu,	1
	• częściowe usytuowanie lub brak usytuowania tekstu.	0
Przedstawienie treści i struktury tekstu	<ul style="list-style-type: none"> • pełne zrozumienie tekstu • prawidłowe przedstawienie głównej myśli/problemu zawartego w tekście, • treść sformułowana własnymi słowami, cytaty trafnie dobrane i prawidłowo skomentowane. • prawidłowe określenie głównej myśli / głównego problemu tekstu, • wskazanie głównych myśli i związków logicznych między częściami tekstu, • zdający logicznie i swobodnie rozwija swoją wypowiedź 	6 – 5
	<ul style="list-style-type: none"> • nieznaczne zakłócenie rozumienia tekstu, • drobne uchybienia w określeniu głównej myśli/problemu tekstu, • treść sformułowana własnymi słowami, cytaty trafnie dobrane ale tylko częściowo skomentowane. • zdający nie do końca logicznie konstruuje swoją wypowiedź 	4 – 3
	<ul style="list-style-type: none"> • niepełne zrozumienie tekstu, • znaczne uchybienia w określeniu głównej myśli/problemu tekstu, • treść sformułowana własnymi słowami, cytaty pozbawione komentarza, • wypowiedź nie do końca logiczna i chaotyczna, 	2 – 1
	<ul style="list-style-type: none"> • brak zrozumienia tekstu, • brak przedstawienia głównej myśli problemu tekstu cytowanie tekstu, • treść sformułowana własnymi słowami, parafrazowana, brak cytatów, • brak logiki wypowiedzi, 	0
Podsumowanie prezentacji	• prawidłowe podsumowanie prezentacji, zawierające własną opinię na temat treści tekstu i / lub jego struktury,	1
	• podsumowanie niezgodne z treścią tekstu i / lub brak w podsumowaniu własnej opinii / komentarza na temat treści tekstu lub opinia / komentarz nie wynikające z treści prezentowanego tekstu.	0

B. Rozmowa na podstawie tekstu	
<ul style="list-style-type: none"> • odpowiedzi poprawne i pełne • umiejętność obrony swojego stanowiska, • bogata, logiczna argumentacja, • prawidłowe wnioskowanie i uogólnienia wskazujące na zrozumienie tekstu/poruszanej problematyki, • oryginalne i trafne odniesienie do realiów kulturowych 	6 – 5
<ul style="list-style-type: none"> • odpowiedzi poprawne ale niepełne, • umiejętność obrony swojego stanowiska, • argumentacja logiczna, ale mało urozmaicona, • na ogół prawidłowe wnioskowanie i uogólnienia wskazujące na zrozumienie tekstu/ poruszanej problematyki, lub niewielkie uchybienia względem tekstu , • częściowo trafne odniesienie do realiów kulturowych 	4 – 3
<ul style="list-style-type: none"> • odpowiedzi częściowo błędne i niepełne, • trudności w obronie swojego stanowiska, • argumentacja mało urozmaicona, częściowo nielogiczna, • błędy we wnioskowaniu wskazujące na niepełne zrozumienie tekstu poruszanej problematyki , • trudności ze znalezieniem odniesienia do realiów kulturowych 	2 – 1
<ul style="list-style-type: none"> • odpowiedzi błędne lub ich brak • brak umiejętności obrony swojego stanowiska, • błędy we wnioskowaniu wskazujące na niezrozumienie tekstu poruszanej problematyki, • całkowity brak odniesienia do realiów kulturowych 	0
Umiejętności językowe zaprezentowane podczas egzaminu	
<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedź w pełni poprawna, bogate słownictwo, wymowa i intonacja zbliżone do wymowy i intonacji rodzimego użytkownika języka, 	6
<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedź poprawna, bogate słownictwo, nieliczne błędy językowe nie zakłócające komunikacji, wymowa i intonacja zbliżone do wymowy i intonacji rodzimego użytkownika języka, 	5
<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedź poprawna, adekwatne do tematu słownictwo, błędy językowe sporadycznie zakłócające komunikację, poprawna wymowa i intonacja, 	4
<ul style="list-style-type: none"> • słownictwo adekwatne do tematu, ale mało urozmaicone, błędy językowe sporadycznie zakłócające komunikację, poprawna wymowa i intonacja, 	3
<ul style="list-style-type: none"> • słownictwo adekwatne do tematu, ale mało urozmaicone, błędy językowe częściowo zakłócające komunikację, uchybienia w wymowie i intonacji, 	2
<ul style="list-style-type: none"> • słownictwo adekwatne do tematu, ale bardzo ubogie, błędy językowe częściowo zakłócające komunikację, błędy w wymowie i intonacji, 	1
<ul style="list-style-type: none"> • słownictwo bardzo ubogie, nie adekwatne do tematu, błędy językowe często zakłócające komunikację, błędy w wymowie i intonacji. 	0

2. EGZAMIN PISEMNY

2.1. STRUKTURA EGZAMINU PISEMNEGO

CZAS TRWANIA EGZAMINU: 240 minut	% punktów (Liczba punktów)	RAZEM
CZĘŚĆ I Czas: 90 minut (w tym 30 minut nagranie)		100% (100 pkt)
A. Rozumienie ze słuchu	20 % (20 pkt)	
B. Wypowiedź pisemna nawiązująca do tematyki jednego z wysłuchanych tekstów	20% (20 pkt)	
PRZERWA		
CZĘŚĆ II Czas: 150 minut		
A. Rozumienie tekstu czytanego	30 % (30 pkt)	
B. Wypowiedź pisemna nawiązująca do tematyki jednego z przeczytanych tekstów	30 % (30 pkt)	

2.2. OPIS EGZAMINU PISEMNEGO

W czasie trwania egzaminu zdający nie może korzystać z żadnych słowników.

CZĘŚĆ I

A. ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

- Zdający wysłuchuje trzech tekstów, różniących się formą i tematyką, o łącznym czasie trwania ok.10 minut.
- W tej części egzaminu wykorzystuje się nagrania tekstów w wykonaniu rodzimych użytkowników języka francuskiego.
- Nagranie zawiera zarówno teksty jak i instrukcje do poszczególnych zadań. Polecenia oraz instrukcje sformułowane są w języku francuskim. Każdy tekst jest nagrany dwa razy, a nagrania przedzielone są przerwami na zapoznanie się z treścią zadań, rozwiązanie ich i sprawdzenie.
- Rozumienie dwóch pierwszych tekstów sprawdzane jest za pomocą zadań zamkniętych i otwartych. Rozumienie trzeciego tekstu jest sprawdzane za pomocą zadania otwartego. Zdający może sporządzać notatki, ponieważ tekst ten stanowi punkt wyjścia do części B. Wypowiedź pisemna.

- Rodzaje tekstów:
komunikaty, instrukcje, porady,
rozmowy, wywiady, dyskusje, debaty,
wiadomości, relacje, sprawozdania,
teksty reklamowe,
audycje, słuchowiska radiowe,
przemówienia, wystąpienia, wykłady,
teksty narracyjne (w tym fragmenty tekstów literackich).
- Typy zadań: zamknięte i otwarte (prawda/fałsz, wielokrotny wybór, dobieranie,
uzupełnianie luk, odpowiedzi na pytania).
- Łączna liczba zadań w części A: 20.
- Punktacja zadań w części A: 1 punkt za zadanie.
- Liczba punktów do uzyskania: 20.

B. WYPOWIEDŹ PISEMNA

- Zdający odpowiada na pytania otwarte (questions ouvertes) dotyczące trzeciego z wysłuchanych tekstów z części A. Rozumienie ze słuchu.
- Liczba punktów do uzyskania: 20.

KRYTERIA OCENIANIA WYPOWIEDZI PISEMNEJ – CZĘŚĆ I

PYTANIA OTWARTE (*QUESTIONS OUVERTES*)

20 pkt

Pytania wymagają od zdającego zredagowania pełnej odpowiedzi własnymi słowami, logicznego uporządkowania informacji oraz użycia właściwych związków logicznych. Do wysłuchanego nagrania zostanie postawionych maksymalnie 8 pytań (nie mniej niż 5 w zależności od rodzaju dokumentu). Rodzaje pytań:

- pytania natury ogólnej: problematyka dokumentu, kontekst, status rozmówcy/ów,
- pytania na temat treści wymagające syntezy odpowiedzi, przedstawienia opinii, reakcji rozmówcy/ów na poruszony problem, przyczyny i skutki itp.
- pytanie wymagające objaśnienia pojęcia bądź wyrażenia w kontekście wysłuchanego nagrania.

Pytanie może zawierać dwa, trzy elementy np.:

Jakie stanowisko przyjął Pan X? Dlaczego?

lub:

Jakie propozycje przedstawił Pan X odnośnie... (podaj przynajmniej trzy).

W takich przypadkach zdający będzie miał podaną ilość oczekiwanych od niego informacji wraz z ilością punktów możliwych do uzyskania.

Treść-15 punktów, w tym:

- Temat dokumentu.
- Status rozmówcy/rodzaj dokumentu
- Informacje, okoliczności, konsekwencje itp.
- Stanowisko rozmówcy/ów
- Wyjaśnienie pojęć i wyrażen

Punktacja:

- 15 punktów – TREŚĆ (*contenu*) TRAFNOŚĆ PRZEKAZU INFORMACJI
- 1 punkt – UMIEJĘTNOŚĆ REDAGOWANIA WŁASNYMI SŁOWAMI (*rédaction personnelle*)
- 3 punkty – POPRAWNOŚĆ JĘZYKOWA (*correction linguistique*)
- 1 punkt – SPÓJNOŚĆ TEKSTU (*cohérence du texte*)

RAZEM-20 punktów

TREŚĆ, TRAFNOŚĆ PRZEKAZU INFORMACJI (*contenu*) /15 punktów/

Za pełną odpowiedź na pytanie zgodną z treścią nagrania, zdający otrzymuje punkt lub punkty, jeśli pytanie jest dwu- lub trzyczłonowe.

UMIEJĘTNOŚĆ REDAGOWANIA WŁASNYMI SŁOWAMI
(rédaction personnelle) / 1 punkt/

- 1 punkt-treść zredagowana własnymi słowami
- 0 punktów- liczne zapożyczenia wyrażeń z usłyszanego dokumentu

POPRAWNOŚĆ JĘZYKOWA (correction linguistique) / 3 punkty/

W kryterium poprawności językowej przyznaje się maksymalnie 3 punkty za całość wypowiedzi pisemnej zdającego. Punkty za poprawność językową są przyznawane wówczas, jeżeli zdający udzielił odpowiedzi na 50% niezależnych pytań.(1,2,3...)

POPRAWNOŚĆ JĘZYKOWA (<i>correction linguistique</i>) / 3 punkty/		
3 pkt	2 - 1 pkt	0 pkt
Drobne, sporadyczne błędy gramatyczne i leksykalne nie zakłócające komunikacji. Nieliczne błędy ortograficzne, nie zmieniające znaczenia wyrazów. Sporadyczne błędy interpunkcyjne.	Błędy gramatyczne i leksykalne zakłócające w nieznacznym stopniu komunikację. Błędy ortograficzne, zmieniające znaczenie wyrazów. Błędy interpunkcyjne.	Niewłaściwie dobrane słownictwo, liczne błędy gramatyczne zakłócające komunikację. Liczne błędy ortograficzne, zmieniające znaczenie wyrazów. Liczne błędy interpunkcyjne.

SPÓJNOŚĆ TEKSTU (*connecteurs de phrases, relations logiques et spatio-temporelles*) / 1 punkt/

- 1 punkt za właściwe użycie związków logicznych.
- 0 punktów za niewłaściwe lub brak użycia związków logicznych.

CZĘŚĆ II

A. ROZUMIENIE TEKSTU CZYTANEGO

- Arkusz zawiera od 1 do 3 tekstów o łącznej długości od ok. 600 do ok. 800 słów.
- Teksty różnią się formą, stylem i tematyką.
- Polecenia do zadań sformułowane są w języku francuskim.
- Rodzaje tekstów:
  - teksty literackie,
  - teksty publicystyczne (argumentacyjne),
  - teksty popularnonaukowe.
- Typy zadań: zadania otwarte krótkiej odpowiedzi.
- Punktacja: 1 – 5 punktów za zadanie.
- Liczba punktów do uzyskania: 30.

TABELA PUNKTACJI ODPOWIEDZI NA PYTANIA

ODPOWIEDŹ ZA 1 PUNKT	
Odpowiedź bez konieczności redagowania (cytowanie tekstu, odpowiedź jednym słowem – np. . wyszukanie pojęcia) nie wymagająca zatem przyznania punktu za poprawność językową	
Odpowiedź właściwa	1 pt
Odpowiedź niewłaściwa	0 pt
ODPOWIEDŹ ZA 2, 3, 4, LUB 5 PUNKTÓW	
Odpowiedź wymagająca redagowania (jedno lub więcej zdań w zależności od liczby idei – jakie zdający powinien wyszukać). Polecenie powinno zawierać informację « odpowiedz jednym lub kilkoma pełnymi zdaniami » uzasadniającą przyznanie 1 punktu za poprawność językową.	
ODPOWIEDŹ ZA 2 PUNKTY	
Odpowiedź właściwa (1 punkt za wyszukaną w tekście ideę)	1
Odpowiedź niewłaściwa	0
Poprawna redakcja odpowiedzi <i>(dopuszcza się niewielkie błędy stylistyczne, syntaktyczne, ortograficzne, gramatyczne i leksykalne)</i>	1
Niepoprawna redakcja odpowiedzi <i>(występowanie poważnych błędów stylistycznych , składniowych , ortograficznych , gramatycznych i leksykalnych)</i>	0
ODPOWIEDŹ ZA 3 PUNKTY	
Odpowiedź właściwa (1 punkt za wyszukaną w tekście ideę)	2
Odpowiedź niewłaściwa	0
Poprawna redakcja odpowiedzi <i>(dopuszcza się niewielkie błędy stylistyczne, syntaktyczne, ortograficzne, gramatyczne i leksykalne)</i>	1
Niepoprawna redakcja odpowiedzi <i>(występowanie poważnych błędów stylistycznych , składniowych , ortograficznych , gramatycznych i leksykalnych)</i>	0
ODPOWIEDŹ ZA 4 PUNKTY	
Poprawna redakcja odpowiedzi (1 punkt za wyszukaną w tekście ideę)	3
	2
	1
Niepoprawna redakcja odpowiedzi	0
Poprawna redakcja odpowiedzi <i>(dopuszcza się niewielkie błędy stylistyczne, syntaktyczne, ortograficzne, gramatyczne i leksykalne)</i>	1
Niepoprawna redakcja odpowiedzi (<i>występowanie poważnych błędów stylistycznych , składniowych , ortograficznych , gramatycznych i leksykalnych</i>)	0
ODPOWIEDŹ ZA 5 PUNKTÓW	
Odpowiedź właściwa (1 punkt za wyszukaną w tekście ideę)	4
	3
	2
Odpowiedź niewłaściwa	1
	0
Poprawna redakcja odpowiedzi <i>(dopuszcza się niewielkie błędy stylistyczne, syntaktyczne, ortograficzne, gramatyczne i leksykalne)</i>	1
Niepoprawna redakcja odpowiedzi (<i>występowanie poważnych błędów stylistycznych , składniowych , ortograficznych , gramatycznych i leksykalnych</i>)	0

*Redakcja odpowiedzi nie jest oceniana jeśli odpowiedź jest niewłaściwa
Suma punktów : 30 pkt maksymalnie*

B. WYPOWIEDŹ PISEMNA

- Zdający pisze rozprawkę na temat wskazany w poleceniu, nawiązujący do tekstu przeczytanego w części A. Rozumienie tekstu czytanego.
- Zdający wypowiada się za i przeciw tezie zawartej w temacie.
- Wypowiedź powinna liczyć od 300 do 400 słów.
- Liczba punktów do uzyskania: 30.

KRYTERIA OCENIANIA WYPOWIEDZI PISEMNEJ – CZĘŚĆ II ROZPRAWKA

I. STRUKTURA ROZPRAWKI (7 pkt)			
1. WPROWADZENIE	1 pkt	Myśl wprowadzająca, prezentacja problematyki dotyczącej tematu	1-0
2. ROZWINIĘCIE /TEZA lub ANTYTEZA/	4 pkt	Prezentacja argumentu 1	1-0
		Prezentacja przykładu do argumentu 1	1-0
		Prezentacja argumentu 2	1-0
		Prezentacja przykładu do argumentu 2	1-0
3. ZAKOŃCZENIE	1 pkt	Podsumowanie, pytanie otwarte /wskazanie nowej problematyki/	1-0
4. LIMIT SŁÓW	1 pkt	Zachowanie limitu słów (+/- 10 %)	1 pkt
		Przekroczenie limitu słów powyżej 10%	0 pkt
II. BOGACTWO MYŚLI I TRAFNOŚĆ PRZYKŁADÓW / 10 pkt/			
1. WPROWADZENIE	2 pkt	Wprowadzenie zgodne z tematem, logiczne powiązanie myśli.	2 pkt
		Wprowadzenie zgodne z tematem, bez powiązania logicznego.	1 pkt
		Wprowadzenie znacznie odbiegające od tematu.	0 pkt.
2. ROZWINIĘCIE /TEZA I ANTYTEZA/	6 pkt	Prawidłowo sformułowana teza i antyteza, adekwatne do tematu, logiczne powiązanie myśli, trafność argumentów i przykładów	6 – 5 pkt
		Sformułowana teza i antyteza pozostają w związku z tematem, pewne uproszczenia w wywodzie logicznym, przytoczone argumenty i przykłady częściowo przyporządkowane tezie i antytezie.	4 – 3 pkt
		Niekompletne /tylko elementy/ teza i antyteza/, brak powiązania logicznego myśli, częściowo trafne argumenty, brak przykładów.	2 - 1 pkt
		Brak prawidłowych tezy i antytezy, prawidłowych argumentów	0 pkt
3. ZAKOŃCZENIE	2 pkt	Prawidłowe, uwzględniające wszystkie części rozwinięcia podsumowanie i powiązane z nim wskazanie nowej problematyki.	2 pkt
		Prawidłowe podsumowanie i częściowo związane z nim wskazanie nowej problematyki.	1 pkt
		Brak prawidłowego podsumowania i wskazania nowej problematyki.	0 pkt
PRACA WYBITNA	1 pkt	Oryginalna prezentacja tematu	1-0 pkt

III. BOGACTWO JĘZYKA /4 pkt/			
SŁOWNICTWO	2 pkt	Urozmaicone słownictwo i frazeologia.	2 pkt
		Podstawowe słownictwo.	1 pkt
		Bardzo ubogie słownictwo, liczne powtórzenia.	0 pkt
SPÓJNOŚĆ WEWNĘTRZNA TEKSTU	2 pkt	Różnorodne i adekwatne użycie związków logicznych.	2 pkt
		Mało urozmaicone, ale adekwatne użycie związków logicznych.	1 pkt
		Nieadekwatne użycie związków logicznych lub ich brak.	0 pkt

IV. POPRAWNOŚĆ JĘZYKOWA /8 pkt/	
Drobne, sporadyczne błędy gramatyczne i leksykalne, nie zakłócające komunikacji. Nieliczne błędy ortograficzne, nie zmieniające znaczenia wyrazów. Sporadyczne błędy interpunkcyjne.	8 - 7 - 6 pkt
Błędy gramatyczne i leksykalne, zakłócające w nieznacznym stopniu komunikację. Błędy ortograficzne zmieniające znaczenie wyrazów. Błędy interpunkcyjne.	5 - 4 - 3 pkt
Niewłaściwy dobór słownictwa, liczne błędy gramatyczne zakłócające komunikację. Liczne błędy ortograficzne, zmieniające znaczenie wyrazów. Liczne błędy interpunkcyjne.	2 - 1 - 0 pkt

Uwaga:

- Zdający, zgodnie z poleceniem do zadania, wypowiada się za i przeciw tezie sformułowanej w poleceniu, ściśle przestrzegając wymaganej struktury wypowiedzi.
- Jeżeli praca jest niezgodna z tematem nie podlega ocenie.

II. WYMAGANIA EGZAMINACYJNE

Wymagania egzaminacyjne obejmują umiejętności szczegółowe, zawarte w standardach wymagań egzaminacyjnych dla języka obcego nowożytnego dla klas dwujęzycznych, a ponadto zakres struktur gramatycznych umieszczony w poniższej tabeli.

STANDARDY WYMAGAŃ EGZAMINACYJNYCH

JĘZYK OBCY NOWOŻYTNY

będący drugim językiem nauczania w szkołach lub oddziałach dwujęzycznych

I. WIEDZA

Zdający wykazuje się znajomością:

1) złożonych struktur leksykalno-gramatycznych umożliwiających:

- a) rozpoznawanie i właściwy odbiór tekstów kultury danego obszaru językowego,
- b) formułowanie wypowiedzi poprawnych pod względem fonetycznym, ortograficznym, morfosyntaktycznym i leksykalnym,

2) zasad konstruowania różnych form wypowiedzi ustnych i pisemnych,

3) tradycji i realiów cywilizacyjno-kulturowych danego obszaru językowego i Polski, z uwzględnieniem elementów literatury, historii, geografii, historii sztuki, socjologii, ekonomii, polityki oraz tematyki integracji europejskiej i kontekstu międzykulturowego.

II. UMIEJĘTNOŚCI JĘZYKOWE

Zdający wykazuje się umiejętnością posługiwania się językiem obcym w zakresie:

1) odbioru tekstu, czyli rozumienia ze słuchu i rozumienia tekstów czytanych, bogatych pod względem treści, o wysokim stopniu zróżnicowania tematyki oraz struktur leksykalno-gramatycznych, z uwzględnieniem:

- a) określania głównej myśli tekstu,
- b) określania głównych myśli poszczególnych części tekstu,
- c) stwierdzania, czy tekst zawiera określone informacje,
- d) selekcjonowania, klasyfikowania i hierarchizowania informacji i argumentów,
- e) określania intencji i opinii autora lub nadawcy tekstu,
- f) oddzielania faktów od opinii,
- g) rozróżniania formalnego i nieformalnego stylu tekstu,
- h) określania kontekstu sytuacyjnego lub komunikacyjnego,
- i) określania związków między poszczególnymi częściami tekstu czytanego,
- j) rozpoznawania w tekście środków stylistycznych oraz zjawisk językowych powodujących niejednoznaczność wypowiedzi (homonimii, idiomów, związków frazeologicznych),
- k) określania typu tekstu,
- l) rozpoznawania różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych oraz określania pól semantycznych w podanym kontekście,

2) tworzenia tekstu w formie wieloaspektowej wypowiedzi ustnej lub pisemnej, uwzględniającej:

- a) opisywanie ludzi, przedmiotów, miejsc, zjawisk, czynności,
- b) relacjonowanie wydarzeń,

- c) przedstawianie i uzasadnianie własnych opinii, projektów, działań,
- d) argumentowanie,
- e) stosowanie środków leksykalno-gramatycznych, adekwatnie do ich funkcji,
- f) pisemne wypowiedzianie się w określonej formie, z zachowaniem podanego limitu słów,

3) reagowania językowego w formie ustnej lub pisemnej, czyli:

- a) uzyskiwania, udzielania, przekazywania lub odmowy informacji, wyjaśnień, pozwoleń,
- b) uczestniczenia w dyskusji – udzielania informacji, wyjaśnień, argumentowania, wyrażania i obrony własnych opinii i poglądów oraz negocjowania,
- c) interpretowania i komentowania przedstawionych faktów oraz opinii innych osób,
- d) dokonywania podsumowania dyskusji, rozmów i wypowiedzi,
- e) stosowania środków językowych służących do wyrażania różnorodnych intencji oraz stanów emocjonalnych, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej,

4) przetwarzania tekstu w formie ustnej lub pisemnej, z uwzględnieniem:

- a) relacjonowania, przetwarzania i przekazywania tekstów, usłyszanych lub przeczytanych w języku obcym lub języku polskim,
- b) wyjaśniania znaczenia materiałów ikonograficznych, tabel, wykresów,
- c) stosowania zmiany rejestru, stylu lub formy tekstu.

III. UMIEJĘTNOŚĆ KORZYSTANIA Z WIEDZY DOTYCZĄCEJ REALIÓW CYWILIZACYJNO - KULTUROWYCH DO ODBIORU TEKSTÓW KULTURY

Zdający wykazuje się umiejętnością odbioru tekstów kultury danego obszaru językowego w zakresie:

- 1) rozpoznawania odniesień do kontekstu cywilizacyjno – kulturowego,
- 2) rozpoznawania znaczeń metaforycznych, aluzji i symboli kulturowych,
- 3) interpretowania dzieł lub ich fragmentów w konwencjach gatunkowych i w konwencjach prądów artystycznych epoki.

ZAKRES STRUKTUR GRAMATYCZNYCH I TECHNIK ANALIZY TEKSTU

Rodzajnik
<ul style="list-style-type: none"> • rodzajniki określone • rodzajniki nieokreślone • rodzajniki cząstkowe • rodzajniki ściągnięte • stosowanie rodzajników po przeczeniu • zastępowanie rodzajników przyimkiem <i>de</i> • opuszczanie rodzajników : <ul style="list-style-type: none"> – przed nazwami własnymi, przypadki zachowania rodzajnika przed niektórymi nazwami geograficznymi oraz dla określenia dorobku artystycznego np. <i>Il joue du Chopin.</i> – przed nazwami miesięcy, dni tygodnia – przed rzeczownikami w funkcji orzecznika – przed rzeczownikami w funkcji dopowiedzenia – w wyliczeniach, ogłoszeniach, tytułach – po przyimkach <i>en, avec, sans</i>, przypadki zachowania rodzajnika – w konstrukcjach z rzeczownikiem np. <i>une table de bois</i> – w konstrukcjach z czasownikiem np. <i>mettre à table</i> – w inwokacjach, apostrofach np. <i>Aux armes, citoyens!</i>   • użycie rodzajników przed nazwami części ciała

Zaimek przymiotny
<ul style="list-style-type: none"> • <u>zaimki przymiotne wskazujące</u> • zaimki przymiotne wskazujące z partykułami <i>-ci</i> i <i>-là</i> • różne funkcje zaimka przymiotnego wskazującego np. do zapowiedzenia tego co nastąpi, do oznaczenia przynależności • <u>zaimki przymiotne dzierżawcze</u> • różne funkcje zaimka przymiotnego dzierżawczego np. dla wyrażenia respektu, ironii, pogardy, czułości, przyzwyczajenia • <u>zaimki przymiotne pytające</u> • różne funkcje zaimka przymiotnego pytającego np. dla wyrażenia jakości, zachwytu • <u>zaimki przymiotne nieokreślone</u> np. <i>tout, chaque, quelques, plusieurs, certain, le même, tel, aucun, nul, l'un ... l'autre</i> • różne funkcje zaimka przymiotnego nieokreślonego np. dla wyrażenia ilości, podobieństw, różnic, nieokreśloności
Liczebnik
<ul style="list-style-type: none"> • liczebniki główne • uzgadnianie liczebników z rzeczownikiem • liczebniki w funkcji przymiotnika, rzeczownika • liczebniki porządkowe • wyrażenia ilościowe np. <i>bien de, la plupart de, la moitié de, la majorité de, la minorité de, une partie de, le reste de, un tiers de, le pourcentage</i>
<ul style="list-style-type: none"> • liczebniki z sufiksem <i>aine</i> np. <i>une douzaine</i>
Rzeczownik
<ul style="list-style-type: none"> • <u>rodzaj rzeczownika</u> <ul style="list-style-type: none"> – rzeczowniki nie zmieniające formy w rodzaju żeńskim – rodzaj żeński z końcówką: <i>-e, -trice, -euse, -ve, -elle</i> – podwajanie spółgłoski w rodzaju żeńskim np. <i>-ette, -esse</i> – pojawienie się akcentu w rodzaju żeńskim np. <i>-ère</i> – formy nieregularne – rodzaj w nazwach zawodów, peryfrazy w nazwach zawodów – rodzaj w nazwach geograficznych – rzeczowniki o różnych formach dla obu rodzajów np. <i>le père / la mère</i> – zmiana znaczenia w zależności od rodzaju np. <i>un livre / une livre</i>   • <u>liczba rzeczownika</u> <ul style="list-style-type: none"> – liczba mnoga z końcówką: <i>-s, -x, -z, -eaux, -aux, -oux, -eux, -als, ails, -ous, -eus</i> – liczba mnoga niektórych rzeczowników złożonych odmienialnych np. <i>des wagons-restaurants</i>, nieodmienialnych lub mieszanych np. <i>des timbres-poste, des laissez-passer</i> – rzeczowniki o jednej liczbie np. <i>un pantalon, des gens</i> – liczba mnoga rzeczowników pochodzenia obcego np. <i>des gentlemen</i> – liczba mnoga nazw własnych np. <i>Les Césars, les Thibault</i> – zmiana znaczenia w zależności od liczby np. <i>la peinture – les peintures</i>
Przymiotnik
<ul style="list-style-type: none"> • <u>rodzaj przymiotnika</u> <ul style="list-style-type: none"> – rodzaj żeński z końcówką: <i>-e, -euse, -ve, -elle, -trice, -ouse, -eille, -olle, -eure</i> – podwajanie spółgłoski w rodzaju żeńskim np. <i>-ette</i> – pojawienie się akcentu w rodzaju żeńskim np. <i>-ère, -ète</i> – formy nieregularne w rodzaju żeńskim np. <i>blanche, fraîche, douce, sèche, longue, publique, grecque, ambiguë, franche</i> – rodzaj żeński niektórych przymiotników złożonych np. <i>aigre – doux, bleu foncé</i> – rodzaj żeński przymiotników: <i>demi, nu</i> – przymiotniki o podwójnej formie w rodzaju męskim np. <i>vieux / vieil, beau / bel, nouveau / nouvel, fou / fol</i>

<ul style="list-style-type: none"> • <u>liczba przymiotnika</u> <ul style="list-style-type: none"> – liczba mnoga z końcówką : <i>-s, -x, -aux, -eaux</i> – formy nieregularne np. <i>banal, final</i> – liczba mnoga niektórych przymiotników złożonych np. <i>sociaux – démocrates, bleu foncé</i>   • stopniowanie regularne i nieregularne: <i>bon, mauvais, petit</i> • <u>miejsce przymiotników w zdaniu</u> <ul style="list-style-type: none"> – przymiotniki znajdujące się regularnie po rzeczowniku np. <i>.rond</i> – przymiotniki znajdujące się regularnie przed rzeczownikiem np. <i>beau</i> – zmiana znaczenia przymiotników w zależności od miejsca np. <i>grand, propre, pauvre</i>   • przymiotniki użyte jako przysłówki np. <i>marcher droit</i>
Zaimek
<ul style="list-style-type: none"> • zaimki osobowe podmiotu • zaimki zwrotne • zaimki dopełnienia bliższego • zaimki dopełnienia dalszego • zaimek <i>en</i> w funkcji dopełnienia rzeczownika, w funkcji okolicznika • zaimek <i>y</i> w funkcji dopełnienia rzeczownika, w funkcji okolicznika • zaimki przysłowny: <i>le, en, y</i> • zaimki akcentowane, zaimek <i>soi</i> • zaimki względne proste, zaimki z przyimkami • zaimki względne złożone • zaimki rzeczowne wskazujące • zaimki rodzaju nijakiego <i>ce, ça, ceci, cela</i> • zaimki rzeczowne dzierżawcze • zaimki rzeczowne pytające • zaimki rzeczowne nieokreślone np. <i>tout, on, rien, personne, chacun, le même, certain, quelque chose, quelqu'un, plusieurs, tout le monde, aucun, nul, quelques-uns, l'un...l'autre, tel, n'importe autrui, quiconque</i> • miejsce pojedynczego zaimka w zdaniu • miejsce podwójnego zaimka w zdaniu w różnych trybach i czasach
Przysłówek
<ul style="list-style-type: none"> • <u>przysłówki:</u> <ul style="list-style-type: none"> – sposobu z końcówką <i>-ment, -emment, -amment</i> – miejsca np. <i>avant, ailleurs</i> – czasu np. <i>ensuite, autrefois</i> – aprobaty np. <i>oui, si</i> – przeczenia np. <i>non, pas du tout</i> – ilości np. <i>beaucoup, ne ...que</i> – natężenia np. <i>tellement, si</i> – pytania np. <i>quand, par où</i> – porównania np. <i>plus, autant</i> – opinii np. <i>heureusement, sans doute</i>   • stopniowanie regularne i nieregularne przysłówków • miejsce przysłówka w zdaniu
Przyimek
<ul style="list-style-type: none"> • przyimki: <i>à, de, en, avec, sans, chez, pour, par, sur, sous, après, avant, derrière, devant, depuis, jusque, pendant, vers, contre, dès, selon, envers, sauf, malgré</i> • wyrażenia przyimkowe : <i>le long de, à partir de</i>
Spójnik
<ul style="list-style-type: none"> • spójniki np. <i>et, ou, mais, donc, ainsi, ni, pourtant</i>

Czasownik

- formy czasowników
  - grup – I, II i III
  - posiłkowych
  - zwrotnych
- strona czynna i bierna czasownika, strona bierna z przyimkiem de
- zastosowanie czasów trybu indicatif:
  - présent
  - passé composé
  - passé récent
  - imparfait
  - plus-que-parfait
  - futur proche
  - futur simple
  - futur antérieur
- rozpoznawanie form trybu indicatif:
  - passé simple
  - passé antérieur
  - passé surcomposé
- zastosowanie trybu subjonctif:
  - présent
  - passé
- rozpoznawanie form trybu subjonctif:
  - imparfait
  - plus-que-parfait
- zastosowanie trybu conditionnel
  - présent
  - passé
- rozpoznawanie form trybu conditionnel:
  - passé 2e forme
- participe passé (simple, composé)
  - uzgadnianie participe passé czasowników odmieniających się z *avoir* i *être*,
  - uzgadnianie w konstrukcjach nieosobowych typu *faire faire*,
  - uzgadnianie w zdaniach bezokolicznikowych
- gérondif
- participe présent
- adjectif verbal
- impératif présent i impératif passé
- infinitif présent i infinitif passé

Zdanie proste

- konstrukcje prezentujące np. *c'est, voilà, voici*
- konstrukcje bezosobowe np. *il y a, il fait*
- zdania oznajmujące
- zdania przeczące np. *ne...pas, ne...rien, ne...personne, ne...jamais, ne...plus, ne...pas encore, ne...aucun, ne...nulle part, ne...ni...ni, ne...pas...ni*
  - podwójne przeczenie
- zdania pytające
  - intonacyjne
  - z inwersją prostą
  - z *est-ce que*
  - z podwójną inwersją
- zdania rozkazujące
  - twierdzące
  - przeczące
- zdania emfaticzne, konstrukcje np. *c'est...qui, c'est...que*

Zdanie złożone

- zdania bezokolicznikowe z czasownikami typu: *écouter, entendre, voir, regarder, sentir*
- zdania dopełnieniowe z użyciem trybu indicatif
- konstrukcje wymagające użycia trybu subjonctif np. *je doute que, j'ai besoin que*
- zdania względne
- mowa zależna – zgodność czasów w trybie indicatif
- zdania okolicznikowe:
- czasu: *quand, lorsque, comme, après que, dès que, aussitôt que, depuis que, une fois que, avant que, jusqu'à ce que, en attendant que, pendant que, chaque fois que, alors que, tandis que, tant que, en même temps que, au moment où, à mesure que, au fur et à mesure que, avant de + infinitif présent, après + infinitif passé, au moment de + infinitif présent*
- przyczyny : *parce que, car, puisque, comme, étant donné que, vu que, du fait que, sous prétexte que, non (pas) que, , surtout que, tellement / tant / d'autant plus que, soit que...soit que, ce n'est pas parce que...que, ce n'est pas parce que...mais parce que, ce n'est pas que...c'est que, en effet, pour / à force de, à présent que, dès lors que ,à cause, grâce à, à, pour, de, par, à défaut de*
- celu : *pour que, afin que, de peur que, de crainte que, de sorte que, de façon que, de manière que, pour, de peur de, afin de, de crainte de, en vue de, de manière à, de façon à, de sorte à, si...c'est pour que, pour ne pas, afin de ne pas, dans le but de, à dessein de, dans / avec l'intention de, dans la perspective, dans le souci de, avec l'idée que, dans l'espoir de*
- warunku i hipotezy :
si + présent + présent,
si + présent + futur simple,
si+ imparfait + conditionnel présent
si + plus-que-parfait + conditionnel passé
si + plus-que-parfait + conditionnel passé 2e forme
au cas où, à condition que, pourvu que, à moins que, à supposer que, dans l'hypothèse où, ; à condition de, à moins de, sinon, même si, sauf si, comme si, pour peu que, si tant est que, pour autant que, sous réserve que, dans la mesure où, en supposant que, supposé que, en admettant que, dans le cas où, suivant que ... ou que, selon que ... ou que, soit que ... soit que, que ... que, à moins que ne, à faute de, à défaut de, quitte à, au risque de, avec, moyennant, en cas de, sans, en l'absence de, sauf, sous réserve de
- skutku : *si bien que, de (telle)sorte que, de (telle)manière que, en sorte que, à tel point que, au point que, un tel ... que, tant(tellement) ... que, si(tellement) ... que, trop/trop peu/assez ... pour que, trop/assez ... pour, donc, aussi; au point que, et, donc, par conséquent, en conséquence, c'est pourquoi, voilà pourquoi, de ce fait, c'est pour cela que, alors, dès lors, ainsi + inversion, aussi + inversion, d'où, conséquence, résultat, bilan, jusqu'à*

- opozycji : *tandis que, alors que, au lieu de, et, alors même que, pendant que, là où, autant ... autant, au lieu que, au contraire, à l'opposé, inversement, en revanche, par contre, contrairement à, au contraire de, contre, à l'encontre de, au rebours de, à l'opposé de, à l'inverse de, au détriment de, face à, en face de, à côté de, auprès de, au lieu de, à la place de, loin de*
- porównania : : *autant, autant de, autant que, rien ne ... tant que, ainsi que, au même titre que, de même que, de même, tel que, tel quel, comme ... ainsi, autant ... autant, plus ... que, davantage ... que, meilleur que, pire que, mieux que, pis que, moins ... que, moins de... que de, plutôt que, à mesure que, au fur et à mesure que, tant que, plus ... et plus ..., moins ... et moins..., d'autant plus ... que, d'autant moins ... que, d'autant mieux ... que, comme, de, en, pour, en guise de, en comparaison de, à côté de, par rapport à, auprès de, à l'égal de, à l'exemple de, à l'image de, à l'instar de, selon, conformément à, suivant, d'après, en fonction de*
- przyzwolenia : *bien que, encore que, si que, quoique, sans que, même si, quand bien même, tout ... que, aussi ... que, quelque ... que, qui ... que, quoi que, où que, pourtant, cependant, nonobstant, néanmoins, toutefois, seulement, malheureusement, quand même, tout de même, malgré tout, mais, or, et, malgré, sans, en dépit de, au mépris de, avec, pour, au risque de, quitte à, il n'empêche que, par ailleurs, quoi qu'il en soit, toujours est-il que, en tout cas, de toute façon, avoir beau.*

TECHNIKI ANALIZY TEKSTU	OUTILS D'ANALYSE
Zdanie	La phrase
Denotacja i konotacja	Dénotation et connotation
Sieci leksykalne	Les réseaux lexicaux
Figury stylistyczne	Les figures de style
Poziomy języka	Les registres de langue
Narracja i mowa	Récit et discours
Ton tekstu	Le ton du texte
Tekst narracyjny	Le texte narratif
Tekst opisowy	Le texte descriptif
Tekst objaśniający	Le texte explicatif
Tekst argumentacyjny	Le texte argumentatif
Tekst wyrażający nakaz lub zakaz	Le texte injonctif
Postacie narracji /opowiadania/	Les personnages du récit
Teatr	Le théâtre
Poezja	La poésie
Lektura linearna	La lecture linéaire
Lektura metodyczna	La lecture méthodique

OPIS FORM WYPOWIEDZI PISEMNEJ

Pytania otwarte (Questions ouvertes)

Pytania wymagają od zdającego zredagowania pełnej odpowiedzi, logicznego uporządkowania informacji oraz użycia właściwych związków logicznych. Do wysłuchanego nagrania zostanie postawionych maksymalnie 8 pytań (nie mniej niż 5 w zależności od rodzaju dokumentu). Rodzaje pytań:

- pytania natury ogólnej: problematyka dokumentu, kontekst, status rozmówcy/ów,
- pytania na temat treści wymagające syntezy odpowiedzi, przedstawienia opinii, reakcji rozmówcy/ów na poruszony problem, przyczyny i skutki itp.
- pytanie wymagające objaśnienia pojęcia bądź wyrażenia w kontekście wysłuchanego nagrania.

Pytanie może zawierać dwa, trzy elementy np.:

Jakie stanowisko przyjął Pan X? Dlaczego?

lub:

Jakie propozycje przedstawił Pan X odnośnie... (podaj przynajmniej trzy).

Rozprawka

Jest przedstawieniem toku rozumowania autora przeprowadzonego podczas analizy tematu, przy czym autor ma przekonać czytelnika, że coś stanowi prawdę, jest słuszne lub nie (funkcja perswazyjna). Rozprawka pisana jest stylem formalnym. Proponuje się typ argumentacji stroniczy, opowiedzenie się za i przeciw prezentowanej w temacie tezie.

W rozprawce należy:

wskazać nowe argumenty na poparcie tezy, oraz przeprowadzić krytykę argumentów przeciwnych.

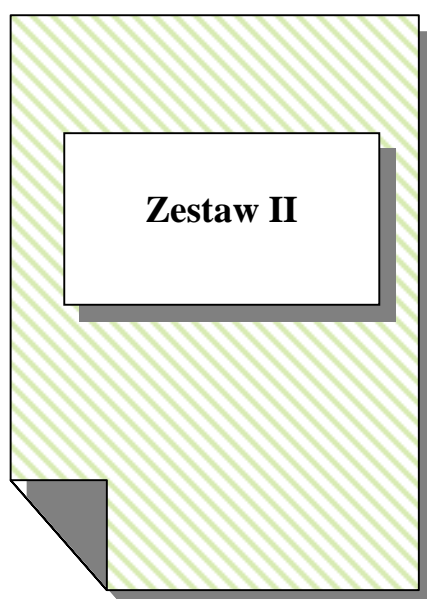
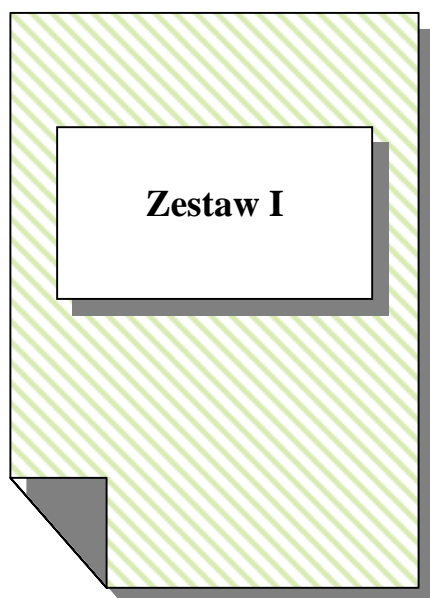
uwzględnić krytykę argumentów zawartych w tezie i prezentację argumentów przeciwnych.

Rozważanie, dowodzenie tezy może przebiegać według porządku dedukcyjnego (argument następny wynika z poprzedniego), któremu towarzyszy systematyczna egzemplifikacja (każdorazowe ilustrowanie odpowiednimi przykładami prezentowanych poglądów).

Typowa struktura rozprawki:

- wstęp – myśl wprowadzająca oraz prezentacja problematyki dotyczącej tematu.
- rozwinięcie – prezentacja ustrukturyzowanego ciągu argumentów, popartych przykładami
- zakończenie – podsumowanie rozwinięcia oraz pytanie otwarte, ewentualnie wskazanie nowej problematyki.

III. PRZYKŁADOWE ZESTAWY NA EGZAMIN USTNY

ZESTAW I

Sujet d'examen n° 1

1. Lisez le texte ci-dessous.
2. Situez le texte et présentez-le au jury.
3. Répondez à la question suivante en vous appuyant sur les éléments formels présents dans le texte (énonciation, champs lexicaux, structures syntaxiques, figures de style, etc.) :

Analysez les procédés révélateurs des sentiments de Frédéric.

4. Vous répondrez ensuite aux questions du jury.

TEXTE

Gustave Flaubert

L'éducation sentimentale – Première partie, chapitre 1

5 Le soleil dardait d'aplomb, en faisant reluire les gabillots de fer autour des mâts, les plaques du bastingage et la surface de l'eau ; elle se coupait à la proue en deux sillons, qui se déroulaient jusqu'au bord des prairies. A chaque détour de la rivière, on retrouvait le même rideau de peupliers pâles. La campagne était toute vide. Il y avait dans le ciel de petits nuages blancs arrêtés, – et l'ennui, vaguement répandu, semblait alanguir la marche du bateau et rendre l'aspect des voyageurs plus insignifiant encore.

10 A part quelques bourgeois, aux Premières, c'étaient des ouvriers, des gens de boutique avec leurs femmes et leurs enfants... Ils causaient debout, ou bien accroupis sur leurs bagages ; d'autres dormaient dans les coins ; plusieurs mangeaient. Le pont était sali par des écales de noix, des bouts de cigares, des pelures de poires, des détrit

15 de charcuterie apportée dans du papier ; trois ébénistes, en blouse, stationnaient devant la cantine ; un joueur de harpe en haillons se reposait, accoudé sur son instrument ; on entendait par intervalles le bruit du charbon de terre dans le fourneau, un éclat de voix, un rire ; – et le capitaine sur la passerelle, marchait d'un tambour à l'autre, sans s'arrêter. Frédéric, pour rejoindre sa place, poussa la grille des Premières, déranger

Ce fut comme une apparition.

20 Elle était assise, au milieu du banc, toute seule ; ou du moins il ne distingua personne, dans l'éblouissement que lui envoyèrent ses yeux. En même temps qu'il passait, elle leva la tête ; il fléchit involontairement les épaules ; et, quand il se fut mis plus loin, du même côté, il la regarda.

25 Elle avait un large chapeau de paille, avec des rubans roses qui palpaient au vent derrière elle. Ses bandeaux noirs, contournant la pointe de ses grands sourcils descendaient très bas et semblaient presser amoureusement l'ovale de sa figure. Sa robe de mousseline claire, tachetée de petits pois, se répandait à plis nombreux. Elle était en train de broder quelque chose ; et son nez droit, son menton, toute sa personne se découpait sur le fond de l'air bleu.

30 Comme elle gardait la même attitude, il fit plusieurs tours de droite et de gauche pour dissimuler sa manœuvre ; puis il se planta tout près de son ombrelle, posée contre le banc, et il affectait d'observer une chaloupe sur la rivière.

35 Jamais il n'avait vu cette splendeur de sa peau brune, la séduction de sa taille, ni cette finesse des doigts que la lumière traversait. Il considérait son panier à ouvrage avec ébahissement, comme une chose extraordinaire. Quels étaient son nom, sa demeure, sa vie, son passé ? Il souhaitait connaître les meubles de sa chambre, toutes les robes qu'elle avait portées, les gens qu'elle fréquentait ; et le désir

MATURA BILINGUE FRANCOPHONE – SESSION 2007

EPREUVE ORALE DE LANGUE ET LITTÉRATURE FRANÇAISES

Matériel destiné au candidat

de la possession physique disparaissait sous une envie plus profonde, dans une curiosité douloureuse qui n'avait pas de limites.

40 Une négresse coiffée d'un foulard, se présenta en tenant par la main une petite fille, déjà grande. L'enfant, dont les yeux roulaient des larmes, venait de s'éveiller ; elle la prit sur ses genoux. « Mademoiselle n'était pas sage quoiqu'elle eût sept ans bientôt ; sa mère ne l'aimerait plus ; on lui pardonnait trop ses caprices. » Et Frédéric se réjouissait d'entendre ces choses, comme s'il eût fait une découverte, une acquisition.

Il la supposait d'origine andalouse, créole peut-être ; elle avait ramené des îles cette négresse avec elle ?

45 Cependant, un long châle à bandes violettes était placé derrière son dos, sur le bordage de cuivre. Elle avait dû, bien des fois, au milieu de la mer, durant les soirs humides, en envelopper sa taille, s'en couvrir les pieds, dormir dedans ! Mais, entraîné par les franges, il glissait peu à peu, il allait tomber dans l'eau ; Frédéric fit un bond et le rattrapa. Elle lui dit :

50 – Je vous remercie Monsieur.

Leurs yeux se rencontrèrent.

– Ma femme, es-tu prête ? cria le sieur Arnoux apparaissant dans le capot de l'escalie.

Questionnaire d'entretien à l'usage du jury

NB : ces questions sont données à titre indicatif, le jury a donc l'entière liberté de poser des questions ne figurant pas dans le matériel proposé, à condition qu'elles soient liées au sujet et relèvent des trois catégories indiquées.

Questions relatives au texte :

- Quelle est la phrase pivot du texte et quel sens peut-on lui donner ?
- Repérez un passage correspondant à une focalisation interne et un autre représentatif d'une focalisation zéro.

Questions transversales :

- Les premiers contacts entre les personnages provoquent-ils toujours un choc ? Justifiez votre réponse.
- Quels sont les éléments du topos de la première rencontre dans les textes du groupement ?
- En quoi consiste la fatalité de la première rencontre dans les textes du groupement ?
- Quelles sont les fonctions de la focalisation dans le groupement « la première rencontre amoureuse » ?
- Présentez les différents visages de l'héroïne romanesque.

Questions générales :

- L'amour, embellit-il le langage des amoureux ? Qu'en pensez-vous ?
- « *La rencontre amoureuse fait couler beaucoup d'encre et beaucoup de larmes* ». Qu'en pensez-vous ?
- Pourquoi la première rencontre amoureuse est-elle tellement exceptionnelle ?
- Quel intérêt présente la lecture des romans d'amour ?
- Le milieu social n'est plus un obstacle pour les gens qui s'aiment. Etes-vous d'accord ? Y a-t-il d'autres obstacles qui peuvent rendre un amour impossible ?
- Certains disent que dans le monde actuel il n'y a plus de place pour le romantisme. Qu'en pensez-vous ?
- Croyez-vous à la destinée et/ou à la fatalité ? Justifiez votre opinion.

Zestaw pochodzi z *groupement de textes* « La première rencontre amoureuse »

ZESTAW II

Sujet d'examen n° 2

1. Lisez le texte ci-dessous.
2. Situez le texte et présentez-le au jury.
3. Répondez à la question suivante en vous appuyant sur les éléments formels présents dans le texte (énonciation, champs lexicaux, structures syntaxiques, figures de style, etc.) :

En quoi le dialogue relève-t-il du registre comique ?

4. Vous répondrez ensuite aux questions du jury.

TEXTE

Nathalie Sarraute
Pour un oui ou pour un non

H.1. – Eh bien, je te demande au nom de tout ce que prétends que j'ai été pour toi... au nom de mère... de nos parents... je t'adjure solennellement, tu ne peux plus reculer... Qu'est-ce qu'il y a eu ? Dis-le... tu me dois ça...

5 H.2, *piteusement*. – Je te dis : ce n'est rien qu'on puisse dire... ??? et dont il soit permis de parler...

H.1. – Allons, vas-y...

H.2. – Eh bien c'est juste des mots...

H.1. – Des mots ? Entre nous ? Ne me dis pas qu'on a eu des mots... ce n'est pas possible... et je m'en serais souvenu...

10 H.2. – Non, pas des mots comme ça... d'autres mots... pas ceux dont on dit qu'on les a « eus »... Des mots qu'on n'a pas « eus », justement... On ne sait pas comment ils nous viennent...

H.1. – Lesquels ? Quels mots ? Tu me fais languir... tu me taquines...

H.2. – Mais non, je ne te taquine pas... Mais si je te les dis...

15 H.1. – Alors ? Qu'est-ce qui se passera ? Tu me dis que ce n'est rien...

H.2. – Mais justement, ce n'est rien... Et c'est à cause de ce rien...

H.1. – Ah on y arrive... C'est à cause de ce rien que tu t'es éloigné ? Que tu as voulu rompre avec moi ?

20 H.2, *soupire* – Oui... c'est à cause de ça... Tu ne comprendras jamais... Personne, du reste, ne pourra comprendre...

H.1. – Essaie toujours... Je ne suis pas si obtus...

H.2. – Oh si... pour ça, tu l'es. Vous l'êtes tous, du reste.

H.1. – Alors chiche... on verra...

25 H.2. – Eh bien... tu m'as dit il y a quelque temps... tu m'as dit... quand je me suis vanté de je ne sais plus quoi... de je ne sais plus quel succès... oui... dérisoire... quand je t'en ai parlé... tu m'as dit : « C'est bien... ça »

H.1. – Répète-le, je t'en prie... j'ai dû mal entendre.

- H.2, *prenant courage* – Tu m’as dit : « C’est bien... ça ... » Juste avec ce suspens... cet accent...
- 30 H.1. – Ce n’est pas vrai. Ça ne peut pas être ça... ce n’est pas possible...
H.2. – Tu vois, je te l’avais bien dit... à quoi bon ? ...
H.1. – Non mais vraiment, ce n’est pas une plaisanterie ? Tu parles sérieusement ?
H.2. – Oui. Très. Très sérieusement.
- 35 H.1. – Ecoute, dis-moi si je rêve... si je me trompe... Tu m’aurais fait part d’une réussite... quelle réussite d’ailleurs...
H.2. – Oh peu importe... une réussite quelconque...
H.1. – Et alors je t’aurais dit : « C’est bien, ça ? »
H.2, *soupire* – Pas tout à fait ainsi... il y avait entre « C’est bien » et « ça » un intervalle plus grand : « C’est bien... ça... » Un accent mis sur « bien »... un étirement : « bien... » et un suspens avant que « ça » arrive... ce n’est pas sans importance.
- 40 H.1. – Et ça... oui, c’est la cas de le dire... ce « ça » précédé d’un suspens t’a poussé à rompre...
H.2. – Oh... à rompre... non, je n’ai pas rompu... enfin pas pour de bon... juste un peu d’éloignement.
- 45 H.1. – C’était pourtant une si belle occasion de laisser tomber, de ne plus jamais revoir un ami de toujours... un frère... Je me demande ce qui t’a retenu...
H.2. – C’est que ce n’est pas permis. Je n’ai pas eu l’autorisation.

Questionnaire d'entretien à l'usage du jury

NB : ces questions sont données à titre indicatif, le jury a donc l'entière liberté de poser des questions ne figurant pas dans le matériel proposé, à condition qu'elles soient liées au sujet et relèvent des trois catégories indiquées.

Questions relatives au texte :

- Que peut-on dire de la ponctuation du texte ?
- Comment peut-on interpréter les noms des personnages ?
- Comment le dialogue nous informe-t-il sur la relation entre H1 et H2 ?

Questions transversales :

- Le comique est-il le même dans tous les extraits du groupement ?
- Selon vous, quel texte représente le mieux le comique au théâtre et pourquoi ?
- Dans les textes étudiés, quelle est la vision de l'existence humaine véhiculée par les personnages ?
- Commentez cette phrase de Ionesco en vous appuyant sur les textes du groupement : « *Tout est langage au théâtre : les mots, les gestes, les objets. Il n'y a pas que la parole.* »
- Traditionnellement, quel est le rôle des didascalies et à qui s'adressent-elles ? Dans le groupement, en quoi sont-elles source de comique ?

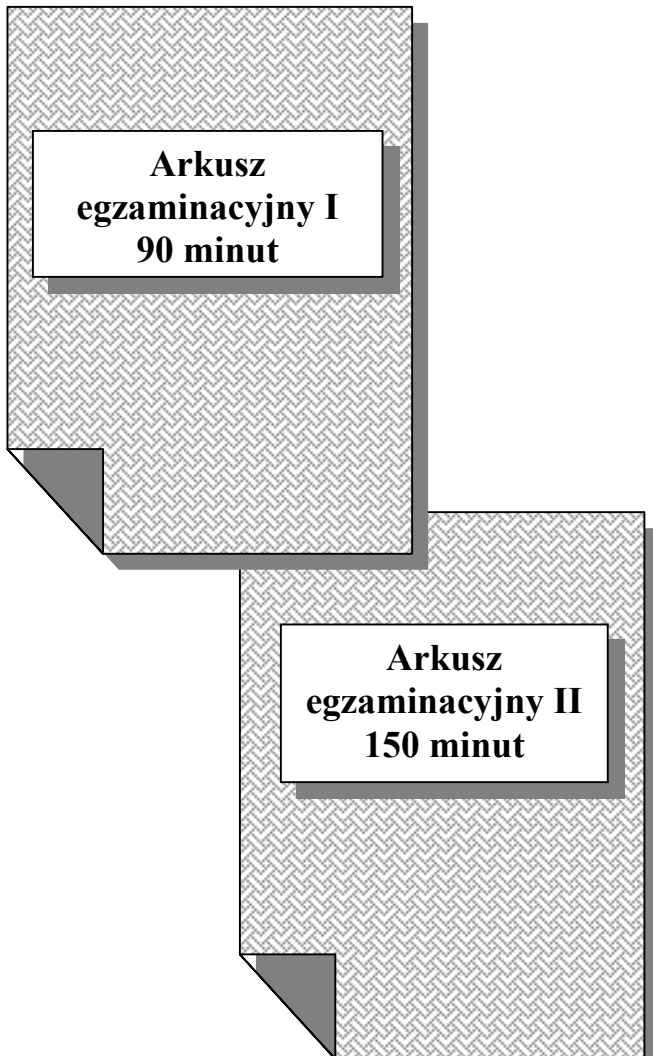
Questions générales :

- Selon Ionesco, « *Il y a peu de choses qui séparent l'horrible du comique.* » Qu'en pensez-vous ?
- Beaumarchais fait dire à Figaro : « *Je me presse de rire de tout de peur d'être obligé d'en pleurer.* » Le comique est-il, selon vous, une bonne méthode pour désamorcer le tragique ? Donnez des exemples.

Zestaw pochodzi z *groupement de textes* « Le comique »

IV. PRZYKŁADOWE ARKUSZE I SCHEMATY OCENIANIA

**Arkusz
egzaminacyjny I
90 minut**

**Arkusz
egzaminacyjny II
150 minut**

Miejsce
na naklejkę
z kodem szkoły

dysleksja

EGZAMIN MATURALNY Z JĘZYKA FRANCUSKIEGO

DLA ABSOLWENTÓW KLAS DWUJĘZYCZNYCH

CZĘŚĆ I

Czas pracy 90 minut
(w tym 30 minut nagranie tekstu)

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 6 stron (zadania 1 – 3). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Część pierwsza arkusza, sprawdzająca rozumienie ze słuchu, będzie trwała około 30 minut i jest nagrana na płycie CD.
3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
4. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.
6. Na karcie odpowiedzi wpisz swoją datę urodzenia i PESEL. Zamaluj ■ pola odpowiadające cyfrom numeru PESEL. Błędne zaznaczenie otocz kółkiem ⊗ i zaznacz właściwe.
7. Postępuj podobnie, zaznaczając odpowiedzi w części karty przeznaczonej dla zdającego. Tylko odpowiedzi zaznaczone na karcie będą oceniane.

Życzymy powodzenia!

Za rozwiązanie
wszystkich zadań
można otrzymać
łącznie
40 punktów

Wypełnia zdający przed
rozpoczęciem pracy

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

PESEL ZDAJĄCEGO

--	--	--

KOD
ZDAJĄCEGO

COMPREHENSION ORALE

Exercice 1. (10 points)

Lisez attentivement la consigne et l'exercice qui la suit. Observez les propositions ci-après. Écoutez deux fois l'enregistrement et choisissez pour chaque phrase 1.1. – 1.10. la suite qui convient. Cochez la lettre correspondant à la phrase choisie A, B, C ou D.

1.1. Dans son introduction à l'émission, le journaliste

- A. explique les raisons pour lesquelles on fait l'émission.
- B. présente l'histoire d'une des sociétés électroniques.
- C. loue les avantages du courrier électronique.
- D. annonce le thème de l'émission.

1.2. Antoine Léfébure, avec qui le journaliste parle est

- A. P.D.G et concepteur.
- B. employé et technicien.
- C. yuppie et programmeur.
- D. cadre et analyste.

1.3. Antoine Léfébure explique la fonction de l'arobase à l'aide de la

- A. métaphore.
- B. personnification.
- C. hyperbole.
- D. définition.

1.4. D'après A. Léfébure, le signe @ est obligatoire dans l'adresse électronique pour

- A. la généraliser.
- B. la rendre anonyme.
- C. la personnaliser.
- D. la différencier.

1.5. L'histoire du signe @ remonte au

- A. XIXe siècle.
- B. XIIe siècle.
- C. XXe siècle.
- D. XIe siècle.

1.6. Ce signe a des origines

- A. anglaises.
- B. françaises.
- C. latines.
- D. américaines.

1.7. Aux Etats-Unis, ce signe servait à

- A. donner le prix à l'unité.
- B. expliquer un problème difficile.
- C. taper minutieusement les majuscules.
- D. changer de lettres dans une machine à écrire.

1.8. L'arobase a commencé à être utilisée par un ingénieur américain en

- A. 1962.
- B. 1992.
- C. 1982.
- D. 1972.

1.9. D'après Antoine Léfébure, le signe @ est appelé dans beaucoup de pays d'Europe comme si c'était

- A. une fleur.
- B. un animal.
- C. une lettre grecque.
- D. un concept.

1.10. Antoine Léfébure explique que le choix du nom du signe @ est conditionné par

- A. l'affection qu'on porte à l'adresse électronique.
- B. le refus de tout ce qui est informatisé.
- C. la conception de l'image du signe.
- D. l'intérêt pour les nouvelles technologies.

***REPORTEZ LES REPONSES SUR LA FEUILLE
« GRILLE DE REPONSES ET D'EVALUATION »***

Exercice 2. (10 points)

Lisez attentivement la consigne et l'exercice qui la suit.

Observez les propositions ci-après 2.1.-2.10. Écoutez deux fois l'enregistrement et répondez « VRAI » ou « FAUX » aux affirmations suivantes. Cochez la case correspondant à la réponse choisie.

		V	F
2.1.	L'entretien commence par les vœux de Nouvel An adressés aux auditeurs de l'émission.		
2.2.	Jusqu'au 16 ^e siècle, c'est les autorités locales qui fixaient le 1 ^{er} jour de l'année.		
2.3.	C'est aux Romains que nous devons la longueur actuelle de l'année.		
2.4.	Les Romains ont décidé du calendrier en étudiant le cycle de rotation de la Terre autour du Soleil.		
2.5.	La réforme du pape Grégoire VIII a eu lieu en 1592.		
2.6.	Le pape Grégoire VIII a changé le calendrier pour l'adapter au rythme des saisons.		
2.7.	Avec le nouveau calendrier on a gagné 10 jours de plus sur l'année.		
2.8.	Le Japon n'a accepté le calendrier grégorien qu'au 19 ^e siècle.		
2.9.	L'ancien calendrier chinois suit le cycle des fêtes religieuses.		
2.10.	Les Juifs se servent du calendrier lunaire.		

**REPORTEZ LES REPONSES SUR LA FEUILLE
« GRILLE DE REPONSES ET D'EVALUATION »**

Exercice 3. (20 points)

Écoutez deux fois l'enregistrement et répondez aux questions ci-dessous.
Vous pouvez prendre des notes.

- Contenu (14 points)
- Correction linguistique (3 points)
- Reformulation (2 points)
- Connecteurs logiques (1 point)

3.1. Sur quel sujet le document porte-t-il ? (1 point)

.....

3.2. Dans quelle rubrique d'un journal pourriez-vous classer ce document sonore ? (1 point)

.....

3.3. Quels sont les quatre changements proposés par le Ministère de l'Éducation nationale ? (4 points)

.....

3.4. Quelle est la réaction de la part des enseignants et des parents face à ces changements ? (2 points)

.....

.....

3.5. En quoi consiste le changement par rapport au système précédent ? (1 point)

.....

3.6. Expliquez la notion du « socle commun des indispensables et énumérez ou moins trois de ses composants (3 points)

.....

.....

3.7. Quelle est la vision de l'enseignement réformé exprimée par B. Boisseau ? (1 point)

.....

3.8. Pourquoi la réforme du système éducatif français est-elle si importante ? (1 point)

.....

.....

BROUILLON

.....

.....

Environ 1 page

.....

.....

TRANSKRYPCJA NAGRAŃ JĘZYK FRANCUSKI DLA KLAS DWUJĘZYCZNYCH

Zadanie 1.

Journaliste : Cela fait quelques années/ pas 100 ans mais quelques années tout de même qu'il fait parti de notre quotidien, à tel point qu'on n'y fait plus attention/ d'ailleurs ni vous ni moi/ nous sommes capables de dire d'où il vient et à quoi il sert. / Il est / un point/ c'est tout. Pourtant, vous voudriez vous en passer que vous ne pourriez pas le faire /à moins de renoncer à jamais à envoyer un quelconque courriel. Vous avez compris/ je vais parler de l'arobase/ ce caractère un peu bizarre/ ce petit escargot qui agrmente toutes les adresses électroniques de la planète. / D'où vient-il ?/ À quoi sert-il ? / J'en sais rien. /Olivier Mathurin est allé poser la question à un spécialiste/ un concepteur des sites Internet. / Il s'appelle Antoine Lefébure et c'est le patron de la société Absolue T. (point) com.

Antoine Lefébure : L'arobase c'est un signe qui permet une attribution individuelle dans un ensemble plus général / donc c'est l'équivalent du bouton de sonnette dans l'immeuble/ il y a une adresse générale de l'immeuble et puis, il y a un bouton de sonnette et votre nom et l'arobase c'est le bouton de sonnette.

Olivier Mathurin : Mais est-ce qu'il est important d'avoir ce petit signal / on pourrait imaginer que après tout l'adresse Internet soit dupont yahoo.fr

Antoine Lefébure : Non/ il fallait un signe entre les deux et c'est ce signe qu'on a repris / qui vient du latin/ de ad / le a et le d au XIIe siècle/ qui après a été utilisé au XIXe siècle aux Etats-Unis notamment sur les machines à écrire dans la comptabilité/ et ça servait à donner le prix à l'unité/ donc cinq casseroles @ 20 dollars l'unité/ et on mettait @/ et puis au cours du XXe siècle on n'a plus utilisé cette petite arabase sur les machines à écrire américaines et en 1972 quand le courrier électronique a commencé un ingénieur américain a eu l'idée de reprendre ce signe qui était sur toutes les machines à écrire et sur tous les ordinateurs américains pour l'utiliser pour donner l'adresse.

Olivier Mathurin : Alors ce signe qui était un signe uniquement américain est devenu universel mais il ne s'appelle pas de la même façon partout.

Antoine Lefébure : Non/ alors en France on a pris un terme assez savant/ assez conceptuel avec arabase venant du latin parce qu'on est un pays de culture/ ce qui est amusant c'est de voir qu'en Suède on dit une trompe d'éléphant/ en Israël on dit un strudel/ en Hollande on dit une queue de singe et en italien on dit un escargot/ donc vous voyez en fait c'est quelque chose qu'on remplit de chaleur parce que c'est votre nom personnel cette petite arabase donc on met quelque chose de chaleureux/ sauf les Français qui sont restés à quelque chose d'assez conceptuel.

Olivier Mathurin : Alors par exemple en Italie une adresse Internet c'est quoi ?

Antoine Lefébure : Eh bien c'est Gianni escargot yahoo.it

Le Français dans le monde Le CD audio n° 335 Septembre 2004

Zadanie 2.

JF : Aujourd'hui, vous le savez, c'est le 1er janvier 2004. L'occasion de se souhaiter une bonne année, l'occasion aussi de prendre des bonnes résolutions, de se faire des promesses sur ce qu'on va enfin faire cette année, ou au contraire, sur ce qu'on ne fera plus du tout.

G : Bref, le 1er janvier, c'est le premier jour de l'année, en France, et dans beaucoup d'autres pays. Ça peut avoir l'air évident comme ça, mais il faut savoir que l'année n'a pas toujours commencé le 1er janvier.

JF : Non, par exemple, en France, le 1er janvier devient la date obligatoire de début d'année... au XVIe siècle. C'est le roi qui le décide. Avant, selon les villes, les régions, les époques, l'année pouvait commencer à des dates très différentes...

G : Ça pouvait être le 25 décembre, le 25 mars, le 1er mars ou le jour de Pâques, le jour où les chrétiens fêtent la résurrection de Jésus-Christ...

JF : Bref, vous le comprenez, c'était un peu difficile de se mettre d'accord sur les dates... Par contre, dès l'Antiquité, les Romains s'étaient mis d'accord sur le nombre de jours dans une année.

G : C'est Jules César qui met en place ce qu'on va appeler le calendrier julien. Dès cette époque, une année compte 365 jours. 365 jours, vous le savez, c'est le temps que met la Terre pour faire le tour du soleil. Alors, à l'époque, les Romains ne savent pas que la Terre tourne autour du soleil. Mais ils suivent le cycle des saisons.

JF : Petit problème pourtant : petit à petit, on se rend compte qu'il a quand même du retard sur le cycle des saisons. Alors en 1582, le pape Grégoire VIII décide de réformer, de modifier le calendrier. Première chose : il faut rattraper le retard.

G : Et pour cela, eh bien c'est simple. Le lendemain du 4 octobre 1582 devient le 15 octobre 1582. Autrement dit, on a sauté 10 jours d'un coup !

JF : Ce nouveau calendrier, on l'appelle le calendrier grégorien. Tous les pays ne l'acceptent pas tout de suite, mais petit à petit, ils l'adoptent. Et c'est celui-là qu'on utilise encore aujourd'hui, en Europe, mais aussi ailleurs. En Asie, par exemple, le Japon a adopté le calendrier grégorien au XIXe siècle, et la Chine a fait de même en 1911.

G : Mais les Chinois continuent à suivre les fêtes de leur ancien calendrier, un calendrier qui suit le cycle du soleil et de la lune. C'est pour cela qu'ils fêteront le Nouvel an chinois un peu plus tard que nous, le 22 janvier prochain. Le calendrier lunaire est aussi utilisé par plusieurs religions, notamment la religion juive et la religion musulmane.

RFI, le 01.01.2004

Zadanie 3.

« La réforme du baccalauréat »

- « Un baccalauréat réformé avec seulement 6 matières à l'examen, une langue étrangère dès la 1ère année de l'école primaire, face au redoublement le dernier mot pour les enseignants et non plus pour les parents et surtout le contrôle d'un socle commun de connaissances pour ne pas laisser les élèves en difficulté s'enfoncer dans l'échec scolaire. Voilà donc les grandes lignes de la énième réforme de l'enseignement que l'actuel ministre français de l'Éducation Nationale a présentée en novembre dernier. Il faut dire qu'il y a eu tellement des réformes depuis Jules Ferry qu'on ne les compte plus. Et comme à chaque fois c'est avec une grande méfiance que le corps enseignant et les parents d'élèves ont accueilli le nouveau texte. Un patchwork de mesures rétrogrades pour les syndicats des enseignants. Pour les parents d'élèves de l'APEP la montagne a accouché d'une souris. La montagne en effet puisque cette réforme est le fruit d'une année entière de réflexions et de 26 000 débats organisés à travers toute la France par la commission Thélot du nom de son président. Une commission qui s'est attaquée pour la première fois, Gaël Lettaneu, au contenu même des enseignements ».

- Changement de cap par rapport à la dernière loi sur l'école qui remonte à juillet 1989. Le rapport Thélot propose non plus de conduire 80% d'une classe d'âge au baccalauréat mais de recentrer l'école sur les apprentissages fondamentaux, ce que les auteurs du rapport appellent le « socle commun des indispensables ». Ainsi à la fin de la scolarité obligatoire, tout le monde devrait savoir lire, écrire, compter, s'exprimer et se servir d'un ordinateur. Une « vision réductrice de l'enseignement » - estime Bernard Boisseau. Il est le secrétaire général du SNES, 1er syndicat dans les collèges et les lycées.

-« On focalise toute l'attention du système éducatif sur les difficultés des élèves et sur les sorties sans qualifications et on a raison de se préoccuper de ce problème puisque encore aujourd'hui il y a 60 000 jeunes qui sortent sans qualifications. En même temps nous sommes absolument convaincus que si on ne fait que regarder ce qui se passe sur ces jeunes élèves en oubliant les préoccupations que doit avoir le système éducatif par rapport à l'accès d'une classe d'âge au niveau du bac, et surtout par rapport à l'accès à l'enseignement supérieur, on va se retrouver dans un dispositif qui ne regardera que vers le bas. C'est quelque chose qui repose sur une conception réductrice des savoirs, des compétences et même des comportements ».

Au contraire, c'est la fin d'une école élitiste qui n'offre aucun avenir aux élèves en échec scolaire, se félicite Jean Luc Villeneuve. Il est le porte-parole des syndicats généraux de l'Éducation nationale, le SGEN, favorable au rapport Thélot.

- «Ce noyau dur d'élèves en difficulté ne bouge plus depuis presque 5 ans, 10 ans... L'école fait du sur place. Et ça on dit que c'est absolument scandaleux. Le service public de l'Éducation doit avoir pour souci de s'occuper de tous les jeunes d'une manière presque individuelle. L'un des problèmes majeurs aujourd'hui en France c'est le collège. On l'appelle le collège pour tous, en fait on sait bien qu'il n'est pas pour tous. Et encore une fois j'insiste là-dessus : lorsqu'on parle de socle des fondamentaux, ce n'est pas du tout un enseignement au rabais, c'est au contraire quelque chose de très ambitieux que tous les jeunes, que chaque jeune, reçoivent ce socle dans le même établissement pour apprendre à vivre ensemble ».

La réforme du système éducatif est l'une des 3 priorités du gouvernement pour l'année 2005. Une réforme majeure car en France l'école représente le 1er poste budgétaire de l'État.

**ODPOWIEDZI I SCHEMAT PUNKTOWANIA
EGZAMIN MATURALNY
DLA ABSOLWENTÓW KLAS DWUJĘZYCZNYCH CZĘŚĆ I**

Zadanie 1. Maksymalnie 10 punktów.

1.1.	1.2.	1.3.	1.4.	1.5.	1.6.	1.7.	1.8.	1.9.	1.10.
D	A	A	C	B	C	A	D	B	A

Zadanie 2. Maksymalnie 10 punktów.

Zadanie 2.	VRAI	FAUX
2.1.		X
2.2.	X	
2.3.	X	
2.4.		X
2.5.		X
2.6.	X	
2.7.		X
2.8.	X	
2.9.		X
2.10.	X	

Zadanie 3. Maksymalnie 20 punktów.

Przykładowe odpowiedzi :

3.1. Sur quel sujet le document porte-t-il ? (1 point)

Le document parle de la nouvelle réforme du système scolaire français/des changements dans le système éducatif français.

3.2. Dans quelle rubrique d'un journal pourriez-vous classer ce document sonore ? (1 point)

Ce document sonore pourrait être classé dans les rubriques Education ou Ecole.

3.3. Quels sont les quatre changements proposés par le Ministère de l'Éducation nationale ? (4 points)

Le Ministère de l'Éducation nationale propose d'introduire six matières à l'examen (1pt) et une langue étrangère à partir de la première année de scolarisation (1pt). Désormais, c'est l'enseignant qui décide du redoublement de l'élève (1pt). De même, on prévoit le contrôle du socle commun des connaissances.(1pt)

3.4. Quelle est la réaction de la part des enseignants et des parents face à ces changements ? (2 points)

Les enseignants jugent que ces mesures retrogrades/qui empêchent le progrès/vont en arrière (1pt) Quant aux parents, ils se disent déçus car, selon eux, ces changements sont insuffisants par rapport à ce que la préparation pouvait laisser espérer.(1pt)

3.5. En quoi consiste le changement par rapport au système précédent ? (1 point)

L'objectif principal de la réforme n'est plus de faire arriver un grand nombre d'élèves au niveau du bac mais plutôt de focaliser l'enseignement sur les capacités de base.

3.6. Expliquez la notion du « socle commun des indispensables » et énumérez au moins trois de ses composants (3 points)

Le socle commun des indispensables constitue l'ensemble des connaissances de base qu'un élève devrait acquérir, à savoir : lire, écrire, compter, s'exprimer, se servir d'un ordinateur.

3.7. Quelle est la vision de l'enseignement exprimée par B. Boisseau ? (1 point)

Selon Bernard Boisseau, l'école réformée est trop concentrée sur les élèves en difficultés) au détriment du niveau général de l'enseignement secondaire.

3.8. Pourquoi la réforme du système éducatif français est-elle si importante ? (1 point)

La réforme du système éducatif français est l'une des trois priorités du gouvernement pour 2005/L'école représente en France le premier poste dans le budget de la France.

- Correction linguistique (3 points)*
- Reformulation (2 points)*
- Connecteurs logiques (1 point)*

Miejsce
na naklejkę
z kodem szkoły

dysleksja

EGZAMIN MATURALNY Z JĘZYKA FRANCUSKIEGO

DLA ABSOLWENTÓW KLAS DWUJĘZYCZNYCH

Część II

Część II

Czas pracy 150 minut

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 7 stron(zadania 4,5) Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
3. Nie używaj korektora, błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
4. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.
5. Wypełnij tę część karty odpowiedzi, którą koduje zdający. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.
6. Na karcie odpowiedzi wpisz swoją datę urodzenia i PESEL. Zamaluj ■ pola odpowiadające cyfrom numeru PESEL. Błędne zaznaczenie otocz kółkiem ⊙ i zaznacz właściwe.

Życzymy powodzenia!

Za rozwiązanie
wszystkich zadań
można otrzymać
łącznie
60 punktów

Wypełnia zdający przed
rozpoczęciem pracy

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

PESEL ZDAJĄCEGO

--	--	--

KOD
ZDAJĄCEGO

COMPREHENSION ECRITE ET ANALYSE DU TEXTE

Exercice 4. (30 points)

Lisez attentivement le texte ci-dessous et répondez aux questions qui le suivent.
Attention : la correction de la langue sera prise en compte pour chacune des réponses.

- 1 Clonage humain ? Cet acte doit être puni sévèrement et rapidement.
« Eh quoi ! Voulez-vous condamner ceux qui donnent la vie au même titre que les criminels qui la détruisent ? » Ainsi s'expriment les tenants du clonage humain reproductif, qu'ils soient membres d'une secte d'illuminés ou qu'ils s'agisse du gynécologue Severino Antinori, qui, lui aussi, annonce la naissance d'un clone pour bientôt.

5 Essayons de dépasser la réaction instinctive de rejet du clonage et l'image de science-fiction d'un Dr Mabuse quelconque qui aurait percé le secret de l'immortalité et assurerait ainsi sa pérennisation. Privilège bien sûr réservé aux riches, car cette technique
10 serait par définition fort chère !

D'abord sur le plan fondamental et éthique, l'homme appartient au règne animal, à la classe des vertébrés, et cette catégorie se reproduit de manière sexuée. C'est-à-dire que, dans les doubles hélices qui constituent nos 46 chromosomes, la moitié proviennent de la mère, la moitié du père. Ce brassage chromosomique combiné avec les lois
15 de la sélection naturelle et de l'adaptation aux conditions de milieu a permis de faire émerger l'homme et continue à le faire progresser. Par cette magie extraordinaire de la génétique sexuée, nous sommes tous semblables, mais chacun d'entre nous est unique (sauf les vrais jumeaux, qui sont rares). Nous sommes en fait tous des métis, car
20 notre patrimoine génétique est un incroyable mélange de lignées d'origines multiples. La notion de race pure, de droit de sang, n'a donc aucun sens. Et le racisme est non seulement une horreur sur le plan de la morale, mais aussi une absurdité biologique. François Jacob a écrit de magnifiques pages sur le sujet.

Un monde de clones serait un monde où l'on interromprait cette mixité génétique. Comme se produiront fatalement des mutations génétiques, dont certaines négatives, elles
25 se perpétueront sans la sélection qu'impose la reproduction sexuée.

Il y a plus fondamental encore. La reproduction sexuée repose sur le fait que nous avons deux parents, quatre grands-parents, huit arrière-grands-parents, plusieurs frères et sœurs, cousins, cousines, tous différents. C'est le germe de la construction de l'organisation sociale. Une société de clones serait une société de lignées parallèles qui
30 ne se rencontreraient pas, une suite d'uniformités juxtaposées, le contraire de la variété, de la diversité, de la vie.

Seconde série de raisons tout aussi importantes et plus immédiates : la fiabilité du clonage. Depuis l'annonce officielle de la naissance par clonage de la célèbre brebis Dolly en Ecosse, on a multiplié les expériences sur les animaux, et l'équipe de Jean-Paul
35 Renard à l'INRA*, en France, a été parmi les équipes les plus actives dans ce domaine. Or ces expériences nous ont appris que l'on est très loin de maîtriser le clonage, c'est-à-dire de comprendre comment le processus de reproduction fonctionne.

Quelques données suffisent à montrer l'abîme de notre ignorance. Il a fallu 277 tentatives pour que le clonage de la fameuse Dolly réussisse. Le clonage à partir
40 de l'ADN d'adultes a été réalisé, en revanche, chez le chien ou le singe. Dans tous les cas, le clonage ne réussit que dans les proportions de 1 à 2 %. Observation plus importante encore : les clones ne sont pas normaux. La plupart souffrent d'une obésité chronique, ils ont souvent des difficultés respiratoires, leur système immunitaire apparaît plus faible et leur durée de vie est inférieure, tant leurs cellules semblent vieillir vite. Et aucun clone
45 n'est vraiment semblable à son ancêtre...

A partir de là, le risque est grand de voir naître un enfant clone anormal, avec des déficiences importantes. Que devra-t-on faire ? Le sacrifier comme le produit d'une expérience ratée ? Nous sommes là chez les apprentis sorciers ! Et dans quel dessein ? Pour lutter contre la stérilité des couples, les méthodes actuelles sont bien au point et ne nécessitent en rien le recours au clonage. Certains évoquent le cas de couples perdant un enfant dont on ferait un clone pour le faire renaître. Cette vision est tout simplement effrayante. L'enfant n'est pas un objet de satisfaction, une propriété de ses parents, c'est un être humain unique et dont l'autonomie, qui s'affirme très vite, doit être respectée.

Que faut-il faire ? Légiférer d'urgence, et appliquer la loi. L'affirmation suivant laquelle on ne peut pas arrêter l'utilisation d'une technique nouvelle dès lors qu'elle existe est fautive. Nous empêchons chaque jour les développements criminels que certains pourraient faire de la science. La loi est là pour cela, et les scientifiques, avant les juges, feront respecter la loi. Encore faut-il que les gouvernements soient énergiques. Si le clonage annoncé a été réalisé par une Française à l'étranger et des Français en Europe, il faut demander leur extradition et les juger en France. Si les acteurs de ce crime sont français, une plainte doit être déposée par les ministres de la Justice et de la Santé, et les prévenus doivent être extradés au même titre que les pédophiles opérant en Thaïlande. Si le second apprenti sorcier est italien, l'Union européenne doit se porter immédiatement partie civile en Italie et demander au gouvernement italien d'arrêter le coupable. En attendant que la communauté internationale vote une loi universelle qui traitera ceux qui la violeraient comme des criminels contre l'humanité. Le temps n'est plus seulement aux protestations ou gesticulations publicitaires télévisées, mais à l'action.

Claude Allègre, L'Express, 16/01/2003

*1. INRA : Institut National de la Recherche Agronomique

4.1. Reformulez en une phrase la thèse principale de l'auteur (3 points)

.....
.....
.....

4.2. Relisez les lignes 7 et 8 citées ci-dessous::

“... Essayons de dépasser la réaction instinctive de rejet de clonage et l'image de science-fiction d'un Dr Mabuse quelconque qui aurait percé le secret de l'immortalité et assurerait ainsi sa pérennisation ...” (5 points)

- a) Identifiez le mode des verbes soulignés.
- b) Donnez la valeur de ce mode.
- c) Justifiez son emploi dans la phrase.
- d) Quel est le registre utilisé ?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

4.3. En vous appuyant sur les lignes 11 à 31 donnez, sans citer le texte, quatre arguments scientifiques au moyens desquels l'auteur justifie son attitude envers le clonage. (5 points)

.....

.....

.....

4.4. Quelles observations peut-on tirer des expériences liées au clonage sur les animaux ? Répondez en citant le texte. (4 points)

.....

.....

.....

4.5 En vous aidant du contexte, expliquez ce que veut dire l'auteur lorsqu'il écrit : « ... Cette vision est tout simplement effrayante... » (ligne 51-52) (3 points)

.....

.....

.....

4.6. A quel champ lexical appartient le verbe « légiférer »? Citez quatre expressions du dernier paragraphe appartenant à ce champ. (5 points)

.....

.....

.....

4.7. Dans le dernier paragraphe, quelles sont les deux propositions de Claude Allègre pour combattre le clonage ? (3 points)

.....

.....

.....

4.8. En vous appuyant sur les réponses aux questions précédentes, proposez un titre au texte. (2 points)

.....

.....

.....

COMPOSITION

Exercice 5. (30 points)

Dans un devoir argumenté et illustré d'exemples, discutez la thèse (présentez le pour et le contre) :

«Il est justifié de considérer le clonage comme un crime contre l'humanité. »

(300 à 400 mots)

BROUILLON

COMPOSITION

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page and enclosed by a vertical line on the right side.

A series of 25 horizontal dotted lines for writing, contained within a vertical rectangular border.

ODPOWIEDZI I SCHEMAT PUNKTOWANIA
EGZAMIN MATURALNY DLA ABSOLWENTÓW KLAS
DWUJĘZYCZNYCH, CZĘŚĆ II

Zadanie 4. Maksymalnie 30 punktów.

Poniższe odpowiedzi są przykładowe. Dopuszcza się wszelkie inne poprawne rozwiązania.

4.1. Reformulez en une phrase la thèse principale de l’auteur (3 points)

Le clonage humain doit être interdit (1point) et puni (1 point) + langue (1point)

4.2. Relisez les lignes 8 et 9 citées ci-dessous:

“... Essayons de dépasser la réaction instinctive de rejet de clonage et l’image de science-fiction d’un Dr Mabuse quelconque qui aurait percé le secret de l’immortalité et assurera ainsi sa pérennisation ...” (5 points)

- a) conditionnel (1 point)*
- b) hypothèse rejetée, improbabilité (1 point)*
- c) on ne peut pas prendre au sérieux les adeptes du clonage (1 point)*
- d) registre ironique (1 point) + (1 point) langue*

4.3. En vous appuyant sur les lignes 11 à 31 donnez, sans citer le texte, quatre arguments scientifiques au moyen desquels l’auteur justifie son attitude envers le clonage (5 points)

- 1. appartenant à la catégorie des vertébrés, les êtres humains se reproduisent de manière sexuée ce qui leur permet d’être à la fois semblables et uniques*
- 2. la reproduction sexuée permet un métissage naturel*
- 3. la reproduction sexuée impose la sélection empêchant la reproduction de certaines mutations génétiques négatives*
- 4. la reproduction sexuée nous garantit un fonctionnement dans la société où nous avons nos proches, nos parents, nos cousins, etc./ une société de clones changerait la construction de l’organisation sociale telle qu’on la connaît actuellement + (1 point) langue*

4.4. Quelles observations peut-on tirer des expériences liées au clonage sur les animaux? Répondez en citant le texte (4 points)

- le clonage ne réussit que dans les proportions de 1 à 2% des cas (1 point)*
  - les clones ne sont pas normaux (1 point)*
  - aucun clone n’est vraiment semblable à son ancêtre.(1 point)*
- + (1 point) langue*

4.5. En vous aidant du contexte, expliquez ce que veut dire l’auteur lorsqu’il écrit: “...Cette vision est tout simplement effrayante...” (ligne 51-52) (3 points)

On attend du candidat qu’il repère la logique de l’avant-dernier paragraphe:

- Ce qui est effrayant c’est de considérer un enfant comme un objet que l’on peut remplacer selon son désir (1 point)*
- L’enfant est un être humain unique et autonome. (1 point) + (1 point) langue*

4.6. A quel champ lexical appartient le verbe “légiférer”? Citez quatre expressions du dernier paragraphe appartenant à ce champ. (5 points)

Le mot “légiférer” appartient au champ lexical de “la loi” (1 point)

Dans le texte: appliquer la loi, respecter la loi, juger, les juges, l’extradition, déposer une plainte, être extradé, arrêter le coupable, voter une loi, se porter partie civile (3 points)

+ (1 point) langue

4.7. Dans le dernier paragraphe, quelles sont les deux propositions de Claude Allègre pour combattre le clonage ? (3 points)

– Il faut légiférer d’urgence (1 point)

– Appliquer la loi aussi bien en France que dans les autres pays (1 point)

+ (1 point) langue

4.8. En vous appuyant sur les réponses aux questions précédentes, proposez un titre au texte. (2 points)

Titre original: « L’horreur biologique »

CZĘŚĆ TRZECIA

**Przedmioty zdawane
w systemie dwujęzycznym**

I. STRUKTURA I FORMA EGZAMINU

OPIS EGZAMINU

1. Absolwenci klas dwujęzycznych mają prawo zdawać wybrany przedmiot obowiązkowy i przedmioty dodatkowe w systemie dwujęzycznym, czyli takim, w którym część egzaminu odbywa się w drugim języku nauczania.
2. **Celem egzaminu** z poszczególnych przedmiotów zdawanych w systemie dwujęzycznym jest:
  - sprawdzenie umiejętności posługiwania się językiem obcym w danej dziedzinie,
  - sprawdzenie znajomości fachowej terminologii w języku obcym,
  - sprawdzenie umiejętności czytania ze zrozumieniem i prawidłowej interpretacji źródeł informacji,
  - przygotowanie do dalszego samokształcenia w języku obcym
3. **Egzamin** maturalny z przedmiotu zdawanego w systemie dwujęzycznym może być przeprowadzony na poziomie podstawowym lub rozszerzonym.
4. **Egzamin** na poziomie **podstawowym** składa się z dwóch części:
  - a) część **pierwsza** jest **zdawana w języku polskim**, zgodnie z opisem egzaminu z danego przedmiotu na poziomie podstawowym, zamieszczonym w informatorze standardowym dla danego przedmiotu;
  - b) część **druga** jest **zdawana w drugim języku nauczania**, trwa 80 minut i polega na rozwiązaniu zestawu zadań z zakresu wymagań egzaminacyjnych określonych dla poziomu podstawowego.
5. **Egzamin** na poziomie **rozszerzonym** składa się z trzech części:
  - a) część **pierwsza** i **druga** są **zdawane w języku polskim**, zgodnie z opisem egzaminu z danego przedmiotu na poziomie rozszerzonym, zamieszczonym w informatorze standardowym dla danego przedmiotu;
  - b) część **trzecia** jest **zdawana w drugim języku nauczania**, trwa 80 minut i polega na rozwiązaniu tego samego zestawu zadań co dla poziomu podstawowego.
6. W **czasie** trwania egzaminu nie wolno korzystać ze słowników.
7. **Trudniejsze** słowa lub wyrażenia są wyjaśnione w języku obcym.

ZASADY OCENIANIA ARKUSZY EGZAMINACYJNYCH

- 1.** Arkusze egzaminacyjne sprawdzają i oceniają egzaminatorzy powołani przez okręgowe komisje egzaminacyjne.
- 2.** Rozwiązania poszczególnych zadań oceniane są na podstawie szczegółowych kryteriów oceniania, jednolitych w całym kraju.
- 3.** Egzaminujący zwracają uwagę na:
  - poprawność merytoryczną odpowiedzi (odpowiedzi zdających mogą odbiegać od modelowych, podanych w kryteriach oceniania),
  - poprawność językową (komunikatywność przekazu informacji).
- 4.** Termin w języku obcym zostaje uznany za poprawny, jeśli jego pisownia jest rozpoznawalna, a słowo zachowuje swoje brzmienie.
- 5.** Ocenianiu podlegają tylko te fragmenty pracy zdającego, które dotyczą polecenia. Komentarze, nawet poprawne, wykraczające poza zakres polecenia nie podlegają ocenianiu.
- 6.** Gdy do jednego polecenia zdający podaje kilka odpowiedzi (jedną prawidłową, inne nieprawidłowe), nie otrzymuje punktów.
- 7.** Zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
- 8.** Nie ma progu zaliczenia. Wynik egzaminu odnotowuje się na świadectwie dojrzałości.
- 9.** Wynik egzaminu ustalony przez okręgową komisję egzaminacyjną jest ostateczny.
- 10.** Model odpowiedzi uwzględnia jej zakres merytoryczny, a nie jest ścisłym wzorcem sformułowania (poza odpowiedziami jednowyrazowymi i do zadań zamkniętych).
- 11.** Za zadania otwarte, za które można przyznać tylko jeden punkt, przyznaje się punkt wyłącznie za odpowiedź w pełni poprawną.
- 12.** Jeżeli podano więcej odpowiedzi (argumentów, cech itp.) niż wynika to z polecenia w zadaniu, ocenie podlega tyle kolejnych odpowiedzi (liczonych od pierwszej), ile jest w poleceniu.
- 13.** Jeżeli podane w odpowiedzi informacje (również dodatkowe, które nie wynikają z polecenia w zadaniu) świadczą o zupełnym braku zrozumienia omawianego zagadnienia i zaprzeczają udzielonej prawidłowej odpowiedzi, odpowiedź taką należy ocenić na zero punktów.

II. BIOLOGIA

OPIS ARKUSZA EGZAMINACYJNEGO

Egzamin polega na rozwiązaniu zadań sprawdzających znajomość i rozumienie pojęć dotyczących budowy i funkcji organizmu człowieka oraz umiejętność stosowania terminów, przedstawiania i wyjaśniania: związków między strukturą i funkcją w organizmie człowieka, zależności między organizmem i środowiskiem w oparciu o schematy, tabele, wykresy, rysunki, teksty źródłowe. Tekst źródłowy w arkuszu egzaminacyjnym zawiera 150-200 słów.

Arkusz egzaminacyjny zawiera zadania zamknięte (np. wielokrotnego wyboru, na dobieranie) i otwarte obejmujące zakres wymagań egzaminacyjnych dla poziomu podstawowego.

Miejsce
na naklejkę
z kodem

(Wpisuje zdający przed
rozpoczęciem pracy)

--	--	--

KOD ZDAJĄCEGO

EGZAMIN MATURALNY Z BIOLOGII DLA KLAS DWUJĘZYCZNYCH

Arkusze w języku francuskim

Czas pracy 80 minut

Instrukcja dla zdającego

1. Proszę sprawdzić, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 6 stron. Ewentualny brak należy zgłosić przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Proszę uważnie czytać wszystkie polecenia.
3. Odpowiedzi należy zapisać czytelnie w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
4. Podczas egzaminu można korzystać z ołówka, linijki, gumki.
5. Proszę pisać tylko w kolorze niebieskim lub czarnym; nie pisać ołówkiem.
6. Wykresy i rysunki można wykonywać ołówkiem.
7. Nie wolno używać korektora.
8. Błędne zapisy trzeba wyraźnie przekreślić.
9. Brudnopis nie będzie oceniany.
10. Obok każdego zadania podana jest maksymalna liczba punktów, którą można uzyskać za jego poprawne rozwiązanie.
11. Do ostatniej kartki arkusza dołączona jest **karta odpowiedzi**, którą **wypełnia egzaminator**.

Za rozwiązanie
wszystkich zadań
można otrzymać
łącznie **25 punktów**.

Życzymy powodzenia!

(Wpisuje zdający przed rozpoczęciem pracy)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

PESEL ZDAJĄCEGO

Exercice 1. (2 points)

Nommez la maladie décrite dans le texte ci-dessous et indiquez le facteur qui la détermine:

Maladie de l'enfance et de l'adolescence qui détermine des troubles du métabolisme du phosphore et du calcium entraînant une mauvaise calcification des os. Elle se manifeste par diverses déformations du squelette.

Nom de la maladie: .....

Cause de la maladie: .....

Exercice 2. (1 point)

Voilà l'analyse de sang de Madame X. :

Composant du sang	Résultat obtenu	Unités	Norme
Globules rouges	4.30	millions /mm ³	4.20-5.20
Globules blancs	5.5	mille/mm ³	4.0-9.0
Plaquettes	236	mille/mm ³	140-440
Cholestérolémie	4.4	Mmol/L	3.6-6.2
Glycémie	7.4	Mmol/L	3.89-5.84

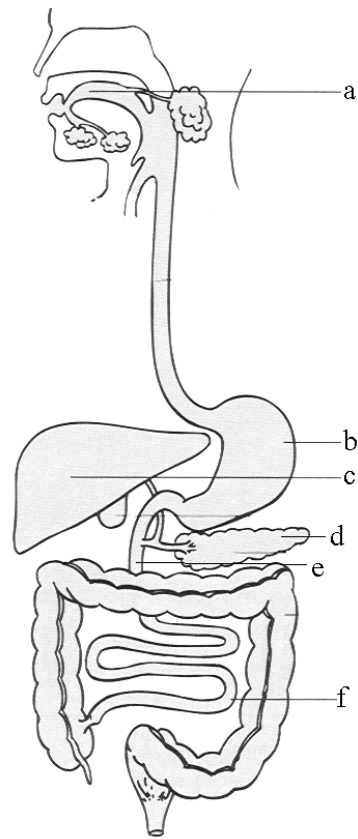
Parmi les maladies énumérées ci-dessous, soulignez celle qui correspond à la maladie dont souffre Madame X.

- athérosclérose,
- infection,
- diabète,
- anémie,
- hémorragies fréquentes.

Exercice 3. (4 points)

Le schéma ci-dessous représente l'appareil digestif de l'homme.

- A. Au-dessous du schéma écrivez les noms des organes indiqués aux points de a. à f.
- B. Entourez les noms des organes où sont décomposées les protéines.
- C. Parmi les organes nommés quel est celui qui a une double fonction: digestive et endocrinienne ?

Réponse:

A.

a. .....

b. .....

c. .....

d. .....

e. .....

f. .....

C. .....

Exercice 4. (1 point)

Les phrases suivantes constituent un mélange d'informations sur l'arc réflexe. Retrouvez l'ordre des phrases afin d'obtenir une description correcte de celui-ci.

1. Le neurone moteur transmet l'influx à l'effecteur.
2. Les thermorécepteurs de la peau de la main sont stimulés par une chaleur élevée.
3. Geste brusque de la main pour éviter la source de chaleur.
4. Le neurone sensitif transmet l'influx du récepteur vers la moelle épinière.
5. L'influx passe par le neurone d'association.

Ordre correct de la description de l'arc réflexe: .....

Exercice 5. (1 point)

Le texte ci-dessous constitue une description d'une rétroinhibition.

L'hypothalamus sécrète la thyrolibérine. Celle-ci gagne l'hypophyse où elle stimule la sécrétion de la thyrotropine. L'hormone thyrotrope, transportée par le sang vers la thyroïde, provoque une libération de la thyroxine. Cette dernière, accumulée dans le sang, gagne l'hypothalamus et inhibe la synthèse de la libérine.

En vous aidant du texte, représentez schématiquement le mécanisme de la rétroinhibition.

Exercice 6. (1 point)

Le tableau ci-dessous comprend 4 affirmations, chacune composée de 2 parties. La première partie de l'affirmation est toujours vraie.

Indiquez le numéro de l'affirmation, dont les 2 parties sont vraies et correctes.

Affirmation	Première partie de l'affirmation	Deuxième partie de l'affirmation
1.	La transcription c'est un processus de synthèse d'ARN	à partir des deux brins d'ADN.
2.	La transcription a lieu dans le noyau	comme le processus de traduction.
3.	Trois nucléotides sous forme de triplet correspondent à un acide aminé	et un acide aminé est déterminé par un seul triplet.
4.	La traduction exige trois types d'ARN	et se termine par la libération d'un polypeptide.

Réponse : .....

Exercice 7. (2 points)

Complétez le tableau ci-dessous en choisissant parmi les maladies suivantes:

- anémie falciforme,
- phénylcétonurie,
- syndrome de Turner,
- daltonisme,
- syndrome de Down,
- polyploïdie,

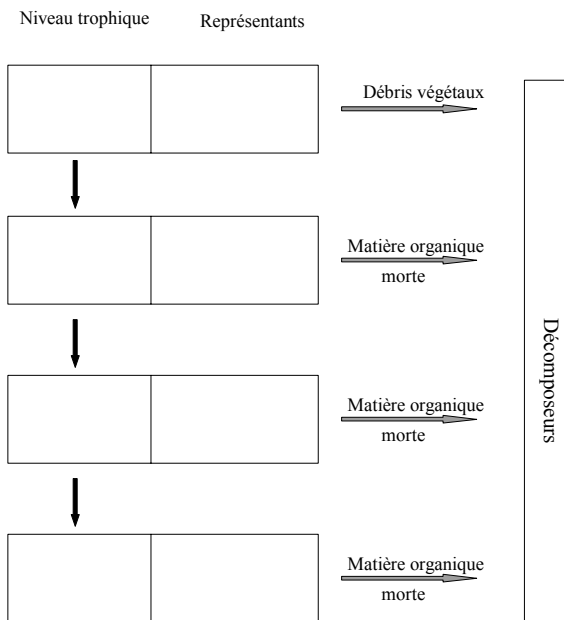
celles qui correspondent aux descriptions données.

No	Description de la maladie	Nom de la maladie
1.	Affection malformative due à une trisomie du chromosome 21, caractérisée par une arriération mentale et des anomalies morphologiques.	
2.	Anomalie visuelle héréditaire, plus fréquente chez l'homme que chez la femme, caractérisée par l'abolition de la perception de certaines couleurs, le plus souvent le vert et le rouge.	
3.	Trouble héréditaire du métabolisme de la phénylalanine, dû à un déficit enzymatique, se manifestant surtout par une déficience mentale.	
4.	Anomalie héréditaire du sang, caractérisée par la présence d'une hémoglobine anormale (HbS) et par un aspect en faucille des globules rouges.	
5.	Anomalie chromosomique (chromosome XO au lieu de XX), caractérisée par un nanisme modéré, une absence de règles et de caractères sexuels secondaires.	

Exercice 8. (3 points)

Le schéma ci-dessous représente une pyramide trophique.

Nommez les différents niveaux trophiques. Placez tous les exemples représentés sur le schéma selon ces niveaux.

Exercice 9. (3 points)

Complétez le texte ci-dessous :

Il existe deux mécanismes de défense immunologique : naturelle et artificielle. La défense naturelle est liée à la production de protéines appelées ..... , suite à une maladie. Ces protéines sont produites par un type de globules blancs (leucocytes) appelés ..... , sous l'action d'un corps étranger –..... . La défense immunologique peut aussi être provoquée artificiellement par l'injection de microbes atténués ; cette méthode porte le nom de ..... . En thérapeutique, pour provoquer une immunité immédiate, on utilise des ..... , par exemple antitétanique, antirabique, antivenimeux, etc.

Exercice 10. (3 points)

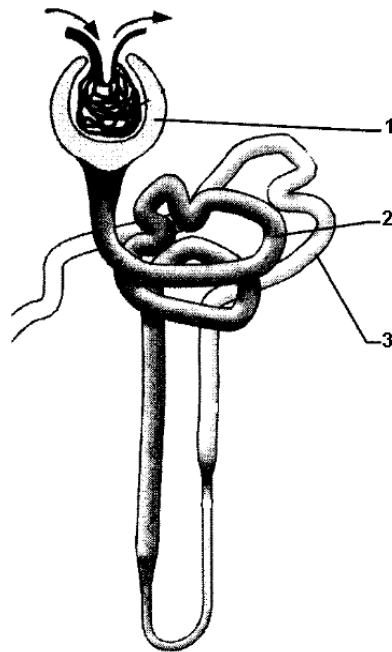
Depuis 1981, plus de 60 millions de personnes ont été infectées par le virus VIH, plus de 20 millions sont décédées du SIDA. Contre l'épidémie, la prévention reste le premier rempart.

Citez 3 moyens de prévention contre le SIDA :

1. ....
2. ....
3. ....

Exercice 11. (1 point)

Le schéma suivant représente la structure d'un néphron.

Les processus A., B., C., décrits dans le tableau ci-dessous, ont lieu dans différentes parties du néphron.

Complétez le tableau, en faisant correspondre à ces processus les parties indiquées sur le schéma de 1. à 3.

Processus	Description du processus	Partie du néphron
A.	Libération de pigments, de médicaments, d'hormones dans l'urine	
B.	Passage de l'eau, du glucose, de l'urée et d'autres substances du sang vers la capsule de Bowman	
C.	Passage de substances organiques, de l'eau, du sodium et du potassium dans les capillaires	

Exercice 12. (3 points)

Lisez le texte concernant les organismes génétiquement modifiés (OGM) et ensuite répondez aux questions A. et B. :

La transgénèse consiste à transférer des gènes vers un autre organisme, ou bien à les déplacer à l'intérieur d'un même organisme, et à les faire exprimer dans leur nouvel environnement. Les nombreuses applications potentielles de ce genre de techniques sont liées par exemple à l'introduction de caractères nouveaux dans un organisme qui n'aurait pu les acquérir autrement. C'est le cas du maïs résistant à la pyrale, un insecte parasite, ou des plantes résistantes aux herbicides, deux types d'OGM qui suscitent un large débat. En effet, tous les deux laissent entrevoir des conséquences contradictoires : d'une part une amélioration des techniques de production agricole ; d'autre part un risque d'ordre alimentaire et surtout environnemental.

La transgénèse a été appliquée pour la première fois en 1973 à Escherichia coli. Elle a ensuite été réalisée chez le tabac et la souris. La première plante transgénique mise sur le marché a été en 1994 la tomate Flavr Savr, à conservation améliorée. Lui ont succédé diverses plantes transgéniques de grande culture (maïs, soja, coton) qui ont été modifiées pour acquérir des avantages agronomiques (tolérance à certains herbicides, résistance aux insectes).

[D'après Les OGM à l'INRA ; www.inra.fr/Internet/Directions/DIC/ACTUALITES/DOSSIERS/OGM]

A. Vous-même, êtes vous pour ou contre les OGM ? Justifiez votre réponse en indiquant l'argument qui vous semble le plus important (1 seul).

.....

.....

.....

B. Vrai (V) ou faux (F) ?

1. [ ] La transgénèse implique le changement de position de gènes.
2. [ ] La transgénèse sert à remplacer l'utilisation des herbicides.
3. [ ] La tomate Flavr Savr ne pourrit* pas rapidement.

---

* pourrir: psuć się, gnić

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA

Numer zadania	Odpowiedź	Liczba punktów za dany etap	Maksymalna liczba punktów
1.	Nom de la maladie : rachitisme	1	2
	Cause de la maladie : avitaminose D /manque / carence en vitamine D	1	
2.	Diabète.		1
3.	<p>A. a : cavité buccale (bouche) ; b : estomac ; c : foie ; d : pancréas ; e : duodénum ; f : intestin grêle</p> <p><i>6 prawidłowych odpowiedzi (2 pkt) ; 4-5 (1 pkt) ; mniej niż 4 odpowiedzi (0 pkt).</i></p>	2	4
	B. Estomac, duodénum, intestin.	1	
	C. Pancréas	1	
4.	Ordre correct : 2.,4.,5.,1.,3.		1
5.	<p>Prawidłowy schemat : hypothalamus -> hypophyse -> thyroïde -> thyroxine z zaznaczeniem sprzężenia zwrotnego skierowanego do podwzgórza (hypothalamus).</p> <p><i>Muszą wystąpić znaki + oraz – lub słownie (stimule / freine) .</i></p>		1
6.	4.		1
7.	<p>1. syndrome de Down ; 2. daltonisme ; 3. phénylcétonurie ; 4. anémie falciforme ; 5. Syndrome de Turner</p> <p><i>5 prawidłowych odpowiedzi (2pkt) ; 3-4 (1pkt) ; mniej niż 3 (0pkt).</i></p>		2
8.	<p>Prawidłowe nazwanie poziomów troficznych : producteurs, consommateurs de Ier ordre ; consommateurs de IIème ordre ; consommateurs de IIIème ordre .</p>	1	3
	<p>Prawidłowe przypisanie przykładów ze schematu do poszczególnych poziomów troficznych .</p>	1	
	<p>Zapisanie lisa również jako konsumenta drugiego rzędu.</p>	1	

9.	1. anticorps ; 2. lymphocytes ; 3. l'antigène ; 4. vaccination / vaccin ; 5. sérums. 5 <i>prawkłowych odpowiedzi (3pkt) ; 4 (2pkt) ; 3 (1pkt) ; mniej niż 3 (0pkt).</i>		3
10.	Przykładowe odpowiedzi : - utilisation du préservatif, - utilisation de seringues stériles, - utilisation d'instruments chirurgicaux stérilisés, - tests de sang destiné à la transfusion. <i>Za kaźdą prawkłową odpowiedź 1 punkt (maksymalnie 3 odpowiedzi)</i>		3
11.	A. – 3 B. – 1 C. – 2		1
12.	A. Prawidłowe podanie swojej opinii (pour lub contre) i jej uzasadnienie z podaniem jednego argumentu.	1	3
	B. 1. Vrai ; 2. Faux ; 3. Vrai ; <i>3 prawkłowe odpowiedzi – 2p ; 2 prawkłowe odpowiedzi – 1.</i>	2	
Razem			25

III. CHEMIA

OPIS ARKUSZA EGZAMINACYJNEGO

Egzamin polega na rozwiązaniu zadań sprawdzających znajomość i rozumienie pojęć, praw i zjawisk chemicznych oraz umiejętność stosowania terminów, przedstawiania i wyjaśniania procesów, planowania eksperymentów oraz przewidywania obserwacji. Tekst źródłowy w arkuszu egzaminacyjnym zawiera 150-200 słów.

Arkusz egzaminacyjny zawiera zadania zamknięte (np. wielokrotnego wyboru, na dobieranie) i otwarte, obejmujące zakres wymagań egzaminacyjnych dla poziomu podstawowego.

Do arkusza jest dołączony zestaw tablic chemicznych niezbędnych do rozwiązania zadań.

Miejsce
na naklejkę
z kodem

(Wpisuje zdający przed
rozpoczęciem pracy)

--	--	--

KOD ZDAJĄCEGO

EGZAMIN MATURALNY Z CHEMII DLA KLAS DWUJĘZYCZNYCH

Arkusze w języku francuskim

Czas pracy 80 minut

Instrukcja dla zdającego

1. Proszę sprawdzić, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 8 stron. Ewentualny brak należy zgłosić przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Do arkusza dołączona jest karta stałych chemicznych.
3. Proszę uważnie czytać wszystkie polecenia i informacje do zadań.
4. Rozwiązania i odpowiedzi należy zapisać czytelnie w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
5. W rozwiązaniach zadań rachunkowych trzeba przedstawić tok rozumowania prowadzący do ostatecznego wyniku oraz pamiętać o jednostkach.
6. W trakcie obliczeń można korzystać z kalkulatora.
7. Proszę pisać tylko w kolorze czarnym; nie pisać ołówkiem.
8. Nie wolno używać korektora.
9. Błędne zapisy trzeba wyraźnie przekreślić.
10. Brudnopis nie będzie oceniany.
11. Obok każdego zadania podana jest maksymalna liczba punktów, którą można uzyskać za jego poprawne rozwiązanie.
12. Do ostatniej kartki arkusza dołączona jest **karta odpowiedzi**, którą **wypełnia egzaminator**.

Za rozwiązanie
wszystkich zadań
można otrzymać
łącznie **50 punktów**.

Życzymy powodzenia!

(Wpisuje zdający przed rozpoczęciem pracy)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

PESEL ZDAJĄCEGO

Informations nécessaires pour résoudre les exercices 1. – 5.

Les polluants de l'air, les oxydes de soufre et les oxydes d'azote en particulier, proviennent surtout de transformations chimiques provoquées par l'homme mais aussi, pour 10% environ de phénomènes naturels.

Le tableau ci-dessous présente les quantités des gaz libérés dans l'atmosphère par an:

sources	émission des oxydes de soufre [kg]	émission des oxydes d'azote [kg]
naturelles	$7 \cdot 10^{10}$	$6 \cdot 10^{10}$
anthropiques*	$1,2 \cdot 10^{11}$	$1,5 \cdot 10^{12}$

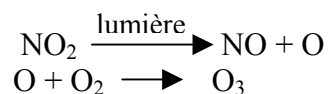
Le tableau ci-dessous présente le pourcentage des gaz émis par:

source	pourcentage	
	oxydes de soufre	oxydes d'azote
énergétique	63	35
procédés industriels	24	10
chauffage domestique	10	5
circulation automobile	3	50

Le dioxyde de soufre provient essentiellement de la combustion du charbon et du pétrole. Dans l'air, il s'oxyde en SO_3 .

Les oxydes d'azote sont émis (environs pour la moitié) par les automobiles. La combustion des essences dans les moteurs automobiles est une source principale de NO. Le monoxyde d'azote réagit avec le dioxygène, il se forme alors du dioxyde d'azote. Dans l'air, en voyageant, les oxydes de soufre et d'azote subissent des réactions chimiques qui les transforment en acides correspondants : HNO_2 , HNO_3 , H_2SO_3 et H_2SO_4 . Incorporés aux nuages et aux brouillards, ces acides retombent sur le sol avec les précipitations.

En outre, la présence de NO_2 facilite la formation d'ozone dans l'atmosphère :

Le trioxygène est emprisonné dans le smog photochimique. Cette concentration est dangereuse pour les organismes vivants parce que l'ozone est un oxydant très puissant.

L'ozone est présent naturellement sous la forme d'une couche en haute atmosphère où il absorbe les rayonnements suspectés d'effets nocifs sur la terre. L'émission des fréons (dérivés halogénés des hydrocarbures) conduit à l'amincissement notable (trous) de cette couche protectrice.

Exercice 1. (1 point)

L'eau contenue dans les nuages devient acide en absorbant des polluants gazeux comme:

- A. les fréons,
- B. l'ozone,
- C. l'oxyde de soufre (IV),
- D. les oxydes de soufre et d'azote.

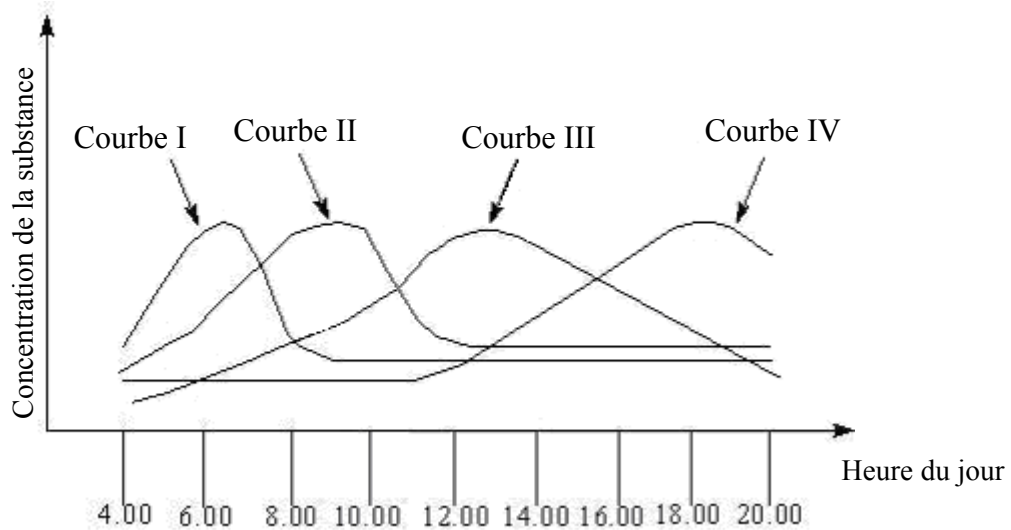
Exercice 2. (1 point)

La substance qui conduit à la décomposition de l'ozone en haute atmosphère est :

- A. CF_3COOH ,
- B. CCl_2F_2 ,
- C. C_2H_6 ,
- D. NO_2 .

Exercice 3. (1 point)

Laquelle des courbes données représente le changement de concentration de O_3 pendant la journée ?

- A. courbe I
- B. courbe II
- C. courbe III
- D. courbe IV

Exercice 4. (3 points)

Dites si les phrases 1. – 3. sont vraies ou fausses. Cochez la bonne réponse.

		Vrai	Faux
1.	L'émission naturelle totale des oxydes de soufre et d'azote est supérieure à l'émission totale d'origine humaine.		
2.	L'industrie est la source la plus importante de l'activité humaine.		
3.	Le transport fournit la moitié de la quantité totale d'oxydes d'azote qui proviennent des sources d'origine humaine.		

Exercice 5. (2 points)

Ecrivez les équations-bilan des réactions de formation de NO_2 dans l'atmosphère.

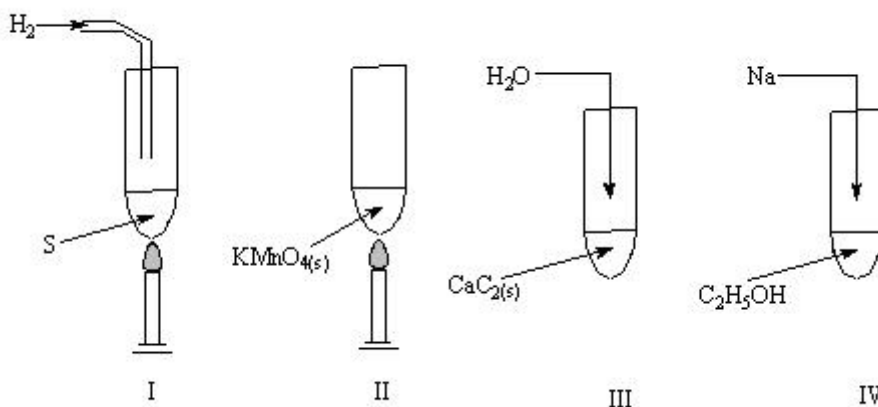
.....

.....

.....

Informations nécessaires pour résoudre les exercices 6. – 8.

Pour obtenir quatre gaz différents, on a réalisé au laboratoire quatre réactions chimiques:

Exercice 6. (6 points)

Ecrivez les équations-bilan des réactions qui se passent dans les tubes à essais I, III et IV.

I – .....

III – .....

IV – .....

Exercice 7. (4 points)

Nommez les gaz obtenus dans chaque tube à essais.

- I – .....
- II – .....
- III – .....
- IV – .....

Exercice 8. (2 points)

Parmi les réactions réalisées, choisissez la synthèse et l'analyse

Réaction de synthèse – .....

Réaction d'analyse – .....

Exercice 9. (3 points)

Associez le numéro de la réaction à la lettre qui désigne son type. Ecrivez le numéro de la réaction au-dessous du tableau, à côté de la lettre (A., B. ou C.) qui désigne son type.

Réaction	Type de la réaction
1. $\text{NaOH} + \text{HCl} \rightarrow \text{NaCl} + \text{H}_2\text{O}$	A. Réaction de précipitation
2. $\text{Na}_2\text{Cr}_2\text{O}_7 + 2\text{NaOH} \rightarrow 2\text{Na}_2\text{CrO}_4 + \text{H}_2\text{O}$	B. Réaction d'oxydoréduction
3. $2\text{NaOH} + \text{CuSO}_4 \rightarrow \text{Cu}(\text{OH})_2 + \text{Na}_2\text{SO}_4$	C. Réaction de neutralisation
4. $2\text{Na} + 2\text{H}_2\text{O} \rightarrow 2\text{NaOH} + \text{H}_2$	

A. ...., B. ...., C. ....

Informations nécessaires pour résoudre les exercices 10. – 13.

On parle de deux éléments inconnus D et E:

La configuration électronique de l'atome de l'élément D est la suivante: $\text{K}^2\text{L}^8\text{M}^2$.

L'un des isotopes de l'élément E est noté ${}^{18}_8\text{E}$.

Exercice 10. (2 points)

Quels sont les noms des éléments D et E ?

D – .....

E – .....

Exercice 11. (2 points)

Complétez le texte à trous en mettant les chiffres correspondants:

L'atome de l'élément D possède..... électrons de valence, et tous les électrons se répartissent entre..... couches électroniques.

Exercice 12. (2 points)

Ecrivez les nombres de neutrons et d'électrons qui se trouvent dans l'atome de l'isotope $^{18}_8\text{E}$:

Type de particules	Nombre de particules
neutrons	
électrons	

Exercice 13. (1 point)

Quel type de liaison existe-t-il dans la molécule formée des atomes D et E ?

.....

Informations nécessaires pour résoudre les exercices 14. – 16.

La solution de nitrate (V) de potassium saturée à une température donnée contient 1,2 mol dans 100 cm³ de solution.

Exercice 14. (2 points)

Calculez la masse molaire de nitrate (V) de potassium.

.....

.....

Exercice 15. (3 points)

Calculez la concentration molaire de la solution donnée.

calculs

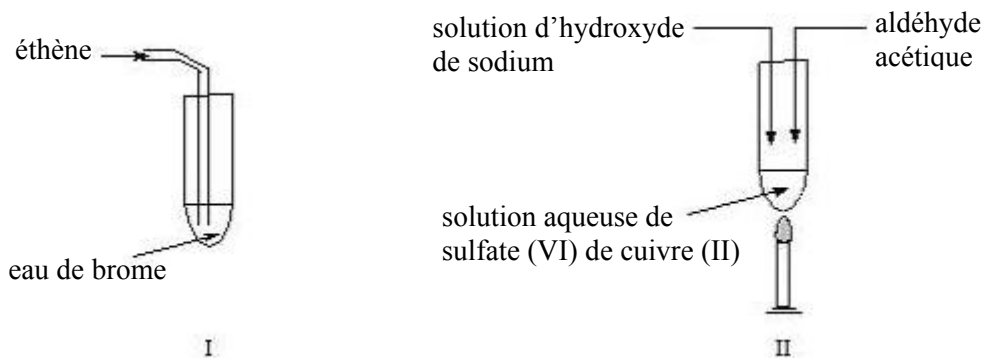
Exercice 16. (2 points)

Donnez deux méthodes de transformation de la solution saturée en solution insaturée :

.....
.....

Exercice 17. (4 points)

On a réalisé les deux expériences suivantes :

A chaque expérience donnez vos observations et votre conclusion.

Expérience I.

Observation –

.....

Conclusion –

.....

Expérience II.

Observation –

.....

Conclusion –

.....

Exercice 18. (4 points)

Il est donné un composé A de formule brute $C_3H_6O_2$.

Ecrivez la formule semi-développée d'un ester et d'un acide carboxylique qui sont en relation d'isomérisie avec A. Donnez les noms usuels des substances choisies.

	Ester	Acide carboxylique
Formule semi-développée		
Nom usuel		

Exercice 19. (5 points)

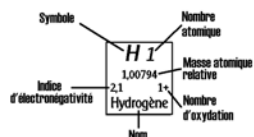
Par chauffage à haute température, le carbonate de calcium se décompose en oxyde de calcium (chaux vive) et en dioxyde de carbone.

Quelle masse minimale d'un minerai calcaire contenant 95% de carbonate de calcium faut-il chauffer pour obtenir $5,6\text{dm}^3$ (CNTP) de dioxyde de carbone?

calculs

Tableau périodique

																		VIII A																	
																		He 2 4,002602 Hélium																	
																		13 IIIA	14 IVA	15 VA	16 VIA	17 VIIA	18 VIII A												
																		B 5	C 6	N 7	O 8	F 9	Ne 10												
																		10,811 2,0 Bore	12,011 2,5 Carbone	14,00674 3,0 Azote	15,9994 3,5 Oxygène	18,9984032 4,0 Fluor	20,1797 4,0 Néon												
																		Al 13	Si 14	P 15	S 16	Cl 17	Ar 18												
																		26,981539 1,5 Aluminium	28,0855 1,8 Silicium	30,973762 2,1 Phosphore	32,066 1,8 Soufre	35,4527 3,0 Chlore	39,948 3,0 Argon												
																		K 19	Ca 20	Sc 21	Ti 22	V 23	Cr 24	Mn 25	Fe 26	Co 27	Ni 28	Cu 29	Zn 30	Ga 31	Ge 32	As 33	Se 34	Br 35	Kr 36
																		39,0983 0,8 Potassium	40,078 1,0 Calcium	44,955910 1,3 Scandium	47,88 1,5 Titane	50,9415 1,6 Vanadium	51,9961 1,6 Chrome	54,93805 1,5 Manganèse	55,847 1,8 Fer	58,9332 1,8 Cobalt	58,6934 2,2 Nickel	63,546 1,9 Cuivre	65,39 1,6 Zinc	69,723 1,6 Gallium	72,61 1,8 Germanium	74,92159 2,0 Arsenic	78,96 2,4 Sélénium	79,904 2,8 Brome	83,80 1,0 Krypton
																		Rb 37	Sr 38	Y 39	Zr 40	Nb 41	Mo 42	Tc 43	Ru 44	Rh 45	Pd 46	Ag 47	Cd 48	In 49	Sn 50	Sb 51	Te 52	I 53	Xe 54
																		85,4678 0,8 Rubidium	87,62 1,0 Strontium	88,90585 1,3 Yttrium	91,224 1,4 Zirconium	92,90638 1,6 Niobium	95,94 1,8 Molybdène	98,9063 1,9 Technétium	101,57 2,2 Ruthénium	102,9055 2,2 Rhodium	106,42 2,2 Palladium	107,8682 1,9 Argent	112,411 1,7 Cadmium	114,82 1,7 Indium	118,71 1,8 Étain	121,757 1,9 Antimoine	127,60 2,1 Tellure	126,90447 2,5 Iode	131,29 1,0 Xénon
																		Cs 55	Ba 56	La 57	Hf 72	Ta 73	W 74	Re 75	Os 76	Ir 77	Pt 78	Au 79	Hg 80	Tl 81	Pb 82	Bi 83	Po 84	At 85	Rn 86
																		132,90543 0,7 Césium	137,327 0,9 Baryum	138,9055 1,1 Lanthane	178,49 1,3 Hafnium	180,9479 1,5 Tantale	183,85 1,7 Tungstène	186,207 1,9 Rhénium	190,2 2,2 Osmium	192,22 1,9 Iridium	195,08 2,2 Platine	196,96654 2,4 Or	200,59 1,9 Mercure	204,3833 1,8 Thallium	207,2 2,0 Plomb	208,98037 1,8 Bismuth	208,9824 2,0 Polonium	209,9871 2,2 Astate	222,0176 1,0 Radon
																		Fr 87	Ra 88	Ac 89	Rf 104	Db 105	Sg 106	Bh 107	Hs 108	Mt 109	Uun 110	Uuu 111	Uub 112						
																		223,0197 0,7 Francium	226,0254 0,9 Radium	227,0278 1,1 Actinium	261,11 1,1 Rutherfordium	262,11 1,1 Dubium	263,10 1,1 Seaborgium	263,10 1,1 Bohrium	264 1,1 Hassium	266,1378 1,1 Meitnerium	269 1,1 Ununnilium	272 1,1 Unununium	277 1,1 Ununbium						
																		Ce 58	Pr 59	Nd 60	Pm 61	Sm 62	Eu 63	Gd 64	Tb 65	Dy 66	Ho 67	Er 68	Tm 69	Yb 70	Lu 71				
																		140,115 1,1 Cérium	140,90765 1,1 Praséodyme	144,24 1,1 Néodyme	144,9127 1,1 Prométhium	150,36 1,2 Samarium	151,965 1,2 Europium	157,25 1,2 Gadolinium	158,92534 1,2 Terbium	162,50 1,2 Dysprosium	164,93032 1,2 Holmium	167,26 1,2 Erbium	168,93421 1,2 Thulium	173,04 1,1 Ytterbium	174,967 1,2 Lutécium				
																		Th 90	Pa 91	U 92	Np 93	Pu 94	Am 95	Cm 96	Bk 97	Cf 98	Es 99	Fm 100	Md 101	No 102	Lr 103				
																		232,0381 1,3 Thorium	231,03588 1,5 Protactinium	238,0289 1,4 Uranium	237,042 1,3 Neptunium	244,0642 1,3 Plutonium	243,0614 1,3 Américium	247 1,3 Curium	247,0703 1,3 Berkélium	251,0796 1,3 Californium	252,03 1,3 Einsteinium	257,0951 1,3 Fermium	258,10 1,3 Mendélévium	259,1009 1,3 Nobélium	260,1053 1,3 Lawrencium				

Les masses atomiques relatives sont basées sur l'isotope 12 du carbone.

Sous des conditions normales, les symboles en caractères gras représentent la phase solide, ceux en caractères italiques la phase liquide, ceux en caractères italiques la phase gazeuse et ceux en caractères droits, les éléments synthétiques.

© copyright 2001 Jean-Marie Parisi

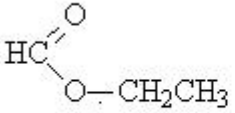
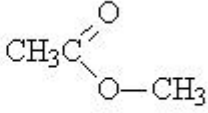
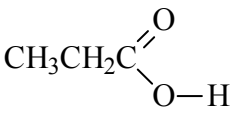
Potentils normaux d'oxydoréduction

"CIMIE PREMIERE" - GERARD GERMAIN, THIERRY LEVEQUE, JEAN-MARIE PARISI

Couple oxydant-réducteur	Demi-équation électronique	π_0 en Volts
F_2/F^-	$F_2 + 2 e^- \rightleftharpoons 2 F^-$	+ 2,87
$S_2O_8^{2-}/SO_4^{2-}$	$S_2O_8^{2-} + 2 e^- \rightleftharpoons 2 SO_4^{2-}$	+ 2,10
H_2O_2/H_2O	$H_2O_2 + 2 H_{aq}^+ + 2 e^- \rightleftharpoons 2 H_2O$	+ 1,77
ClO^-/Cl^-	$ClO^- + 2 H_{aq}^+ + 2 e^- \rightleftharpoons Cl^- + H_2O$	+ 1,71
MnO_4^-/Mn^{2+}	$MnO_4^- + 8 H_{aq}^+ + 5 e^- \rightleftharpoons Mn^{2+} + 4 H_2O$	+ 1,49
Au^{3+}/Au	$Au^{3+} + 3 e^- \rightleftharpoons Au$	+ 1,42
Cl_2/Cl^-	$Cl_2 + 2 e^- \rightleftharpoons 2 Cl^-$	+ 1,36
$Cr_2O_7^{2-}/Cr^{3+}$	$Cr_2O_7^{2-} + 14 H_{aq}^+ + 6 e^- \rightleftharpoons 2 Cr^{3+} + 7 H_2O$	+ 1,33
O_2/H_2O	$O_2 + 4 H_{aq}^+ + 4 e^- \rightleftharpoons 2 H_2O$	+ 1,23
Br_2/Br^-	$Br_2 + 2 e^- \rightleftharpoons 2 Br^-$	+ 1,07
NO_3^-/NO	$NO_3^- + 4 H_{aq}^+ + 3 e^- \rightleftharpoons NO + 2 H_2O$	+ 0,96
Hg^{2+}/Hg	$Hg^{2+} + 2 e^- \rightleftharpoons Hg$	+ 0,85
Ag^+/Ag	$Ag^+ + e^- \rightleftharpoons Ag$	+ 0,80
Fe^{3+}/Fe^{2+}	$Fe^{3+} + e^- \rightleftharpoons Fe^{2+}$	+ 0,77
O_2/H_2O_2	$O_2 + 2 H_{aq}^+ + 2 e^- \rightleftharpoons H_2O_2$	+ 0,68
I_2/I^-	$I_2 + 2 e^- \rightleftharpoons 2 I^-$	+ 0,53
Cu^{2+}/Cu	$Cu^{2+} + 2 e^- \rightleftharpoons Cu$	+ 0,34
Cu^{2+}/Cu^+	$Cu^{2+} + e^- \rightleftharpoons Cu^+$	+ 0,15
SO_4^{2-}/SO_2	$SO_4^{2-} + 4 H_{aq}^+ + 2 e^- \rightleftharpoons SO_2 + 2 H_2O$	+ 0,15
$S_4O_6^{2-}/S_2O_3^{2-}$	$S_4O_6^{2-} + 2 e^- \rightleftharpoons 2 S_2O_3^{2-}$	+ 0,09
H^+/H_2	$2 H_{aq}^+ + 2 e^- \rightleftharpoons H_2$	0,00
Pb^{2+}/Pb	$Pb^{2+} + 2 e^- \rightleftharpoons Pb$	- 0,12
Sn^{2+}/Sn	$Sn^{2+} + 2 e^- \rightleftharpoons Sn$	- 0,14
Ni^{2+}/Ni	$Ni^{2+} + 2 e^- \rightleftharpoons Ni$	- 0,25
Co^{2+}/Co	$Co^{2+} + 2 e^- \rightleftharpoons Co$	- 0,28
Fe^{2+}/Fe	$Fe^{2+} + 2 e^- \rightleftharpoons Fe$	- 0,44
Cr^{3+}/Cr	$Cr^{3+} + 3 e^- \rightleftharpoons Cr$	- 0,74
Zn^{2+}/Zn	$Zn^{2+} + 2 e^- \rightleftharpoons Zn$	- 0,76
Al^{3+}/Al	$Al^{3+} + 3 e^- \rightleftharpoons Al$	- 1,67
Mg^{2+}/Mg	$Mg^{2+} + 2 e^- \rightleftharpoons Mg$	- 2,37
Na^+/Na	$Na^+ + e^- \rightleftharpoons Na$	- 2,71
Li^+/Li	$Li^+ + e^- \rightleftharpoons Li$	- 3,04

Modèle des réponses

N ^o	Réponse proposée	Nombre de points réunis à chaque étape	Au total
1.	D.	1	1
2.	B.	1	1
3.	C	1	1
4.	1. faux 2. faux 3. vrai	1 1 1	3
5.	$N_2 + O_2 \rightarrow 2NO$ $2NO + O_2 \rightarrow 2NO_2$	1 1	2
6.	I: $H_2 + S \rightarrow H_2S\uparrow$ III: $CaC_2 + 2H_2O \rightarrow Ca(OH)_2 + C_2H_2\uparrow$ IV: $2C_2H_5OH + 2Na \rightarrow 2C_2H_5ONa + H_2\uparrow$	2 2 2	6
7.	I – sulfure d’hydrogène II – oxygène III – acétylène / éthyne IV – hydrogène	1 1 1 1	4
8.	Réaction de synthèse – I Réaction d’analyse – III	1 1	2
9.	A. – 3. B. – 4. C. – 1.	1 1 1	3
10.	D – magnésium E – oxygène	1 1	2
11.	2 (électrons de valence ou électrons périphériques) 3 (couches électroniques)	1 1	2
12.	neutrons – 10 électrons – 8	1 1	2
13.	Liaison ionique	1	1
14.	Présentation de la formule brute du sel KNO_3 $M_{KNO_3} = 101 \text{ g}\cdot\text{mol}^{-1}$	1 1	2
15.	Transformation de l’unité de volume $v_{\text{solution}}=0,1 \text{ dm}^3$ La formule exprimant la concentration molaire: $C_m = \frac{n_{\text{soluté}}}{V_{\text{solution}}}$ Calcul de la concentration molaire : $C_m = \frac{1,2 \text{ mol}}{0,1 \text{ dm}^3} = 12 \frac{\text{mol}}{\text{dm}^3}$ D’autres méthodes sont possibles	1 1 1	3

16.	Chauffage de la solution Ajout du solvant / dilution de la solution	1 1	2
17.	<u>Expérience I.</u> Observation: on observe une décoloration de l'eau de brome. Conclusion: l'éthène est un hydrocarbure insaturé; (ou) l'éthène subit une réaction d'addition; (ou) il se passe la réaction d'addition. <u>Expérience II</u> Observation: un précipité rouge brique apparaît progressivement; (ou) au cours de la réaction on observe les changements suivants de couleur du précipité: bleue → noire → rouge brique. Conclusion: l'aldéhyde s'oxyde en acide carboxylique; (ou) l'aldéhyde est un réducteur; (ou) une autre conclusion correcte.	1 1 1 1	4
18.	Ester: ou formiate d'éthyle ou acétate de méthyle Acide: acide propionique	1 + 1 1 + 1	4
19.	Equation-bilan de la réaction: $\text{CaCO}_3 \rightarrow \text{CaO} + \text{CO}_2$ Interprétation stoechiométrique exprimée en moles: 1 mol CaCO_3 : 1 mol CO_2 Détermination de la masse molaire de CaCO_3 ($100\text{g}\cdot\text{mol}^{-1}$) Calcul de la masse de carbonate de calcium: $\frac{m_{\text{carbonate de calcium}}}{M_{\text{carbonate de calcium}}} = \frac{V_{\text{dioxyde de carbone}}}{V_{\text{molaire}}}$ $m_{\text{carbonate de calcium}} = 25\text{g}$ Calcul de la masse de calcaire: $\frac{m_{\text{carbonate de calcium}}}{m_{\text{calcaire}}} = \frac{95}{100}$ $m_{\text{calcaire}} = 26,3\text{g}$	1 1 1 1 1	5
Au total			50

IV. FIZYKA

OPIIS ARKUSZA EGZAMINACYJNEGO

Egzamin polega na rozwiązaniu zadań sprawdzających znajomość i rozumienie pojęć, praw i zjawisk fizycznych oraz umiejętność stosowania terminów, przedstawiania i wyjaśniania procesów fizycznych. Tekst źródłowy w arkuszu egzaminacyjnym zawiera 150-200 słów.

Arkusz egzaminacyjny zawiera zadania zamknięte (np. wielokrotnego wyboru, na dobieranie) i otwarte obejmujące zakres wymagań egzaminacyjnych dla poziomu podstawowego. Do arkusza jest dołączona jest karta wzorów i stałych fizycznych, które mogą być pomocne przy rozwiązywaniu zadań.

Miejsce
na naklejkę
z kodem

(Wpisuje zdający przed
rozpoczęciem pracy)

--	--	--

KOD ZDAJĄCEGO

EGZAMIN MATURALNY Z FIZYKI I ASTRONOMII DLA KLAS DWUJĘZYCZNYCH

Arkusze w języku francuskim
Czas pracy 80 minut

Instrukcja dla zdającego

1. Proszę sprawdzić, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 10 stron. Ewentualny brak należy zgłosić przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Do arkusza dołączona jest karta wzorów i stałych fizycznych.
3. Proszę uważnie czytać wszystkie polecenia.
4. Rozwiązania i odpowiedzi należy zapisać czytelnie w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
5. W rozwiązaniach zadań rachunkowych trzeba przedstawić tok rozumowania prowadzący do ostatecznego wyniku oraz pamiętać o jednostkach.
6. W trakcie obliczeń można korzystać z kalkulatora.
7. Proszę pisać tylko w kolorze niebieskim lub czarnym; nie pisać ołówkiem.
8. Nie wolno używać korektora.
9. Błędne zapisy trzeba wyraźnie przekreślić.
10. Brudnopis nie będzie oceniany.
11. Obok każdego zadania podana jest maksymalna liczba punktów, którą można uzyskać za jego poprawne rozwiązanie.
12. Do ostatniej kartki arkusza dołączona jest **karta odpowiedzi**, którą **wypełnia egzaminator**.

Za poprawne
rozwiązanie
wszystkich zadań
można otrzymać
łącznie **50 punktów**.

Życzymy powodzenia!

(Wpisuje zdający przed rozpoczęciem pracy)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

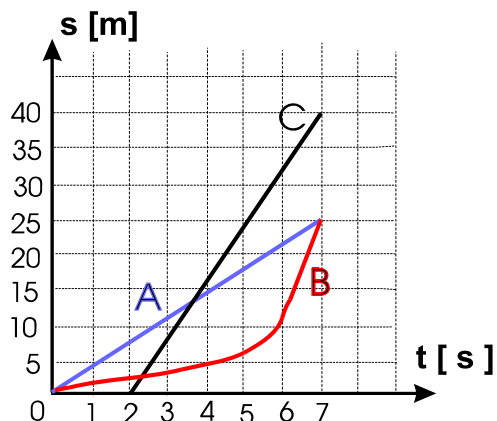
PESEL ZDAJĄCEGO

Choisissez la réponse correcte pour les exercices de 1 à 10 et écrivez: A, B, C ou D au choix dans le carré à côté du mot: „Réponse”.

Pour tous les exercices on prend l'accélération de la pesanteur: $g \approx 10 \frac{m}{s^2}$

Exercice 1. (1 point)

Sur le graphique au-dessous sont présentés les mouvements de trois cyclistes: A, B et C.

On peut dire que:

- A. Le cycliste C roulait 2 secondes de plus que les autres.
- B. La vitesse du cycliste C était deux fois plus grande que celle-ci du cycliste A.
- C. Les vitesses moyennes des cyclistes A et B étaient identiques.
- D. Les cyclistes A et C étaient en mouvement uniforme, et le cycliste B en mouvement uniformément retardé.

Réponse:

Exercice 2. (1 point)

Deux billes identiques roulent le long de la même droite avec les vitesses de mêmes valeurs et de sens opposés. On suppose le choc élastique. Quelle affirmation des réponses proposées ci-dessous est vraie ?

- A. Avant le choc l'énergie cinétique totale de deux billes était égale à $2mV^2$.
- B. Après le choc la quantité de mouvement total de deux billes était égale à $2mV$.
- C. Avant le choc la quantité de mouvement total de deux billes était égale à $-2mV$.
- D. Après le choc l'énergie cinétique totale de deux billes était égale à mV^2 .

Réponse:

Exercice 3. (1 point)

Deux corps de masses m et $5m$ s'approchent l'un de l'autre suite à l'attraction gravitationnelle entre eux. Que peut-on dire de leurs accélérations (dans un repère galiléen) ?

- A. Leurs accélérations instantanées sont d'intensité égale mais de sens différent l'intensité des deux accélérations croît dans le temps.
- B. À chaque instant l'intensité de l'accélération du corps de masse m est 5 fois supérieure à celle du corps de masse $5m$.
- C. L'intensité de l'accélération du corps de masse m est 5 fois supérieure à celle du corps de masse $5m$ et elles ne varient pas dans le temps.
- D. Le rapport des intensités des accélérations des deux corps dépend du rapport de leur masse et des carrés de leurs distances.

Réponse:

Exercice 4. (1 point)

À côté d'une bille métallique chargée électriquement on a mis (sans contact) la même bille métallique mais non chargée. Choisissez la réponse correcte :

- A. Les billes s'attireront.
- B. Les billes se repousseront.
- C. Il n'y aura pas d'interaction électrique entre ces billes.
- D. Les billes se repousseront ou s'attireront en fonction du milieu dans lequel elles se trouvent.

Réponse:

Exercice 5. (1 point)

La vitesse maximale des photoélectrons émis de la surface d'un métal sous influence d'un rayonnement électromagnétique dépend de:

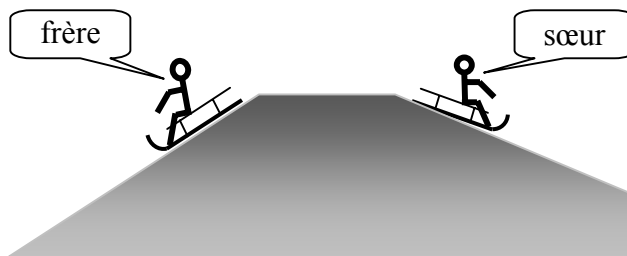
- A. l'intensité et la fréquence du rayonnement.
- B. la fréquence du rayonnement et du travail de sortie du métal.
- C. l'intensité du rayonnement et du travail de sortie du métal.
- D. la fréquence du rayonnement.

Réponse:

Exercice 6. (1 point)

Le frère et la sœur descendent du sommet d'une colline dont les angles d'inclinaison des pentes sont différents.

La masse du frère est deux fois plus grande que celle de la sœur. Leurs mouvements commencent à la même hauteur. On suppose des frottements négligeables. On peut dire que leurs vitesses atteintes au pied de la colline:

- A. seront les mêmes.
- B. ne dépendent pas des angles d'inclinaison des pentes, mais seulement de leurs masses, alors le frère atteindra la plus grande vitesse.
- C. ne dépendent pas de leurs masses, mais seulement des angles d'inclinaison des pentes, alors le frère atteindra la plus grande vitesse.
- D. ne sont pas comparables parce qu'on ne connaît pas la hauteur de la colline.

Réponse:

Exercice 7. (1 point)

On dispose de 24 g d'un nucléide radioactif de période $T_{1/2} = 900$ ans.

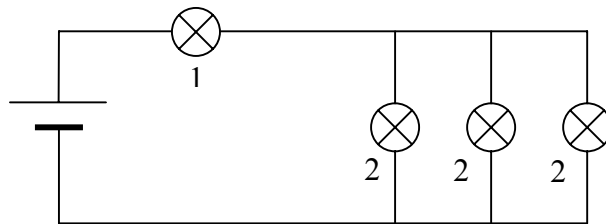
Choisissez la réponse correcte:

- A. Il reste 12 g au bout de 450 ans.
- B. Il reste 6 g au bout de 1800 ans.
- C. Il y en avait 36 g, il y a 900 ans.
- D. Il y en avait 48 g, il y a 1800 ans.

Réponse:

Exercice 8. (1 point)

Sur le schéma ci-dessous sont présentées quatre ampoules identiques branchées sur une batterie. Si une des ampoules n°2 brûlait:

- A. l'ampoule 1 brillerait moins fort et les autres plus fort.
- B. l'ampoule 1 brillerait plus fort et les autres aussi.
- C. l'ampoule 1 brillerait moins fort et les autres aussi.
- D. l'ampoule 1 brillerait de même, et les autres moins fort.

Réponse:

Exercice 9. (1 point)

À l'aide d'une lentille convergente on a obtenu l'image réelle et agrandie d'un objet. Si on remplace cette lentille par une autre de distance focale deux fois plus grande, on obtient une image:

- A. réelle et réduite.
- B. réelle et aussi agrandie.
- C. virtuelle et réduite.
- D. virtuelle et agrandie.

Réponse:

Exercice 10 (1 point)

Quel ensemble (A., B., C., D.) contient des ondes électromagnétiques rangées selon la longueur croissante ?

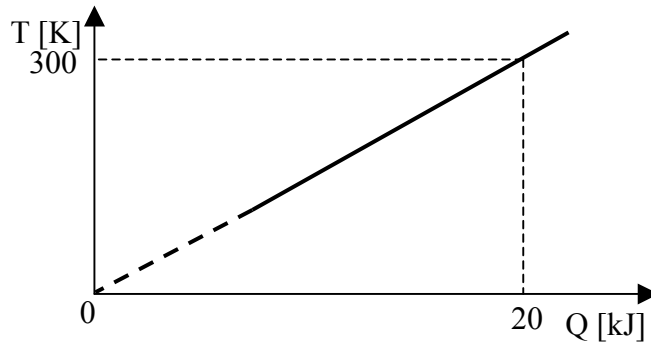
- A. Le rayonnement X, les rayons gamma, le rayonnement ultraviolet.
- B. La lumière visible, le rayonnement infrarouge, les micro-ondes.
- C. Le rayonnement X, la lumière visible, les rayons gamma.
- D. Les rayons gamma, les ondes hertziennes, la lumière visible.

Réponse:

Écrivez votre solution complète au-dessous de chaque exercice de 11 à 14 et répondez avec une phrase entière dans l'endroit réservé à cet effet.

Exercice 11. (8 points)

Le graphique ci-dessous présente la température d'un corps en fonction de la chaleur fournie. La masse de ce corps est égale à 1 kg.

A. (4 points)

Calculez la chaleur massique de ce corps.

Réponse:

.....
.....

B. (4 points)

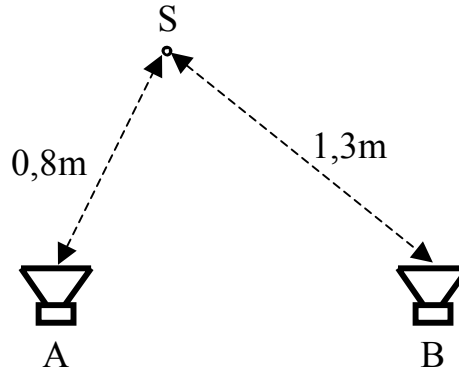
Calculez la température de ce corps, si on fournissait $Q = 0,05$ MJ l'énergie thermique. La température initiale est 300 K.

Réponse:

.....
.....

Exercice 12. (6 points)

Deux haut-parleurs A et B, alimentés par le même générateur émettent des ondes acoustiques d'une même fréquence 1360 Hz. Les sources sont cohérentes entre elles (figure au-dessous). Quel sera le résultat de l'interférence de ces deux ondes au point S, si la célérité du son dans l'air est égale à 340 m/s ?

Réponse:

.....

.....

Exercice 13. (9 points)

A. (6 points)

Calculez les frais de fonctionnement par 2 h d'un réfrigérateur en admettant que 1kWh de l'énergie électrique coûte 35 c. Les données indispensables sont insérées dans le tableau ci-dessous:

Dispositif	Puissance en W
calculatrice	0,009
poste de télévision	100
ordinateur	200
réfrigérateur	100
machine à laver	2300

Réponse:

.....
.....

B. (3 points)

Calculez l'intensité du courant électrique dans les cordons d'alimentation du réfrigérateur, s'il est alimenté par la tension du secteur $U = 230V$.

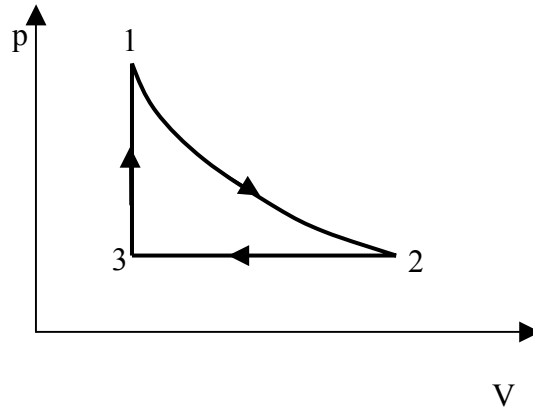
Réponse:

.....
.....

Exercice 14. (10 points)

Le graphique ci-dessous présente un cycle thermodynamique de trois transformations fondamentales d'un gaz parfait dans le système $p(V)$.

A. (6 points)

Nommez: la transformation 1 – 2, la transformation 2 – 3 et la transformation 3 – 1.

Réponse:

1 – 2 .....

2 – 3 .....

3 – 1 .....

B. (1 point)

Présentez graphiquement, sur le graphique ci-dessus, le travail effectif effectué par le gaz au cours du cycle entier.

C. (3 points)

Présentez (tracez) ce cycle thermodynamique dans le système $p(T)$.

Exercice 15. (5 points)

Lisez le texte et répondez aux questions 15. 1. – 15.5.

La découverte de la radioactivité

La radioactivité fut découverte en 1896 par Becquerel, qui travaillait sur le rayonnement X, que Röntgen avait découvert par hasard. Becquerel, suivant une suggestion de Poincaré, cherchait à savoir si les corps fluorescents émettaient un rayonnement capable d'impressionner une plaque photographique à travers un papier noir. Il fit ses expériences avec du sel d'uranium qu'il exposa au soleil pour le rendre fluorescent; mais un jour, par manque de soleil, il laissa par hasard, au voisinage d'une plaque photographique, des composés d'uranium; il constata que la plaque était impressionnée. Il supposa alors, après diverses expériences, qu'il s'agissait d'une propriété spécifique de l'uranium et de ses composés: c'était donc une propriété atomique.

Il admit que l'uranium émettait des rayonnements particuliers et les appela rayons uraniques. La radioactivité était découverte.

Dès lors, un vaste domaine d'investigation s'offrait à l'exploration des physiciens; deux nouvelles voies de recherches s'ouvraient: le rayonnement X émis par le tube de Crooks et les rayons uraniques. Ce fut l'œuvre de ces groupes de savants: le premier comprenait Thomson et Rutherford, le second Becquerel, P. et M. Curie.

Si les expériences de Becquerel restaient qualitatives, Marie Curie-Skłodowska quant à elle entreprit des mesures quantitatives en se référant à l'ionisation que produisent dans l'air ces rayonnements; elle put ainsi montrer, en même temps que Schmidt en Allemagne, que le thorium émettait lui aussi des rayonnements. Dès 1898, avec son mari Pierre, elle annonçait la présence d'un nouvel élément le polonium ($Z=84$), puis ensuite, avec Bémont, l'existence du radium. C'est alors qu'elle proposa le nom de **radioactivité** au phénomène découvert par Becquerel. De nombreuses expériences furent entreprises pour découvrir les lois de cette radioactivité; on caractérisa très vite les rayonnements α (Rutherford en 1899), β^- et γ .

Mais il fallut attendre 1934 pour qu'Irène et Frédéric Joliot-Curie mettent en évidence la radioactivité artificielle et un nouveau mode de désintégration, l'émission β^+ .

---

corps fluorescent <i>n.m.</i>	–	ciało fluorescencyjne
impressionner	–	naświetlać
plaque photographique <i>n.f.</i>	–	plyta fotograficzna
papier noir <i>n.m.</i>	–	czarny papier
sel d'uranium <i>n.m.</i>	–	sól uranu
composés d'uranium <i>n.m.</i>	–	związki uranu
investigation <i>n.f.</i>	–	badanie, dociekanie

Questions :

15.1. Qui a découvert, en premier, la radioactivité naturelle du thorium ?

.....
.....
.....

15.2. Quel phénomène avait-il été utilisé pour des mesures quantitatives des propriétés des rayons uraniques ?

.....
.....
.....

15.3. Quel type de rayonnement étudia Becquerel à l'aide du tube de Crooks ?

.....
.....
.....

15.4. Quel était le premier effet observé des rayons uraniques ?

.....
.....
.....

15.5. Pourquoi peut-on dire que la découverte de la radioactivité était faite par hasard ?

.....
.....
.....

Exercice 16. (2 points)

Un sportif soulève des haltères, constituées d'une barre avec des poids cylindriques. La masse totale de la barre avec les poids est $m = 40$ kg. Le sportif soulève la barre à la hauteur $h = 0,7$ m. Calculez le travail que réalise le sportif lors de la série de 15 soulèvements. Calculer le travail fourni par le sportif pour une série de 15 soulèvements. Calculer la puissance moyenne du sportif si cette série est réalisée en une minute.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Karta wybranych wzorów i stałych fizycznych

Mechanika

$v(t) = v_0 + at$ $s(t) = s_0 + v_0 t + \frac{at^2}{2}$ $\vec{a} = \frac{\Delta \vec{v}}{\Delta t} \quad \vec{a} = \frac{\vec{F}}{m}$ $\vec{p} = m\vec{v}$ $\vec{F} = \frac{\Delta \vec{p}}{\Delta t}$ $F_T = \mu F_N$ $W = Fs \cos \alpha \quad (\vec{F}, \vec{s})$ $E_{kin} = \frac{mv^2}{2}$	$P = \frac{\Delta W}{\Delta t}$ $\omega = \frac{\Delta \varphi}{\Delta t} = \frac{2\pi}{T}$ $f = \frac{1}{T}$ $a_d = \frac{v^2}{r}$ $F_d = \frac{mv^2}{r}$ $F_g = G \frac{Mm}{r^2}$	$\vec{\gamma} = \frac{\vec{F}_g}{m}$ $E_{pot} = -G \frac{Mm}{r}$ $\Delta E_{pot} = mgh \quad h \ll R_z$ $V = \frac{E_{pot}}{m}$ $v_I = \sqrt{\frac{GM}{R_z}}$ $v_{II} = \sqrt{\frac{2GM}{R_z}}$	$\frac{T^2}{R^3} = \text{const.}$ $F = -kx$ $x(t) = A \sin(\omega t + \varphi)$ $v(t) = A\omega \cos(\omega t + \varphi)$ $a(t) = -A\omega^2 \sin(\omega t + \varphi)$ $E_{pot} = \frac{1}{2} kx^2$ $T = 2\pi \sqrt{\frac{l}{g}} \quad T = 2\pi \sqrt{\frac{m}{k}}$ $\vec{\varepsilon} = \frac{\vec{M}}{I} \quad \vec{K} = I \cdot \vec{\omega}$
---	---	---	--

Termodynamika i własności materii

$p = \frac{F}{S}$ $d = \frac{m}{V}$ $\Delta Q = mc_w \Delta T$ $\Delta Q = mL \quad \Delta Q = mR$	$pV = nRT$ $\kappa = \frac{c_p}{c_v}$ $c_p = c_v + R$ $\Delta U = Q + W$	$W = p\Delta V$ $\eta = \frac{W_u}{W_c} \quad \eta = \frac{W}{Q}$ $\eta = \frac{Q_1 - Q_2}{Q_1}$
--	--	--

Elektryczność, magnetyzm, fale, optyka i fizyka współczesna

$F = \frac{1}{4\pi\epsilon_0\epsilon_r} \frac{Qq}{r^2}$ $\vec{E} = \frac{\vec{F}}{q}$ $E_{pot} = \frac{1}{4\pi\epsilon_0\epsilon_r} \frac{Qq}{r}$ $V = \frac{E_{pot}}{q}$ $ E = \frac{U}{d}$ $C = \frac{Q}{U} \quad C = \epsilon_0\epsilon_r \frac{S}{d}$ $\frac{1}{C_{calc}} = \frac{1}{C_1} + \frac{1}{C_2} + \dots + \frac{1}{C_n}$ $C_{calc} = C_1 + C_2 + \dots + C_n$ $I = \frac{\Delta Q}{\Delta t}$ $U = IR$	$R = \rho \frac{l}{S}$ $R_{calc} = R_1 + R_2 + \dots + R_n$ $\frac{1}{R_{calc}} = \frac{1}{R_1} + \frac{1}{R_2} + \dots + \frac{1}{R_n}$ $I_{calc} = \sum_{k=1}^n I_k$ $\sum_{k=1}^n U_k + \sum_{j=1}^m \epsilon_j = 0$ $I = \frac{\epsilon}{R_z + r_w}$ $P = IU$ $F = qvB \sin \alpha \quad (\vec{v}, \vec{B})$ $F = BIl \sin \alpha \quad (\vec{l}, \vec{B})$ $\Phi = BS \cos \alpha \quad (\vec{B}, \vec{S})$ $B = \frac{\mu_0 \mu_r I}{2\pi r} \quad B = \frac{\mu_0 \mu_r I}{2r}$ $B = \mu_0 \mu_r n \frac{I}{l} \quad F = \frac{\mu_0 \mu_r I_1 I_2 l}{2\pi r}$	$\mathcal{E} = -\frac{\Delta \Phi}{\Delta t} \quad \mathcal{E} = -L \frac{\Delta I}{\Delta t}$ $L = \mu_0 \mu_r n^2 \frac{S}{l}$ $\frac{U_2}{U_1} = \frac{n_2}{n_1} = \frac{I_1}{I_2}$ $\lambda = \frac{v}{f} \quad n\lambda = d \sin \alpha$ $\frac{v_1}{v_2} = \frac{\sin \alpha}{\sin \beta} = \frac{n_2}{n_1} \quad n = \frac{c}{v}$ $\frac{1}{f} = \frac{1}{x} + \frac{1}{y} \quad D = \frac{1}{f}$ $\frac{1}{f} = \left(\frac{n_1}{n_2} - 1 \right) \left(\frac{1}{R_1} + \frac{1}{R_2} \right)$ $E = mc^2 \quad E = hf$ $m = \frac{m_0}{\sqrt{1 - \frac{v^2}{c^2}}} \quad p = \frac{h}{\lambda}$
---	---	---

Przedrostki

Mnożnik	10^9	10^6	10^3	10^2	10^1	10^{-1}	10^{-2}	10^{-3}	10^{-6}	10^{-9}
Przedrostek	giga	mega	kilo	hekto	deka	decy	centy	mili	mikro	nano
Oznaczenie	G	M	k	h	da	dc	c	m	μ	n

Ważniejsze stałe fizyczne

Przyspieszenie ziemskie $g = 9,81 \frac{\text{m}}{\text{s}^2} \approx 10 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$	Liczba Avogadro $N_A = 6,02 \cdot 10^{23} \frac{1}{\text{mol}}$	Stała Plancka $h = 6,63 \cdot 10^{-34} \text{ Js}$	Masa spoczynkowa elektronu $m_e = 9,11 \cdot 10^{-31} \text{ kg}$
Masa Ziemi $M_Z = 5,98 \cdot 10^{24} \text{ kg}$	Objętość 1 mola gazu w warunkach normalnych $V = 22,4 \frac{\text{dm}^3}{\text{mol}}$	Przenikalność dielektryczna próżni $\epsilon_0 = 8,85 \cdot 10^{-12} \frac{\text{C}^2}{\text{Nm}^2}$	Masa spoczynkowa protonu $m_p = 1,67 \cdot 10^{-27} \text{ kg}$
Średni promień Ziemi $R_Z = 6370 \text{ km}$	Stała gazowa $R = 8,31 \frac{\text{J}}{\text{molK}}$	Przenikalność magnetyczna próżni $\mu_0 = 4\pi \cdot 10^{-7} \frac{\text{N}}{\text{A}^2}$	Masa spoczynkowa neutronu $m_p = 1,68 \cdot 10^{-27} \text{ kg}$
Stała grawitacji $G = 6,67 \cdot 10^{-11} \frac{\text{Nm}^2}{\text{kg}^2}$	Stała Boltzmanna $k_B = 1,38 \cdot 10^{-23} \frac{\text{J}}{\text{K}}$	Prędkość światła w próżni $c \cong 3 \cdot 10^8 \frac{\text{m}}{\text{s}}$	Ładunek elektronu $e = 1,6 \cdot 10^{-19} \text{ C}$

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT ODPOWIEDZI

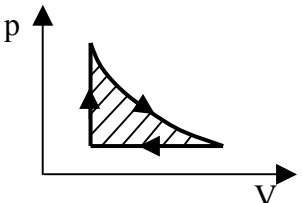
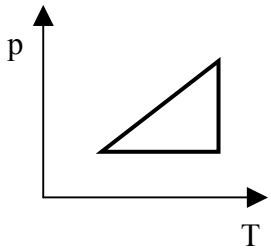
Zadania zamknięte

Nr zadania	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Prawidłowa odpowiedź	C	D	B	A	B	A	B	A	D	B.

Zadania otwarte

Numer zadania	Proponowane rozwiązania		Punktacja	Uwagi
11. Ciepło	<p>A.</p> $c_w = \frac{Q}{m \cdot \Delta T}$ $\Delta T = 300K,$ $Q = 20kJ = 20000J$ $c_w = \frac{20000J}{1kg \cdot 300K} = 66,67 \frac{J}{kg \cdot K}$	8	<p>A.</p> <p>1pkt – zapisanie równania dla ciepła właściwego</p> <p>1pkt– prawidłowe odczytanie z wykresu wartości temperatury i pobranego ciepła</p> <p>1pkt.– obliczenie wartości ciepła właściwego</p> <p><i>1pkt – zapisanie słownej odpowiedzi</i></p>	
	<p>B.</p> $\Delta T = \frac{Q}{c_w \cdot m}$ $\Delta T = 750K$ $T_k = T + \Delta T = 1050K$		<p>B.</p> <p>1pkt– zapisanie równania określającego przyrost temperatury</p> <p>1pkt – obliczenie przyrostu temperatury</p> <p>1pkt – obliczenie końcowej temperatury</p> <p><i>1pkt– zapisanie słownej odpowiedzi</i></p>	

<p style="text-align: center;">12. Interferencja</p>	$\Delta l = l_1 - l_2$ $\Delta l = 1,3\text{m} - 0,8\text{m} = 0,5\text{m}$ $\lambda = \frac{v}{f}$ $\lambda = 0,25\text{m}$ $\Delta l = 2\lambda \quad n = 2$	<p style="text-align: center;">6</p> <p>1pkt – zapisanie warunku na różnicę przebytych dróg przez obie fale</p> <p>1pkt – obliczenie wartości różnicy dróg</p> <p>1pkt – zapisanie zależności między λ, v i f</p> <p>1pkt – obliczenie długości fali</p> <p>1pkt – wyciągnięcie wniosku, że różnica dróg jest równa wielokrotności długości fali i wystąpi wzmocnienie</p> <p><i>1pkt – zapisanie słownej odpowiedzi</i></p>	<p>Nie jest konieczne podanie liczby n</p>
<p style="text-align: center;">13. Lodówka</p>	<p>A.</p> $P = 100\text{W}$ $W = \Delta E$ $W = Pt$ $W = 0,1\text{kW} \cdot 2\text{h} = 0,2\text{kWh}$ $x = W \cdot k = 0,2\text{kWh} \cdot 35 \frac{\text{c.}}{\text{kWh}} =$ $= 7\text{centimes}$	<p style="text-align: center;">9</p> <p>A.</p> <p>1pkt – odczytanie z tabeli mocy pobieranej przez lodówkę</p> <p>1pkt – zapisanie zależności między pracą i energią</p> <p>1pkt – zapisanie zależności między energią i mocą</p> <p>1pkt – obliczenie wartości pobranej energii</p> <p>1pkt – obliczenie kosztu eksploatacji</p> <p><i>1pkt – zapisanie słownej odpowiedzi</i></p>	

	<p>B.</p> $P = U \cdot I$ $I = \frac{P}{U} = \frac{100\text{W}}{230\text{V}} \approx 0,44\text{A}$		<p>B.</p> <p>1pkt – zapisanie zależności między mocą, pracą i prądem</p> <p>1pkt – obliczenie wartości natężenia prądu</p> <p><i>1pkt – zapisanie słownej odpowiedzi</i></p>	
14. Przemiany gazowe	<p>A.</p> <p>1-2 przemiana izotermiczna 2-3 przemiana izobaryczna 3-1 przemiana izochoryczna</p>	10	<p>A.</p> <p>po 1pkt. – za każdą prawidłowo nazwaną przemianę</p> <p><i>po 1pkt. – zapisanie słownej odpowiedzi dla każdej z przemian</i></p>	Punkty przyznajemy również, jeśli wykres dla przemiany izochorycznej, nie jest skierowany „w” początek układu współrzędnych
	<p>B.</p> 		<p>1pkt. – za prawidłowo zaznaczoną na wykresie pracę</p>	
	<p>C.</p> 		<p>1pkt – za każdą prawidłowo narysowaną część wykresu</p>	
15 Zadanie z tekstem		5	1pkt – za każdą merytorycznie poprawną odpowiedź.	
16	Calcul du travail à 15 soulèvements de la barre $W_{15} = 4200 \text{ J.}$	1 pkt	2	
	Calcul de la puissance $P = 70 \text{ W.}$	1 pkt		

Razem	50
--------------	-----------

V. GEOGRAFIA

OPIS ARKUSZA EGZAMINACYJNEGO

Egzamin polega na rozwiązaniu zadań sprawdzających znajomość oraz rozumienie faktów, pojęć, prawidłowości i teorii, a także umiejętność przedstawiania i wyjaśniania zdarzeń, zjawisk i procesów z wykorzystaniem dołączonych do zadań map, tabel statystycznych, przekrojów, schematów, tekstów źródłowych itp.

Arkusz egzaminacyjny zawiera zadania zamknięte (np. wielokrotnego wyboru, na dobieranie) i otwarte obejmujące zakres wymagań egzaminacyjnych dla poziomu podstawowego.

Miejsce
na naklejkę
z kodem

(Wpisuje zdający przed
rozpoczęciem pracy)

--	--	--

EGZAMIN MATURALNY Z GEOGRAFII DLA KLAS DWUJĘZYCZNYCH

Arkusze w języku francuskim

Czas pracy 80 minut

Instrukcja dla zdającego

1. Proszę sprawdzić, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 9 stron. Ewentualny brak należy zgłosić przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Proszę uważnie czytać wszystkie polecenia.
3. Odpowiedzi należy zapisać czytelnie w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu, pokazując drogę ich uzyskania.
4. Proszę pisać tylko w kolorze niebieskim lub czarnym; nie pisać ołówkiem.
5. W rozwiązaniach zadań trzeba przedstawić tok rozumowania prowadzący do ostatecznego wyniku.
6. Podczas egzaminu można korzystać z ołówka, linijki, gumki oraz kalkulatora.
7. Nie wolno używać korektora.
8. Błędne zapisy trzeba wyraźnie przekreślić.
9. Wszelkie notatki należy sporządzać tylko w brudnopisie, który nie będzie oceniany.
10. Obok każdego zadania podana jest maksymalna liczba punktów, którą można uzyskać za jego poprawne rozwiązanie.
11. Do ostatniej kartki arkusza dołączona jest **karta odpowiedzi**, którą wypełnia egzaminator.

Za rozwiązanie
wszystkich zadań
można otrzymać
łącznie **40 punktów**.

Życzymy powodzenia!

(Wpisuje zdający przed rozpoczęciem pracy)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

PESEL ZDAJĄCEGO

A l'aide de la carte: "Répartition inégale de la population", faites les exercices de 1. à 4.

Exercice 1. (1 point)

Nommez la méthode cartographique utilisée sur la carte :

.....

Exercice 2. (1 point)

Terminez la phrase en cochant la réponse correcte:

La surface terrestre habitée en permanence c'est:

A.	l'écoumène	
B.	l'anécoumène	
C.	le subécoumène	
D.	le paraécoumène	

Exercice 3. (3 points)

Donnez les noms des régions du monde marquées sur la carte :

— ..... — .....
 — ..... — .....
 — ..... — .....

Exercice 4. (2 points)

Enumérez quatre facteurs qui ont causé une forte densité de population dans la Plaine et le Delta du Nil.

.....

.....

.....

.....

En utilisant les données du tableau, faites les exercices de 5. à 8.

Ville	Pays	1936	1950	1970	1990	2000
		Population en millions				
Mexico	Mexique	1,1	3,1	9,4	20,2	25,6
Calcutta	Inde	1,3	4,4	6,9	11,8	15,7
Le Caire	Égypte	1,3	2,4	5,3	9,0	11,8
Paris	France	5,0	5,4	8,3	8,5	8,6
Rio de Janeiro	Brésil	1,8	2,9	7,0	10,7	12,5
New York	États Unis	11,0	12,3	16,2	16,2	16,8
Londres	Grande Bretagne	8,7	8,7	8,6	7,4	7,0
Tokyo	Japon	6,3	6,7	14,9	18,1	19,0

Exercice 5. (2 points)

Indiquez les villes où le nombre d'habitants, après la II-ième guerre mondiale, a augmenté de presque:

		Nom de la ville
A.	huit fois	
B.	cinq fois	
C.	trois fois	

Exercice 6. (1 point)

Enumérez les villes où l'accroissement de la population était faible:

.....

Exercice 7. (1 point)

Citez les villes où la population au XX-ième siècle était la plus stable :

.....

Exercice 8. (2 points)

Indiquez les villes où pendant les quarante dernières années :

- le nombre d'habitants a augmenté de plus de 10 millions:

.....

- le nombre a augmenté de presque 5 millions :

.....

Exercice 9. (1 point)

Inscrivez dans la case correspondante le nom de l'état qui est le siège de la banque suivante :

		Etat
A.	Chase Manhattan Corp.	
B.	Fuji Bank	
C.	Credit Suisse Group	
D.	Rabobank Nederland	

Exercice 10. (2 points)

Reliez les notions données (A.–G.) aux domaines de la géographie (1. – 4.) en inscrivant la lettre correspondante à côté du chiffre:

1.	géographie de l'agriculture
2.	géomorphologie
3.	hydrologie
4.	astronomie

a.	équinoxe
b.	céréales
c.	courants marins
d.	dune
e.	fertilité
f.	bassin fluvial
g.	rotation de la Terre

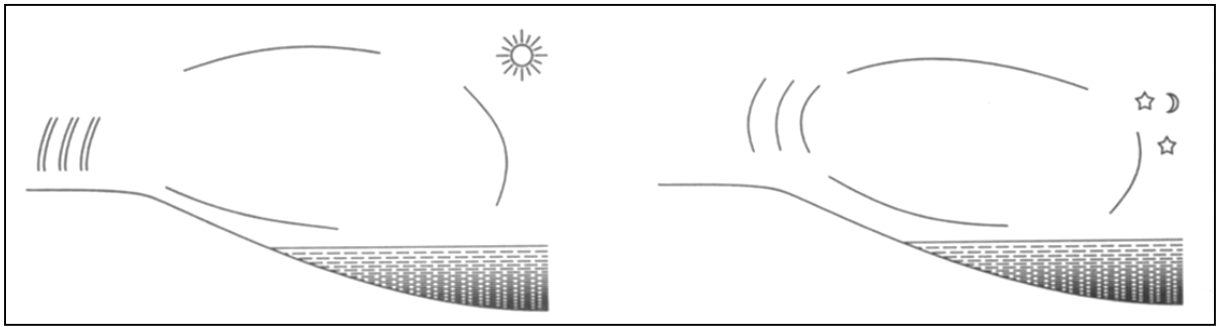
1. – .....

2. – .....

3. – .....

4. – .....

En utilisant le schéma donné, faites les exercices de 11. à 13.

Exercice 11. (1 point)

Complétez le schéma donné en utilisant les mots suivants:

- anticyclone,
- dépression,
- mer,
- continent.

Exercice 12. (1 point)

Sur le schéma ci-dessus marquez avec des flèches les directions des vents.

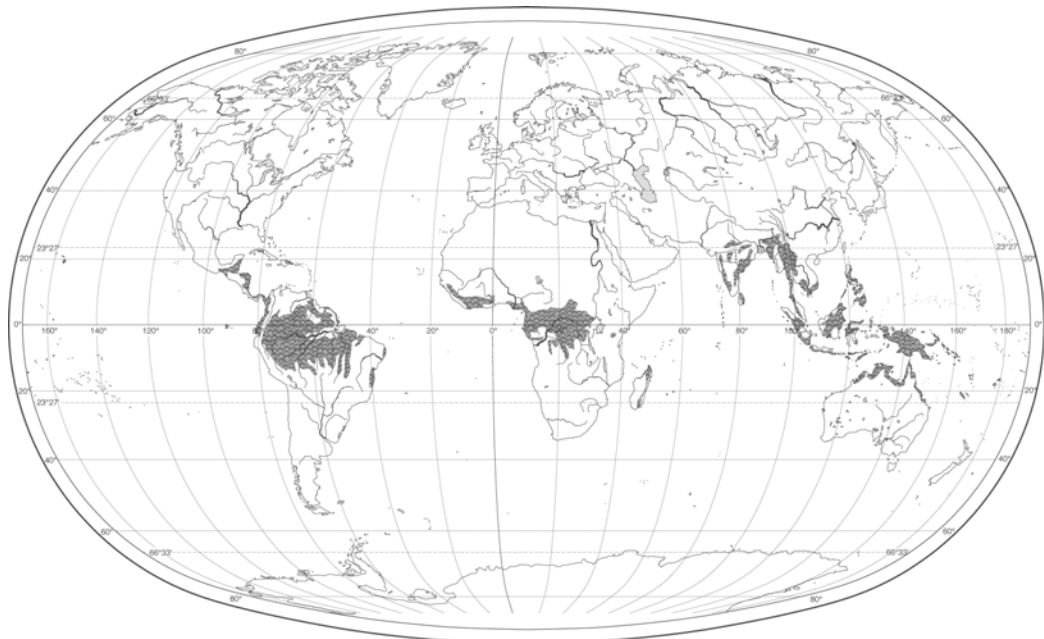
Exercice 13. (1 point)

Nommez les vents du schéma.

.....

.....

A l'aide de la carte de "Répartition des forêts équatoriales", faites les exercices de 14. à 18.

Exercice 14. (2 points)

Nommez trois régions de la forêt pluviale.

- A. ....
- B. ....
- C. ....

Exercice 15. (2 points)

Décrivez trois conditions climatiques de la forêt équatoriale.

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

Exercice 16. (2 points)

Donnez quatre exemples de l'utilisation de la forêt équatoriale.

- .....
- .....
- .....
- .....

Exercice 17. (1 point)

Quel est le nom du sol caractéristique de la zone équatoriale ?

- .....

Exercice 18. (3 points)

18.1. Indiquez trois conséquences de l'abattage de la forêt équatoriale.

- .....
- .....
- .....

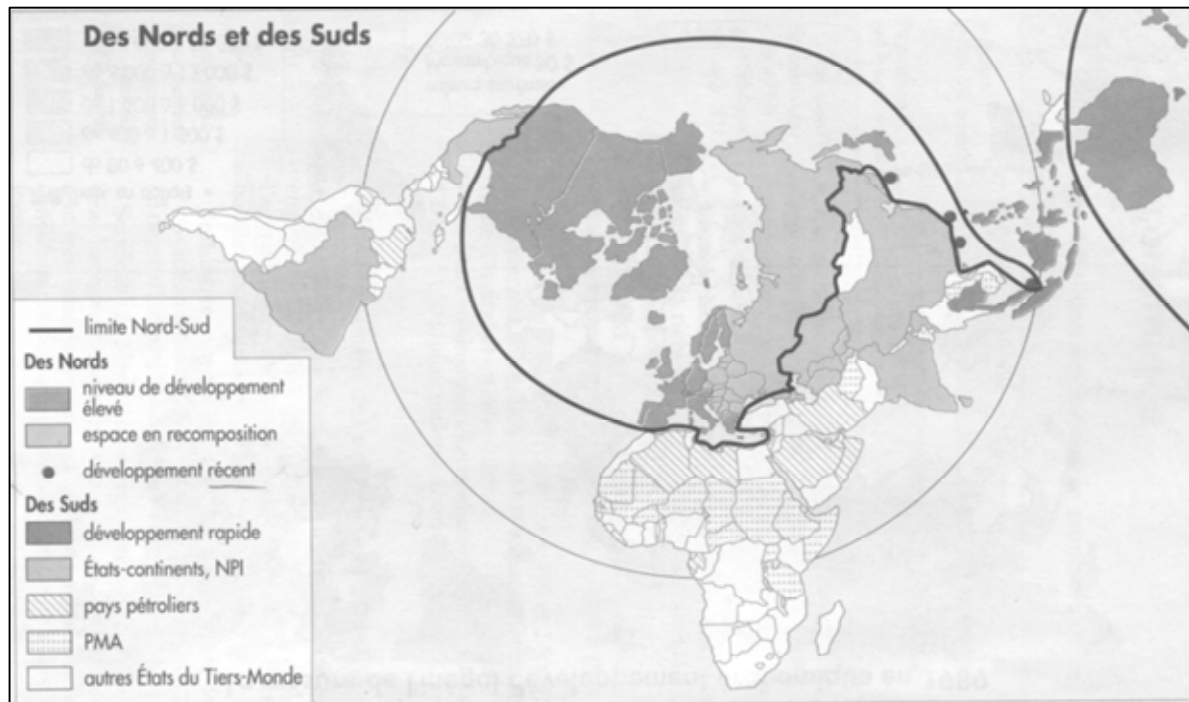
18.2. Tirez la conclusion de cette déforestation excessive :

.....

.....

.....

La carte ci – dessous présente la répartition des pays en fonction de leur niveau de développement économique. A l'aide de cette carte, faites les exercices de 19. à 21.

Exercice 19. (1 point)

Donnez trois indices qui ont décidé de cette répartition du monde.

— .....

— .....

— .....

Exercice 20. (2 points)

Indiquez trois pays du plus haut niveau de développement économique (A.–C.) et trois du plus bas (a.– c.) en inscrivant leurs noms dans les cases correspondantes :

A.		a.	
B.		b.	
C.		c.	

Exercice 21. (5 points)

21.1. Donnez les noms complets des trois organisations internationales travaillant pour les pays les plus pauvres du monde:

- .....
- .....
- .....

21.2. En trois phrases, décrivez les buts de l'une de ces organisations:

.....
.....
.....
.....

21.3. Donnez un exemple du fonctionnement de l'une de ces organisations:

.....
.....

Exercice 22. (2 points)

Reconnaissez les sources d'énergie et nommez – les:

L'énergie de cette source est principalement produite dans les estuaires et dans de longues baies étroites. Les plus grandes centrales électriques, qui utilisent ce type d'énergie, sont construites en France et au Canada.

A. .....

Les meilleures conditions pour utiliser cette source d'énergie se trouvent là où la température augmente rapidement à l'intérieur de la Terre en fonction de la profondeur

B. .....

C'est la source d'énergie la plus importante de la Terre, à condition de choisir la technologie qui convient le mieux. L'une des méthodes consiste à chauffer un semi-conducteur qui change l'énergie obtenue ainsi en énergie électrique.

C. .....

Exercice 23. (1 point)

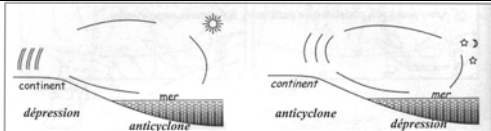
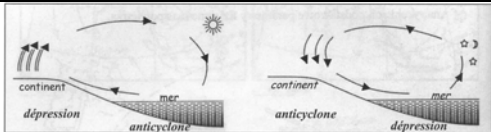
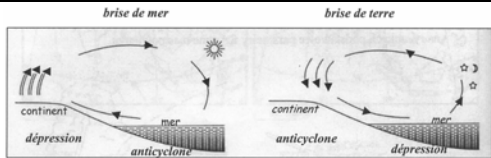
Cochez la réponse (A. – D.) qui devrait terminer la phrase suivante :

Le bas pourcentage de l'énergie alternative dans le bilan énergétique du monde est le résultat:

A.	des ressources relativement petites de ce type d'énergie dans le monde.	
B.	des limites technologiques et du coût de production très élevé de cette énergie.	
C.	des protestations des écologistes contre, par exemple, le bruit qui accompagne l'activité des éoliennes.	
D.	de la distribution inégale des ressources d'énergie alternative.	

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA

Lp.	Oczekiwana odpowiedź	Punktacja	Kryteria punktacji
1.	Méthode des points ou méthode quantitative	0–1	– za prawidłową odpowiedź 1 pkt
2.	A.	0–1	– za prawidłową odpowiedź 1 pkt
3.	Par ex. Le littoral oriental des États Unis Sud-Est du Plateau du Brésil Europe Centrale et Occidentale Le littoral du Golfe de Guinée Péninsule du Deccan Asie de l’Est	0–3	– 1 pkt za 2 poprawne odpowiedzi – 2 pkt za 3 lub 4 poprawne odpowiedzi – 3 pkt za 5 lub 6 poprawnych odpowiedzi
4.	Par ex. <ul style="list-style-type: none"> • Les sols fertiles, les sols alluviaux • Le climat méditerranéen • Localisation au bord de la mer • Causes historiques • L’irrigation • Régime fluvial • Proximité du désert 	0–2	– 1 pkt za 2 poprawne odpowiedzi – 2 pkt za 3 lub 4 poprawne odpowiedzi
5.	A. Mexico B. Rio de Janeiro, Calcutta, le Caire C. Tokyo	0–2	– za wskazanie 2 lub 3 miast – 1 pkt – za wskazanie 4 i 5 miast – 2 pkt
6.	New York, Tokyo	0–1	1 pkt za wybór właściwych miast
7.	Londres, Paris	0–1	1 pkt za wybór właściwych miast
8.	A. Plus de 10 millions – Mexico, Calcutta, le Caire, Tokyo B. Presque 5 millions – Paris, New York, Londres	0–2	– za właściwe wskazanie dowolnych 4 lub 5 miast – 1 pkt – za właściwe wskazanie 6 i 7 miast – 2 pkt lub – za właściwe wskazanie miast w jednym wierszu – po 1 pkt
9.	A. États-Unis, B. Japon, C. Suisse, D. Pays Bas	0–1	– za prawidłowe podanie 3 lub 4 państw – 1 pkt
10.	1 – b, e; 2 – d; 3 – c, f; 4 – a, g.	0–2	– za prawidłowe przyporządkowanie 4 lub 5 pojęć – 1 pkt – za prawidłowe przyporządkowanie 6 lub 7 pojęć – 2 pkt

11.		0-1	- za poprawne wpisanie co najmniej 3 nazw – 1 pkt
12.		0-1	- za prawidłowe oznaczenie kierunków – 1 pkt
13.		0-1	- za prawidłowe wpisanie nazw wiatrów – 1 pkt
14.	A. Bassin de l'Amazonie, B. Bassin du Congo, C. Archipel de Malacca	0-2	- za podanie 2 obszarów – 1 pkt - za podanie 3 obszarów – 2 pkt
15.	Par ex. - Petite amplitude de température annuelle - Fortes précipitations annuelles - Grande nébulosité pendant toute l'année - Haute humidité de l'air	0-2	- 1 pkt – za podanie 2 warunków klimatycznych - 2 pkt – za podanie więcej niż 2 warunków klimatycznych
16.	Par ex. - Production l'oxygène pour l'atmosphère « poumon vert » de la planète - Acquisition de bois - Acquisition de plantes médicinales - Lieu pour nourrir les animaux - Acquisition de terrains cultivables - Prévention de l'érosion des sols - Magazine de gènes - Laboratoire de recherches scientifique	0-2	- 1 pkt – za 2 prawidłowe odpowiedzi - 2 pkt – za 3 i 4 prawidłowe odpowiedzi
17.	Sols latéritiques, sols rouges, sols jaunes	0-1	- za podanie właściwego przykładu gleby – 1 pkt
18.	18.1. Par ex. - Augmentation du trou de l'ozone - Augmentation de l'effet de serre - Changement de la végétation - Érosion des sols - Changements climatiques 18.2. Conclusion : la déforestation permanente est un danger pour la vie sur Terre. Elle provoque une augmentation globale de la température. L'eau des mers peut envahir les terrains cultivés.	0-3	- 1 pkt za podanie 2 konsekwencji - 2 pkt za podanie 3 konsekwencji - 1 pkt za prawidłowy i logicznie sformułowany wniosek
19.	Par ex. - Alphabétisation - L'accès à l'eau potable - Réseau sanitaire - Structure professionnelle de la pollution - PIB - IDH - Espérance de la vie - Accroissement naturel	0-1	- za podanie 2 lub 3 wskaźników – 1 pkt

20.	A – C. – États-Unis, Japon, Canada, Grande Bretagne, France a. – c. – Burkina Faso, Côte d'Ivoire, Erythrée, Ethiopie, Bangladesh	0–2	– za 2 lub 3 nazwy państw o najwyższym poziomie rozwoju gospodarczego – 1 pkt – za 2 lub 3 nazwy państw o najniższym poziomie rozwoju gospodarczego – 1 pkt lub – za podanie 4 dowolnych przykładów 1 pkt
21.	21.1. Par ex. – O.U.A. – Organisation de l'Unité Africaine – O.M.S. – Organisation Mondiale de le Santé – F.A.O – Organisation des Nations unies pour l'alimentation et l'agriculture 21.2. Par ex. O.U.A. – protection de la santé – amélioration des conditions socio-économique – développement économique des pays africains – élargissement du rôle de l'Afrique dans le partage international du travail et du commerce 21.3. Par ex. O.U.A. – l'aide des pays africains les plus développés aux pays moins développés	0–5	– za 2 lub 3 pełne nazwy organizacji – 1 pkt – za podanie celów – 2 pkt – za podanie przykładu działania – 2 pkt
22.	A. – énergie marémotrice B. – énergie géothermique (du sou-sol) C. – énergie solaire	0–2	– za prawidłowe rozpoznanie 2 źródeł energii – 1 pkt – za prawidłowe rozpoznanie 3 źródeł energii – 2 pkt
23.	B.	0–1	– za prawidłowy wybór odpowiedzi – 1 pkt
Razem:		40 pkt.	

VI. HISTORIA

OPIS ARKUSZA EGZAMINACYJNEGO

Egzamin polega na rozwiązaniu zadań sprawdzających umiejętność pracy z materiałem źródłowym oraz umiejętność formułowania krótkiej wypowiedzi pisemnej. W tej części egzaminu zdający otrzymuje jeden arkusz egzaminacyjny z różnorodnymi źródłami wiedzy historycznej (źródła pisane do ok. 350 słów, ikonograficzne, statystyczne, kartograficzne i inne), które podejmują wybrane zagadnienie z historii powszechnej. Arkusz egzaminacyjny zawiera różnego rodzaju zadania: zadania zamknięte (np. wielokrotnego wyboru, na dobieranie, typu „prawda – fałsz”) i zadania otwarte, które wymagają samodzielnego formułowania zwięzłych odpowiedzi na pytania do podanych źródeł informacji. Nieliczne zadania mogą odwoływać się do wiedzy pozaźródłowej. Ostatnie zadanie w arkuszu egzaminacyjnym ma charakter podsumowujący i polega na zredagowaniu krótkiego spójnego tekstu do ok. 150 słów. Temat, zaproponowany w zadaniu, jest zgodny z zagadnieniem głównym arkusza i może nawiązywać do zamieszczonych materiałów źródłowych.

Zadania sprawdzają umiejętności opisane w standardach z historii dla poziomu podstawowego.

**Miejsce
na naklejkę
z kodem**

(Wpisuje zdający przed
rozpoczęciem pracy)

--	--	--

KOD ZDAJĄCEGO

--

EGZAMIN MATURALNY Z HISTORII DLA KLAS DWUJĘZYCZNYCH

Arkusz w języku francuskim

Czas pracy 80 minut

Instrukcja dla zdającego

1. Proszę sprawdzić, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 9 stron. Ewentualny brak należy zgłosić przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Proszę uważnie czytać wszystkie polecenia.
3. Odpowiedzi należy zapisać czytelnie w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
4. Proszę pisać tylko w kolorze niebieskim lub czarnym; nie pisać ołówkiem.
5. Nie wolno używać korektora.
6. Błędne zapisy trzeba wyraźnie przekreślić.
7. Wszelkie notatki należy sporządzać tylko w brudnopisie, który nie będzie oceniany.
8. Obok każdego zadania podana jest maksymalna liczba punktów, którą można uzyskać za jego poprawne rozwiązanie.
9. Do ostatniej kartki arkusza dołączona jest **karta odpowiedzi**, którą wypełnia **egzaminator**.

Za rozwiązanie
wszystkich zadań
można otrzymać
łącznie **50 punktów**

Życzymy powodzenia!

(Wpisuje zdający przed rozpoczęciem pracy)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

PESEL ZDAJĄCEGO

Exercice 1. (5 points)

Lisez le texte et formulez les réponses :

«Les races supérieures ont un droit sur les races inférieures. Je dis qu'il y a pour elles un droit parce qu'il y a un devoir pour elles. Elles ont le devoir de civiliser les races inférieures. [...] Je dis que la politique coloniale de la France [...] s'est inspirée d'une vérité sur laquelle il faut pourtant appeler un instant votre attention : à savoir qu'une marine comme la nôtre ne peut pas se passer, sur la surface des mers, d'abris solides, de défenses, de centres de ravitaillement [...]. Rayonner sans agir, [...] en se tenant à l'écart de toutes les combinaisons européennes [...], c'est abdiquer, et, dans un temps plus court que vous ne pouvez le croire, c'est descendre du premier rang au troisième et au quatrième [...]»

Discours de Jules Ferry publié dans le *Journal Officiel*, 1885.

1.1. Quelle est la nature de ce document ?

.....

.....

.....

1.2. Cochez la bonne réponse :

A.	L'auteur est favorable à l'expansion coloniale.	
B.	L'auteur cherche à éviter de parler de l'expansion coloniale.	
C.	L'auteur s'oppose à l'expansion coloniale.	

1.3. Cochez la bonne réponse :

Pour défendre sa position, l'auteur évoque:		vrai	faux
A.	des raisons politiques.		
B.	des raisons démographiques.		
C.	des raisons idéologiques.		
D.	des raisons religieuses.		

Exercice 2. (6 points)

Lisez le texte et formulez les réponses :

«Races supérieures ! Races inférieures ! C'est bientôt dit. Pour ma part, j'en rabats singulièrement depuis que j'ai vu des savants allemands démontrer scientifiquement que le Français est d'une race inférieure à l'Allemand. Non, il n'y a pas de droit des nations dites supérieures contre les nations dites inférieures. [...] Lors donc que, pour vous créer des débouchés, vous allez guerroyer au bout du monde, lorsque vous dépensez des centaines de millions, lorsque vous faites tuer des milliers de Français pour ce résultat, vous allez directement contre votre but : autant d'hommes tués, autant de débouchés qui se ferment. Augmenter la somme de savoir, développer le bien-être, accroître la liberté, le droit ; vous ne trouvez pas que tout cela puisse suffire à l'activité d'un homme politique, d'un parti?»

Georges Clemenceau, Discours à la Chambre, le 30 juillet 1885.

2.1. Quelle est la nature de ce document ?

.....

.....

.....

.....

2.2. Cochez la bonne réponse:

A.	L'auteur est favorable à l'expansion coloniale.	
B.	L'auteur s'oppose à l'expansion coloniale.	
C.	L'auteur défend les droits des races.	

2.3. Relevez trois arguments de Clemenceau avec lesquels il réfute les arguments de ses adversaires.

— .....

— .....

— .....

Exercice 3. (1 point)

Lisez le texte et formulez la réponse :

«La pression de certains milieux d'affaires n'est en effet pas étrangère à l'intervention de la France en Tunisie (1881), du Royaume –Uni en Égypte (1882) et de l'Allemagne au Cameroun (1884) [...]. Il n'en demeure pas moins que la plupart des investissements des puissances coloniales européennes n'est pas dirigée vers leur Empire mais vers la Russie, les États-Unis, le Japon, l'Amérique du Sud ou l'Empire ottoman : en 1913, les colonies françaises n'absorbent que 8,8% des capitaux métropolitains placés à l'étranger et si l'Empire britannique réussit à attirer 47,3% des capitaux anglais, c'est en grande partie grâce à la rentabilité de ses dominions à population d'origine européenne.»

Histoire du XIXe siècle, sous la direction de Pierre Milza et Serge Berstein, 1994.

Cochez la bonne réponse:

A.	L'auteur du texte veut dire que, pour expliquer les raisons de l'expansion coloniale de la France et celle du Royaume –Uni, il faut tenir compte surtout des motifs économiques.	
B.	L'auteur du texte veut dire que les raisons économiques de l'expansion coloniale française et britannique n'étaient pas les plus importantes.	
C.	L'auteur met l'accent sur la rivalité entre la France et le Royaume-Uni.	

Exercice 4. (6 points)

Étudiez le document :

Le portrait de l'Empereur allemand Guillaume II (1888-1918)

A partir du document ci-dessus complétez le tableau en attribuant aux éléments indiqués une signification reflétant le mieux le caractère de la politique étrangère de l'Allemagne à la charnière des XIXe et XXe siècles.

Éléments représentés par le portrait	Signification
uniforme militaire	
casque coiffé de l'aigle impérial	
visage de l'Empereur	

Exercice 5. (7 points)

Étudiez le document et formulez les réponses :

*Le commis-voyageur allemand dépouille l'Angleterre endormie sur la route du marché
Caricature extraite de « Punch » Londres 5 septembre 1896*

5.1. Quelle est la nature de ce document ?

.....

.....

.....

.....

5.2. Quelle est la vision de l'Allemagne et de l'Angleterre présentée par l'auteur du dessin ?

.....

.....

.....

.....

**5.3. Comparez les deux représentations de la politique allemande de la charnière des XIXe et XXe siècles: celle de l'exercice 5. à celle de l'exercice 4. (portrait de Guillaume II) .
Tirez les conclusions.**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Exercice 6. (4 points)

En observant le tableau, étudiez la nature des rapports commerciaux entre la métropole et les colonies. Complétez les phrases ci-dessous :

Le commerce de la France en 1913

Importations (en %)	Exportations (en %)
Phosphorates: 55	Tissus de coton: 33
Caoutchouc: 14	Ciment: 36
Bois: 4,5	Machines: 30
Céréales: 12,1	Automobiles: 15,7
Vin: 56,7	Outils: 41,4
Graines oléagineuses, arachides: 25,1	Huile d'arachide: 7,9
Sucre: 100	Sucre raffiné: 67,6
	Vin: 10,8
	Savon: 65

La France importe de ses colonies surtout les m..... p..... .

En revanche, elle exporte essentiellement les produits f..... .

Les colonies offrent à la production française des d..... .

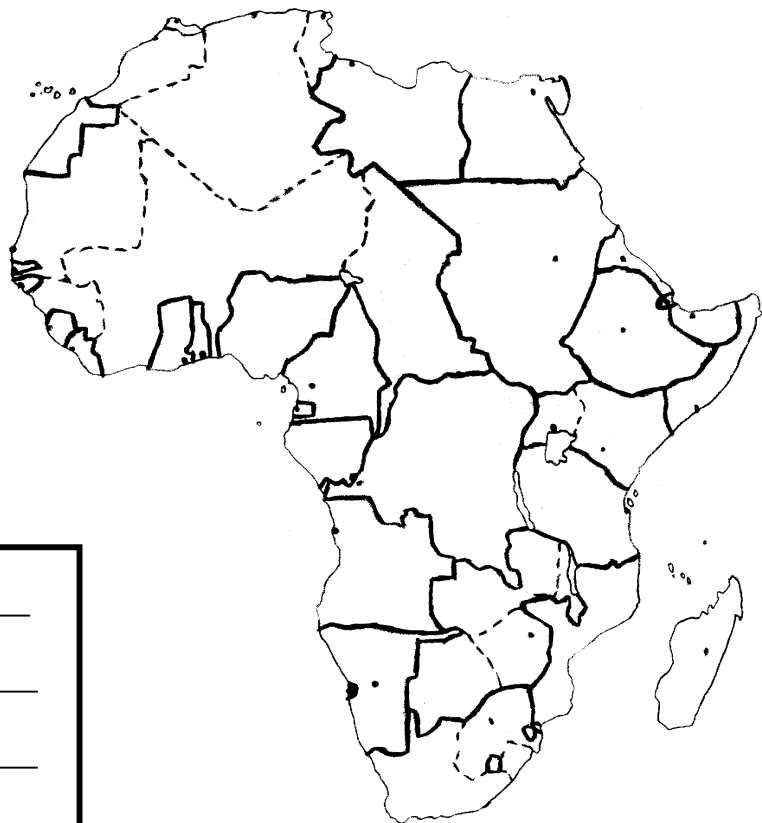
Exercice 7. 8 points)

7.1. Complétez le tableau en mettant le nom de l'Etat ou le nom de la colonie. (1 exemple pour chaque Etat).

ETAT	POSSESSION EN AFRIQUE	POSSESSION EN ASIE
Angleterre	.....	.....
.....	Mozambique	
Pays -Bas		.....

7.2. Marquez sur la carte 4 possessions coloniales françaises en Afrique au XIXe s. et au début du XXe s. Complétez la légende.

	_____
	_____
	_____
	_____

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA

Zadanie 1.1.

- C'est un article publié dans le journal présentant la position officielle du gouvernement français face à l'expansion coloniale.
- Il est écrit par Jules Ferry, Président du Conseil et ministre des affaires étrangères français.

Zdający otrzymuje 1 punkt za każdy element wyjaśnienia; razem maksymalnie 2 punkty.

Zadanie 1.2.

- A.

Zdający otrzymuje 1 punkt za poprawną odpowiedź.

Zadanie 1.3.

- vrai: A. C.
- faux: B. D.

Zdający otrzymuje ½ punktu za każdą poprawną odpowiedź; razem maksymalnie 2 punkty.

Zadanie 2.1.

- C'est un discours de Georges Clemenceau prononcé devant les députés.
- Georges Clemenceau présente des arguments concernant la politique coloniale de la France.

Zdający otrzymuje 1 punkt za każdy element wyjaśnienia; razem maksymalnie 2 punkty.

Zadanie 2.2.

- B.

Zdający otrzymuje 1 punkt za poprawną odpowiedź.

Zadanie 2.3.

- il affirme que la différence entre les races qui leur donnerait des droits - les unes contre les autres - n'existe pas;
- selon l'auteur, l'expansion coloniale provoque la mort inutile de milliers de Français;
- il souligne que l'expansion coloniale entraîne des pertes économiques: suite à des guerres inévitables, les débouchés se fermeront et, par conséquent, les dépenses colossales ne peuvent pas être compensées;
- l'expansion coloniale empêche les hommes politiques de se concentrer sur le programme positif et créateur en matière d'éducation, de droit et de liberté du citoyen;

Zdający otrzymuje 1 punkt za każdy prawidłowy argument; razem maksymalnie za trzy argumenty 3 punkty.

Zadanie 3.

- B.

Zdający otrzymuje 1 punkt za poprawną odpowiedź.

Zadanie 4.

Eléments représentés par le portrait	Signification
uniforme militaire	renvoie à la politique militariste de l'Allemagne visant à développer sa puissance militaire;
casque coiffé de l'aigle impérial	renvoie à l'idéologie impériale qui se réfère à la grandeur du Saint Empire romain de nation germanique;
visage de l'Empereur	relève l'ambition de construire un grand empire allemand qui serait le résultat de la «Weltpolitik» (exemple).

Zdający otrzymuje 2 punkty za prawidłowe określenie (wyjaśnienie) znaczenia każdego ze wskazanych elementów portretu; razem maksymalnie 6 punktów. Powyższe odpowiedzi są przykładowe.

Zadanie 5.1.

- C'est une caricature qui a pour objectif de tourner en dérision la politique de l'Allemagne et celle du Royaume-Uni,
- Cette caricature est publiée dans un journal s'adressant à un large public.

Zdający otrzymuje 1 punkt za każdy element wyjaśnienia; razem maksymalnie 2 punkty.

Zadanie 5.2.

Opis:

- l'Allemagne est représentée comme un commis-voyageur qui vole la vieille dame (Angleterre), profitant du fait qu'elle s'est assoupie sur un banc;

deux propositions d'interprétation:

- le dessin peut être interprété soit comme une espèce d'appel à la prudence des Britanniques, menacés par les visées expansionnistes de l'Allemagne;
- le dessin peut être interprété soit comme une critique de la politique britannique, trop sûre d'elle-même et jugeant qu'elle peut se reposer sur ses lauriers, au moment où la vigilance est une nécessité vitale pour son commerce.

Zdający otrzymuje 1 punkt za opis karykatury i 2 punkty za wyjaśnienie (powyżej podano dwie możliwości interpretacji; dopuszczalne inne w granicach poprawności). Zdający może otrzymać za zadanie maksymalnie 3 punkty.

Zadanie 5.3.

- la représentation de l'exercice 4. a pour objectif de magnifier la personne de Guillaume II; pourtant elle permet de se rendre compte de la dimension militariste, expansionniste et nationaliste de la politique allemande;
- la représentation de l'exercice 5. est un dessin humoristique qui met l'accent sur la politique commerciale de l'Allemagne qui devrait inquiéter la Grande Bretagne.

Zdający otrzymuje 1 punkt za każdy wniosek. Maksymalnie za zadanie 2 punkty.

Zadanie 6.

La France importe de ses colonies surtout les **matières premières**. En revanche, elle exporte essentiellement les produits **fabriqués**. Les colonies offrent à la production française des **débouchés**.

Zdający otrzymuje 1 punkt za każde poprawne słowo, będące uzupełnieniem tekstu; maksymalnie razem 4 punkty.

Zadanie 7.1.

ETAT	POSSESSION EN AFRIQUE	POSSESSION EN ASIE
Angleterre	Égypte	Inde
Portugal	Mozambique	
Pays-Bas		Java

Zdający otrzymuje 1 punkt za każde prawidłowe uzupełnienie w tabeli; maksymalnie razem 4 punkty.

Zadanie 7.2.

Zdający otrzymuje 4 punkty za poprawne umieszczenie czterech posiadłości kolonialnych Francji na mapie Afryki; 1 punkt za każdą poprawnie podaną i naniesioną na mapę posiadłość kolonialną.

Zadanie 8.

La fin du XIXe s. et le début du XXe s. c'est une époque où les nationalistes européens s'exacerbent: pour satisfaire leur orgueil national, les puissances européennes comme la France, l'Allemagne, le Royaume –Uni se lancent à une course aux colonies. Les possessions outre-mer sont considérées comme d'excellents points stratégiques.

Beaucoup d'Européens pensent que leur civilisation est supérieure aux civilisations des indigènes peuplant les autres continents. Par conséquent, ils croient à la mission civilisatrice de l'Europe, au «fardeau de l'homme blanc» qui a un devoir moral face aux races jugées inférieures. Ils se voient aussi obligés de christianiser les peuples d'Afrique, d'Asie et d'Océanie.

Les colonies fournissent également des matières premières ainsi que la main d'œuvre bon marché et offrent à la métropole des débouchés intéressants.

Le facteur démographique favorise, lui aussi, l'expansion coloniale: la croissance démographique européenne peut provoquer des tensions sociales sur le vieux continent; l'expansion coloniale apparaît donc comme une «soupape de sûreté».

Zdający otrzymuje:

- 1 punkt za wskazanie państw uczestniczących w ekspansji,
- 4 punkty za wskazanie co najmniej 4 różnych typów przyczyn ekspansji [przykładowe: nacjonalizm, przyczyny strategiczne, gospodarcze (np. rynek zbytu i zaplecze surowcowe), społeczne (np. nowe miejsca pracy, możliwość awansu społecznego dla białych w posiadłościach kolonialnych, rozwiązanie problemu bezrobocia w metropoliach), kulturowe (np. realizacja «misji białego człowieka»)],
- 4 punkty za wyjaśnienia przy każdym podanym typie przyczyny, po jednym punkcie za każde wyjaśnienie,
- 1 punkt za kompozycję wypowiedzi pisemnej.

Razem maksymalnie za zadanie 10 punktów.

Uwaga: Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań w arkuszu egzaminacyjnym zdający może otrzymać maksymalnie 47 punktów. Zdający otrzymuje dodatkowo maksymalnie 3 punkty za poprawność językową w całym arkuszu egzaminacyjnym.

VII. MATEMATYKA

OPIS ARKUSZA EGZAMINACYJNEGO

Egzamin polega na rozwiązaniu zadań sprawdzających znajomość oraz rozumienie pojęć i twierdzeń matematycznych, a także umiejętność interpretowania tekstu matematycznego, stosowania twierdzeń i definicji do rozwiązania problemu praktycznego lub teoretycznego, argumentowania i przeprowadzania rozumowania typu matematycznego, zapisywania warunków i zależności między obiektami matematycznymi, uzasadniania wniosków oraz zapisywania ich w sposób czytelny i poprawny językowo.

Arkusze egzaminacyjny zawiera zadania zamknięte (np. na dobieranie) i otwarte, obejmujące zakres wymagań egzaminacyjnych dla poziomu podstawowego.

Podczas egzaminu zdający może korzystać ze wzorów i kalkulatora.

Miejsce
na naklejkę
z kodem

(Wpisuje zdający przed
rozpoczęciem pracy)

--	--	--

KOD ZDAJĄCEGO

EGZAMIN MATURALNY Z MATEMATYKI DLA KLAS DWUJĘZYCZNYCH

Arkusze w języku francuskim
Czas pracy 80 minut

Instrukcja dla zdającego

1. Proszę sprawdzić, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 8 stron. Ewentualny brak należy zgłosić przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Do arkusza dołączona jest karta wzorów.
3. Proszę uważnie czytać wszystkie polecenia.
4. Rozwiązania i odpowiedzi należy zapisać czytelnie w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
5. W rozwiązaniach zadań rachunkowych trzeba przedstawić tok rozumowania prowadzący do ostatecznego wyniku oraz pamiętać o jednostkach.
6. W trakcie obliczeń można korzystać z kalkulatora.
7. Proszę pisać tylko w kolorze niebieskim lub czarnym; nie pisać ołówkiem.
8. Nie wolno używać korektora.
9. Błędne zapisy trzeba wyraźnie przekreślić.
10. Brudnopis nie będzie oceniany.
11. Obok każdego zadania podana jest maksymalna liczba punktów, którą można uzyskać za jego poprawne rozwiązanie.
12. Do ostatniej kartki arkusza dołączona jest **karta odpowiedzi**, którą **wypełnia egzaminator**.

Za poprawne
rozwiązanie
wszystkich zadań
można otrzymać
łącznie **60 punktów**

Życzymy powodzenia!

(Wpisuje zdający przed rozpoczęciem pracy)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

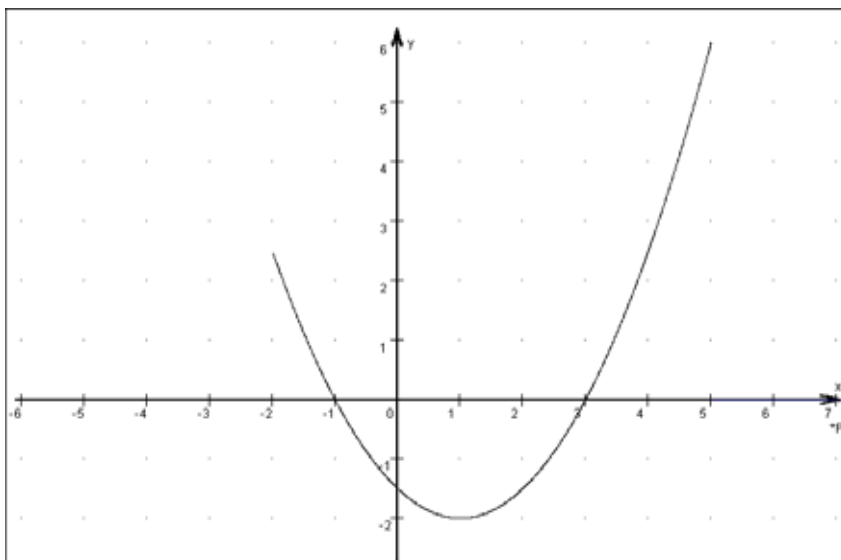
PESEL ZDAJĄCEGO

Exercice 1. (4 points)

Pour presque tous les livres on a attribué l'ISBN (sigle de International Standard Book Number), numéro d'identification attestant l'enregistrement international d'une publication. L'ISBN est composé de neuf chiffres selon une codification internationale et d'un dixième chiffre, chiffre de contrôle. Pour le trouver on multiplie le premier chiffre de l'ISBN par un, le deuxième par deux, le troisième par trois,... jusqu'au neuvième, puis on additionne les produits et on divise cette somme par 11. Le reste de la division est le chiffre de contrôle. (Pour vérifier que les neuf chiffres copiés ou transmis sont corrects; on trouve le chiffre de contrôle et on voit tout de suite que l'ISBN est sans faute, ou à vérifier). Les neuf chiffres de l'ISBN sont 341025013. Trouvez son chiffre de contrôle. Présentez le calcul.

Exercice 2. (8 points)

La fonction est définie par sa représentation graphique :

- A. Précisez son ensemble de définition.
- B. Déterminez l'ensemble des images.
- C. Déterminez les antécédents de zéro.
- D. Précisez les intervalles où la fonction est croissante.
- E. Précisez les intervalles où la fonction est décroissante.
- F. Précisez pour quelles valeurs de x ses images sont négatives.
- G. Trouvez l'équation de la parabole.

Exercice 3. (11 points)

Deux chauffeurs de taxi pratiquent des tarifs différents:

- Tarif A : 5 euros de " prise en charge" et 0.40 euro par kilomètre parcouru.
  - Tarif B : pas de frais de prise en charge, mais 0.60 euro par kilomètre parcouru.
- A. Un client veut parcourir 8 km.
Quel taxi doit-il prendre pour payer le moins cher ?
La même question pour un client désirant parcourir 30 km.
- B. Représentez graphiquement les fonctions $f(x) = A(x)$ où $A(x)$ est le prix payé au taxi A et $g(x) = B(x)$ où $B(x)$ est le prix payé au taxi B, en fonction du nombre x de kilomètres parcourus, pour x supérieur à zéro et inférieur à quarante.
Déterminez les coordonnées du point d'intersection des deux graphiques.
Quand le client doit-il prendre le taxi A ? .
- C. Un client a 12 euros en poche. Quel taxi doit-il prendre pour aller le plus loin possible ? Quelle distance pourra-t-il parcourir ?

Exercice 4. (7 points)

Quand on fixe le prix d'une place de cinéma à 8 euros, on peut compter sur 240 spectateurs. Si on augmente le prix d'une place de 0,5 euro le nombre de spectateurs diminue de 10 (après l'augmentation de 1 euro le nombre de spectateurs diminue de 20, etc.).

- A. Quelle sera la diminution du nombre de spectateurs après l'augmentation du prix d'une place de x euros ?
- B. Comment changer le prix d'une place pour que la recette soit maximale ?
- C. Pour la recette maximale précisez le prix d'une place, le nombre de spectateurs et cette recette maximale.

Exercice 5. (9 points)

Soit l une droite d'équation $y = -x + 2$ et k une droite d'équation $y = -2x + 6$.

- A. Trouvez les coordonnées de son point commun M .
- B. La droite l coupe l'axe des abscisses en A et l'axe des ordonnées en B , la droite k coupe l'axe des abscisses en D et l'axe des ordonnées en C .
- C. Trouvez les coordonnées des points A , B , D et C .
- D. Trouvez l'aire du quadrilatère $ABCD$.
- E. La droite g , perpendiculaire à k , passe par le point d'origine du repère et elle coupe la droite k en H .
- F. Trouvez l'équation de la droite g et déterminer les coordonnées du point H .
- G. Trouvez la distance de H au point d'origine du repère.

Exercice 6. (5 points)

Pour peindre un mètre carré de surface il faut 200 g de peinture.

- A. Combien de peinture faut-il pour peindre un cube dont le côté a 30 cm ?
- B. On a coupé le cube peint en petits cubes de côté 3 cm et puis on a choisi un petit cube. Déterminez la probabilité qu'on a choisi un petit cube, dont au moins une face est peinte.

Exercice 7. (6 points)

Complétez les phrases par : les trois médianes, les trois médiatrices, les trois bissectrices, le centre du cercle circonscrit au triangle, le centre de gravité du triangle, le centre du cercle inscrit dans le triangle.

..... d'un triangle sont concourantes en un point, le point d'intersection est.....

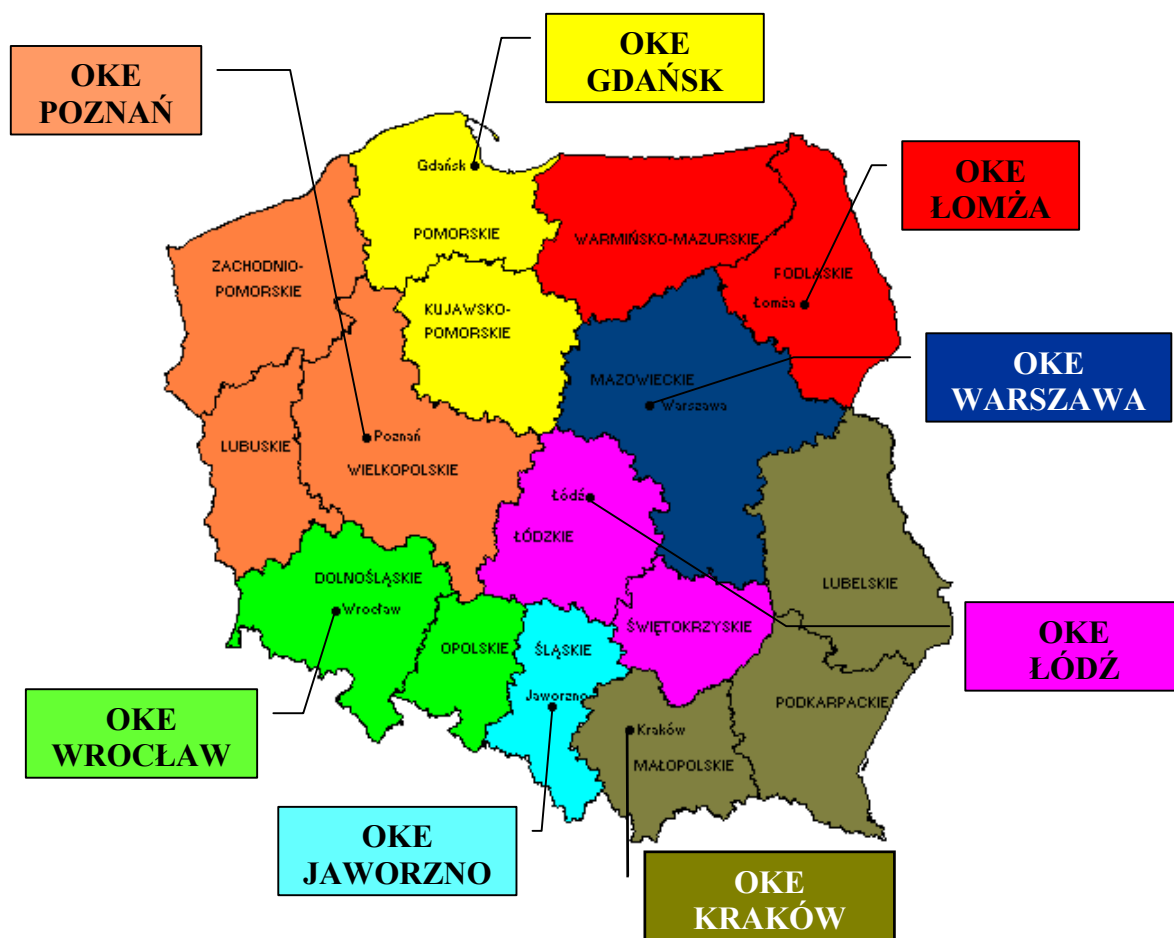
..... d'un triangle se coupent en un point situé au tiers de chacune d'elles à partir du côté correspondant, et appelé.....

..... d'un triangle sont concourantes en un point, leur point de concours est.....

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA

Numer zadania	Etapy rozwiązania	Liczba punktów za dany etap	Maksymalna liczba punktów
1.	Zapisanie działań: $3 \cdot 1 + 4 \cdot 2 + 1 \cdot 3 + 0 \cdot 4 + 2 \cdot 5 + 5 \cdot 6 + 0 \cdot 7 + 1 \cdot 8 + 3 \cdot 9$	1	4
	Obliczenie sumy: 89	1	
	Wykonanie dzielenia: 8 reszta 1	1	
	Zapisanie odpowiedzi: 1	1	
2.	Określenie dziedziny funkcji: $\langle -2; 5 \rangle$	1	8
	Określenie zbioru wartości funkcji: $\langle -2; 6 \rangle$	1	
	Podanie miejsc zerowych: -1 oraz 3	1	
	Określenie przedziału, w którym funkcja jest rosnąca: $\langle 1; 5 \rangle$	1	
	Określenie przedziału, w którym funkcja jest malejąca: $\langle -2; 1 \rangle$	1	
	Określenie przedziału, w którym funkcja przyjmuje wartości ujemne: $(-1; 3)$	1	
Zapisanie równania paraboli: $y = 0,5x^2 - x - 1,5$ lub $y = \frac{1}{2}(x-1)^2 - 2$	2		
3.	Obliczenie opłaty za przejazd 8km wg taryfy A i B: 8,20 oraz 4,80	2	11
	Obliczenie opłaty za przejazd 30km wg taryfy A i B: 17 oraz 18	2	
	Prawidłowy wybór taryf: B przy 8km i A przy 30km	1	
	Naszkicowanie wykresu funkcji $A(x) = 5 + 0,4x$	1	
	Naszkicowanie wykresu funkcji $B(x) = 0,6x$	1	
	Wyznaczenie współrzędnych punktu wspólnego wykresów funkcji A oraz B	1	
	Zapisanie wniosku	1	
	Obliczenie liczby przejechanych kilometrów wg taryfy A: 17,5 i B: 20	1	
	Prawidłowy wybór taryfy: B	1	

4.	Zapisanie o ile zmniejszy się liczba widzów przy podwyżce o x euro: $20x$	1	7
	Zapisanie funkcji przychodu zmiennej x: $y = (240 - 20x) \cdot (8 + x)$ lub $y = -20x^2 + 80x + 1920$	3	
	Wyznaczenie $x_{\max} = 2$ czyli przy podwyżce o 2 euro	1	
	Ustalenie ceny biletu: 10 euro, liczby widzów: 200, przychodu: 2000 euro	2	
5.	Obliczenie współrzędnych punktu $M=(4;2)$	1	9
	Obliczenie współrzędnych punktów $A=(2;0)$ i $B=(0;2)$	1	
	Obliczenie współrzędnych punktów $D=(3;0)$ i $C=(0;6)$	1	
	Obliczenie pola czworokąta 7	3	
	Zapisanie równania prostej $g \quad y = 0,5x$	1	
	Obliczenie współrzędnych punktu $H=(2,4;1,2)$	1	
	Obliczenie odległości $HO = 1,2\sqrt{5}$	1	
6.	Obliczenie pola powierzchni sześcianu $5400\text{cm}^2 = 0,54\text{m}^2$	1	5
	Obliczenie ilości farby potrzebnej do pomalowania 108g	1	
	Obliczenie liczby małych sześcianików 1000	1	
	Obliczenie liczby zdarzeń sprzyjających 488	1	
	Obliczenie prawdopodobieństwa 0,488	1	
7.	Za poprawne uzupełnienie zdania 1.	2	6
	Za poprawne uzupełnienie zdania 2.	2	
	Za poprawne uzupełnienie zdania 3.	2	
Razem			50

Centralna Komisja Egzaminacyjna

ul. Łucka 11, 00-842 Warszawa
 tel. 022 656 38 00, fax 022 656 37 57
 www.cke.edu.pl ckesekr@cke.edu.pl

OKE Gdańsk

ul. Na Stoku 49, 80-874 Gdańsk,
 tel. (0-58) 320 55 90, fax.320 55 91
 www.oke.gda.pl komisja@oke.gda.pl

OKE Łódź

ul. Praussa 4, 94-203 Łódź
 tel. (0-42) 634 91 33 s: 664 80 50/51/52
 fax. 634 91 54
 www.komisja.pl komisja@komisja.pl

OKE Jaworzno

ul. Mickiewicza 4, 43-600 Jaworzno
 tel.(0-32) 616 33 99 w.101
 fax.616 33 99 w.108, www.oke.jaw.pl
 oke@oke.jaw.pl

OKE Poznań

ul. Gronowa 22, 61-655 Poznań
 tel.(0-61) 852 13 07, 852 13 12, fax. 852 14 41
 www.oke.poznan.pl
 sekretariat@oke.poznan.pl

OKE Kraków

al. F. Focha 39, 30-119 Kraków
 tel.(0-12) 618 12 01/02/03, fax.427 28 45
 www.oke.krakow.pl oke@oke.krakow.pl

OKE Warszawa

ul. Grzybowska 77, 00-844 Warszawa
 tel. (0-22) 457 03 35, fax. 457 03 45
 www.oke.waw.pl info@oke.waw.pl

OKE Łomża

ul. Nowa 2, 18-400 Łomża
 Tel/fax. (0-86) 216 44 95
 www.okelomza.com
 sekretariat@oke.lomza.com

OKE Wrocław

ul. Zielińskiego 57, 53-533 Wrocław
 tel. sek. (0-71) 785 18 52, fax. 785 18 73
 www.oke.wroc.pl sekret@oke.wroc.pl